

TÜRK-İŞ

TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI

KONFEDERASYONU YAYIN ORGANI

ARALIK 1992

Sayı : 272

TÜRK-İŞ'TE YENİ YÖNETİM

TÜRK-İŞ

TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU AYLIK YAYIN ORGANI

TÜRK-İŞ YÖNETİM KURULU :

Bayram MERAL

(Genel Başkan)

Şemsi DENİZER

(Genel Sekreter)

Enver TOÇOĞLU

(Genel Mali Sekreter)

Salih KILIÇ

(Genel Eğitim Sekreteri)

Sabri ÖZDEŞ

(Genel Teşkilatlandırma Sekreteri)

SAHİBİ :

TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
TÜRK-İŞ ADINA
GENEL BAŞKAN
BAYRAM MERAL

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ :

ERDAL TÜT

YAYINI HAZIRLAYANLAR :

ERKİN OKAY

MEHMET OHRI

ERDAL TÜT

FOTOĞRAFLAR :

NIHAT ÜSTÜN

YÖNETİM YERİ :

TÜRK-İŞ Genel Merkezi

Bayındır Sk. No: 10

Yenişehir/ANKARA

Tel : 433 38 24 - 433 31 25 (Santral)

Fax : 433 68 09

Dergimizde yayınlanan yazılar yazarların
düşüncesini yansıtır.

ABONE

Yurtiçi, 6 aylık 40.000.-TL., Yıllık 80.000.-TL.,

Yurtdışı 6 aylık 60.000.-TL., Yıllık 120.000.-TL.

DERGİMİZ BASIN AHLAK

YASALARINA UYAR

Dizgi - Baskı : TİSAMAT BASIM SANAYİİ

Tel : 418 10 19 ANKARA

BASKI TARİHİ : 6.1.1993

BAKANLARIN TÜRK-İŞ'E KUTLAMA ZİYARETİ

Devlet Bakanı CAVİT ÇAĞLAR

Devlet Bakanı ŞERİF ERCAN

Devlet Bakanı İBRAHİM TEZ

Bayındırlık Bakanı ONUR KUMBARACIBAŞI

Tarım ve Köylüleri Bakanı NECMETTİN CEVHERİ

TÜRK-İŞ

Dışişleri Merkezi

TÜRK-İŞ 16. GENEL KURULU

TÜRK-İŞ'in 7 gün süren 16 ncı Genel Kurul çalışmaları gündem gereği seçimlerle sona erdi.. Genel Başkanlığa seçilen Yol-İş Genel Başkanı Bayram MERAL. Genel Sekreterliğe seçilen Genel Maden-İş Genel Başkanı Şemsi DENİZER, Genel Mali Sekreterliğe yeniden seçilen Enver TOÇOĞLU. Genel Eğitim Sekreterliğine seçilen Türk Metal Genel Sekreteri Salih KILIÇ ve Genel Teşkilatlandırma Sekreterliğine seçilen Tarım-İş Genel Başkanı Sabri ÖZDEŞ kongre sonuçları açıklandıktan sonra delegeleri selamlıyor..

İŞÇİ HAREKETİ KAN TAZELEDİ..

- ★ 7-13 Aralık tarihlerinde toplanan TÜRK-İŞ 16. Genel Kurulu'na 33 Sendikadan 450 delege katıldı.
- ★ Demokrasinin platformu olan TÜRK-İŞ Genel Kurulu'nun Divan Başkanlığını Mustafa ÖZBEK yaptı.
- ★ Uluslararası İşçi kuruluş temsilcilerinin de söz aldığı kongrede 60'a yakın yabancı konuk bulunarak, izledi..

Türk-İş 16. Genel Kurul'u, 7-13 Aralık tarihlerinde Ankara'da DSİ Genel Müdürlüğü toplantı salonunda yapıldı.

Konfederasyona bağlı 32 Sendika ve Kıbrıs İşçi Sendikaları Konfederasyonu Türk-Sen'i temsilen 450 delegenin katılımı ile başlayan Genel Kurul Divan Başkanlığına, Türk Metal Sendikası Genel Başkanı Mustafa Özbek, Başkan Yardımcılıklarına Belediye-İş Genel Başkanı Fuat Alan, Türk Koop-İş Genel Başkanı Ahmet Balaman, Bass Genel Başkanı Turgut Yılmaz, Basisen Ankara ve İç Anadolu Şube Başkanı Yaşar Seyman, Divan Katipliklerine de Türk Metal Sendikası'ndan Sema Ütük, Nesrin Sezgin, Figen Deniz ve Tek Gıda-İş'ten Talat Ceylan seçildiler.

Divan Başkanı Mustafa Özbek, yaptığı konuşmada delegelere teşekkür etti ve Türk-İş Genel Kurulu'nun, işçi ve yurt sorunlarının arttığı

TÜRK-İŞ 16. GENEL KURULU

bir dönemde yapıldığını, meselelerin özünde, önünde sürükleyici bir Türk-İŞ olacağını, kıdem tazminatı, toplu iş sözleşmesi ve sendikal haklar konusunda 12 Eylül döneminde çıkarılan yasaların değişeceği bir ortamı gerçekleştireceklerini söyledi. *Özbek*, bunun için, genel grev dahil, her şeyi yapacak bir Türk-İŞ olduğunu, ancak hükümetin vaatlerinden işçinin kancasına bir damla yağ bile damlamadığını, bu sıkıntıların içinden şeffaf ve katılımcı bir politika izleyerek çıkacaklarını belirtti.

Genel Kurul, Türk-İŞ Genel Başkanı *Şevket Yılmaz*'ın konuşması ile açıldı. Konfederasyonun, sadece üye sendikaları kanalıyla temsil ettiği işçilerin değil, tüm halk kesimlerinin umudu olarak, işlevini sürdürdüğünü ve sürdürmeye devam edeceğini söyleyen *Yılmaz*, çeşitli işçi, yurt ve dünya sorunları üzerinde görüşlerini açıkladı. (*Şevket Yılmaz*'ın Genel Kurulu açış konuşması özet olarak diğer sütunlarımızdadır)

BAŞBAKAN DEMİREL'İN KONUŞMASI

Türk-İŞ Genel Kurul'unda bir konuşma yapan Başbakan Süleyman Demirel, Türk-İŞ Genel Kurulunun her zaman bir bütünlük, birlik ve olgun-

TÜRK-İŞ 16 ncı genel kurulu yöneten divan üyeleri..

luk örnek olduğu belirtti ve daha sonra işçilere "gelin devletin iki yakasını bir araya getirelim" diye saslendi. Delegelerin "Devlete güvenmiyoruz" şeklindeki sözleri üzerine Başbakan, "Devlete güvenimiz kalmadı demeyin.

Devlet baş, hükümetler de şapka gibidir. Hükümetler eskirse, yeni bir şapka giyersiniz, ama baş eskirse ne yapacaksınız" dedi.

Türkiye'nin meselelerine doğru bakmak gerektiğini, dile getirilen şikayetlerin bir günde ortaya çıkmadığını, yılların birikimi olduğunu kaydeden başbakan "suçlamak mümkündür. Ancak, suçlama ile eleştiri ayrı ayrı şeylerdir. Eleştiriye yönetimler daima açıktır" dedi. Demirel 1980 sonrasında bugüne kadar geçen 10 yılda, 1982 anayasasının getirdiği düzenlemelerin, siyasi partileri, sendikaları, üniversiteleri ve diğer bazı kurumları hedef aldığını, 1982 anayasası öncesi veya sonrasında çıkarılmış kanunların getirdiklerinin, bir günde ortadan kaldırılmasını beklemenin iyimserlik olacağını kaydetti.

"Ben buraya size devletin iki yakasını nasıl bir araya getiririz anlatmaya geldim" diyerek konuşmasını sürdüren Başbakan Demirel, Türkiye'de geçmiş yıllarda kan döküldüğünü ve gidilmeyen yerler bulunduğunu, iktidara geldiklerinde olayın sadece hükümetlerin değil, devletin, milletin işi olduğunu vurguladıklarını anlattı ve "biz çıkıp bunu çözeriz kimse merak etmesin demedik, bu herkesin sorunudur dedik. Dışarda kan dökenlerle, kanı dökülenler

Genel Kurula Anayasa Mahkemesi Başkanı ÖZDEN Siyasi parti liderleri ve seçkin konuklar katıldı..

Şevket YILMAZ'ın Açış Konuşması..

Türk-İŞ Genel Başkanı *Şevket Yılmaz*, konfederasyonun sadece üye sendikaları kanalıyla temsil ettiği işçilerin değil, tüm halk kesimlerinin umudu olarak, işlevini sürdürdüğünü ve sürdürmeye devam edeceğini bildirdi.

Yılmaz, Türk-İŞ'in 16. Genel Kurulu'nu açarken yaptığı konuşmada, 12 Eylül'den sonra geride kalan 11 yıl içinde, Türk-İŞ'in, batılı ülkelerde hükümetlerin istifasına yolaçacak eylemleri ortaya koyduklarını söyledi. Ancak, "işçi düşmanlığına" varan tavırlarına tanık olunan bir yönetime muhatap olduklarını kaybeden *Yılmaz*, ulusal gelirin adaletli dağılımı, hukukun üstünlüğü, hak arama yollarının açık tutulması yönündeki çabalarına, siyasal iktidarların olumlu yaklaşım göstermediğini ifade etti.

Yılmaz, geçtiğimiz dönemde 3 Ocak'ta yaptıkları, "işe gitmeme eylemi" ne de değinerek,

"ANAP İŞÇİ DÜŞMANI TAVRININ BEDELİNİ

eylemler zincirine duyarsız kalan ANAP iktidarının, işçilerin siyasal alanda gösterdikleri tepki ile seçim kaybettiğini ve bu duyarsızlığın faturasını ödediğini kaydetti.

Konuşmasında, bugünkü koalisyon partileri liderlerinin ve hükümetin tutumuna, da değişen *Yılmaz*, seçimler öncesinde DYP lideri Süleyman Demirel'in, "Demokrat Devlet Baba", Özerk ve Güçlü Sendika", "Anlayışlı İşveren" başlıkları ile köşeleri belirlenen bir üçgen anlattığını, SHP lideri *Erdal İnönü*'nün de, "Sendikalaşma, toplu sözleşme ve grev haklarının önündeki tüm engellerin kaldırılacağını" söylediğini hatırlattı. *Yılmaz* şöyle konuştu:

"Grev ertelemenin, toplu pazarlık düzenine müdahale olduğunu, grev hakları önündeki tüm engellerin kaldırılacağını söylemenizden ve hükümet olmanızdan kısa bir süre sonra, Tanım sendikamızın Tıgrem grevini ertelediniz. Bu grevde memleket sağlığını veya milli güvenliği bozucu ne buldunuz? arkasından, Belediye-İŞ grevini

bir sağlık kuruluşu raporuna dayanarak ertelediniz. Bütün bunlardan daha acısı, temizlik işçilerinin talep ettiği ücretin, bir profesörün aylık ücretinden daha fazla olduğu ve bunun çok büyük adaletsizlik olacağı iddiasıydı. Şayet bu ülkede bir profesör, 3-4 milyon liraya görev yapıyorsa, bunun ayırbı temizlik işçilerinin değil, devletin olmalıdır."

"Herkes iş" sloganı ile işbaşına gelen hükümetin, yeni iş sahalarının açılmasını gerçekleştiremediğini, aksine bütün iş kollarında işten çıkarılan işçilerin onbinlerle ifade edildiğini anlatan *Yılmaz*, kamu kesiminde emekliye ayrılan, evlenen veya ölen işçilerin yerine, yenilerinin alınmadığını bildirdi. *Yılmaz*, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nda hazırlanan iş güvencesi yasa taslağı'nın da, hükümet içerisindeki bir grubun karşı çıkması sonucu, bir türlü parlamentoya sevk edilemediğini de ifade ederek, "bu tavır, koalisyon ortaklarının samimiyeti konusunda bizi kuşkuya düşürmektedir" diye konuştu.

TÜRK-İŞ 16. GENEL KURULU

Başbakan DEMİREL uzun konuşmasında 'gelin devletin iki yakasını biraraya getirelim' diye seslendi (üstte) ANAP Genel Başkanı YILMAZ hükümetin vaatlerini tutmadığını söyledi.

birbirinden ayrılmalıydı. Türkiye kendi halkına bir zulüm içinde değil, bu anlatılmalıydı ve anlatılmıştır" dedi.

Başbakan Demirel, konuşmasının daha sonraki bölümünü, DYP'nin altın üçgeni diye nitelediği görüşleri tek tek ele alarak sürdürdü ve bu üçgende vaadedilenlerden vazgeçmediklerini, ancak bunların sağlanmasının zaman alacağını bildirdi ve şöyle konuştu:

"Siyasi iktidarlar milletlerin huzuruna hiçbir şey yapmayacağız diye gelmezler. Birşeyler vaadederek gelirler. Bu vaatlerin de bir süresi vardır. Bu süre seçimden seçime. Türkiye'de 60 milyon nüfus, 30 milyon da iktidardan tayin eden insan var. Bu 30 milyonun tümü karar verecek, kaide bu. Hükümetler, meclislerin güveni sürdürdüğü yerde yollarına devam edecekler, meclislerin güveni bittiği yerde yerine başka hükümetler gelecek. Şapka eskimişse yenisi gelir. Burada kamuoyunun sesi çıkmayacak mı, çıkacak. İşte biz konuşan Türkiye istiyorduk, konuşan Türkiye'yi burada bulduk."

Konuşmasına KİT'ler sorununa da değinen Başbakan, devleti mali bakımdan sağlıklı kılma-ya çalıştıklarını, sağlıksız olduğunda faturanın devleti yönetenlere değil, yine yönetilenlere çıkacağını söyledi. "devletin iki yakasını biraraya

getirmek gün, ay meselesi değildir" dedi.

Başbakan Demirel, ILO'nun ilk kez Türkiye'yi kara listeden düşürdüğünü belirtirken, salondan "değişen ne oldu" diye sorulması üzerine "değişen şu oldu. 7 tane ILO sözleşmesi Mecliste tasdik edildi, yürürlüğe girmedi mi, hiçbir şey mi bu?" dedi. Salondan "Çalışma hayatına yansımada" denmesi üzerine Demirel, "onu söylüyoruz biz sebep buluyorsunuz. Bunu söylüyoruz bir sebep buluyorsunuz. Sizi nasıl memnun edeceğiz anlamadım ki" diyerek sözlerini şöyle sürdürdü:

"Türkiye'de çalışma hayatının ILO standartlarında olması bizim vaadimizdir. Herkese beyanımız budur, herkes ayağını buna göre ayarlasın. Değişecek olan kanunlar da bu standartlara göre zaman içinde ayarlanmış, bütün iş hayatı ILO şartlarına uydurulmuş olacaktır. Hiçbir şey yapmadık değil, bu parlamentolar o kadar herşeyi yapmaz. Düşmeye basın da hemen çıkarır değil."

Demirel, KİT'ler konusunda iki ateş arasında bulunduğunu, cesaretli kararlar almamakla da suçlandığını söyledi ve konuşmasına şöyle tamamladı:

"Genel Kurulda alınacak kararlar ilke bazında kalmamalıdır. Herşeyi isteyin. Hak aramanın yolları açıktır Türkiye'de. Ancak hakkınızı ararken haklı yollardan gidin, haksız duruma düşmeyin."

MESUL YILMAZ'IN KONUŞMASI

Türk işçisinin en büyük kuruluşu olan Türk-İş'in 16. Genel Kurulu'nda işçilere ders vermeye gelmediğini söyleyerek konuşmasına başlayan ANAP Genel Başkanı Mesul Yılmaz "Sayın Başbakan konuşmam sırasında burada olsa idi, kendilerine bir sorum olacaktı. Acaba, bir siyasi olarak kendi üzerine düşen görevi yapmış mıdır? Tam 75 dakika konuştu ama sorunların hiç birisine cevap vermedi" dedi.

SEÇİMLERİ KAYBEDEREK ÖDEDİ..."

■ ILO'nin sendikal haklara ilişkin sözleşmelerinin parlamentodan geçtiğini hatırlatan Yılmaz, milli mevzuatın da, 1 yıllık sıra beklemeden ILO ilkelerine uygun hale getirilmesinin zorunlu olduğunu kaydetti. Yılmaz, asgari ücretten vergi alınmayacağını vaadedildiğini bildirerek, hükümet programında aynı açık ifade yerine gözden geçirileceğinin kaydedildiğini ifade ederek, 1 yıllık icraata baktıklarında, bu konuda da, belirtilenle rastlamadıklarını vurguladı.

Şevket Yılmaz, SSK'nın içinde bulunduğu duruma da değinerek, yasadaki tanımı ile idari ve mali bakımdan özerk olan SSK'nın üzerinden devletin elini çekmesi gerektiğini savundu. Yılmaz, "nasıl bir özerkliktir ki, enflasyonun yüzde 70'lerde seyrettiği ülkemizde, SSK'nın parasını yıllık faizi yüzde 6 ile 18 arasında değişen devletin tahvillerine zorla yatırırsınız?" diye sordu.

Başbakan'ın, KİT'lerin özelleştirilmesiyle ekonomik sorunların çözülmemeyeceğini, 575 bin kişinin kapının önüne bırakılamayacağını

söylediğini hatırlatan Yılmaz, kendilerine bu görüş için teşekkür ettiğini bildirerek, şöyle konuştu:

"Hemen ertesi gün devletin en yüce yerinde oturan zat, (işçileri kapının önüne koymaktan korkarsanız hiçbir reform yapamazsınız) buyurdular. Biz bu sözü pek yadırgamadık. O zat'ın işçilere bakış açısı bellidir. O zat'ın yoksulu, dargelirlili sevmediği, zengini sevdiği ise, kendi ikrarı ile ortadadır."

Yılmaz, konuşmasında daha sonra dış politikaya da değinerek, körü körüne dostluk ve sadakat anlayışı yerine, Bağımsız Türk Cumhuriyetleri ile birlikte, etkin politikalar üretilmesini, Kıbrıs konusunda, hükümetin net bir bakış açısı sergilemesini, Bosna Hersek olaylarına eğilinmesini istedi.

Yılmaz, hükümetin kurulmasıyla birlikte gündemin en önemli iki konusunun enflasyon ve terör olduğu konusunda ulusça görüş birliğine varıldığını bildirerek, enflasyon konusundaki

başarısızlığın, hükümetin önceden hesaplayamadığı büyük olaylar olduğunu kabul etmek gerektiğini savunarak, şöyle devam etti:

"Her türlü ürün ve hizmete zam alışkanlığı, bu hükümetce de sürdürülmüş, akaryakıt zammı ise, adeta otomatikçe bağlanmıştır. Vergi kaçırırları bu alışkanlıktan caydıncı önlemler yerine, aflar çıkarılmış, teşhir konusunda halkın beklentisine kulak asılmamıştır."

Yılmaz, 16. Genel Kurul delegelerinin Türk-İş'i yücelterek, saygınlığına toz kondurmak isteyenlere izin vermeden, kendi genel kurullarında belirlenen görüş ve ilkeler doğrultusunda, görev yapacağından asla kuşkusu olmadığını bildirdi.

Kongrede RP Genel Başkanı Erbakan bir konuşma yaptı.

■ Konfederasyonda yapılan geçmişteki bir toplantıda Türk-İş'in Anayasa'nın 33,34. maddeleriyle, memur sendikaları konusundaki maddelerinde değişiklik yapılması üzerinde görüşlerini dile getirdiğini, 2821, 2822 ve 1475 sayılı yasalar konusundaki görüşlerini belirttiğini, DYP'nin ise altın üçgen önerisini ileri sürerek vaatlerde bulunduğunu ileri süren Mesut Yılmaz daha sonra şöyle dedi:

"Şimdi ise Sayın Başbakan, burada vaatlerin bir tekinin bile yapılmadığını beyan etti. Bunun hesabını soracak değiliz. İşsizlik sigortasının neden çıkarılmadığının hesabını soracak değilim, ama emeklinin, dul ve yetimin hakkını soracağım. Sosyal güvenlik kurumlarını ipotek altına almalarının hesabını soracağım. İş güvenliği yasa tasarısı bir yıldan beri duruyor. Oysa 150 bin işçi içinden çıkarıldı. Taşeronluk gibi yanlış uygulamalar yapılıyor."

Hükümetin bir başka yanlışlığının da kıdem tazminatı sandığı kurulması fikrinin ortaya atılması olduğuna dikkat çeken Mesut Yılmaz, bu konuda işçilerin görüşlerinin alınması gerektiğini belirtti.

Özelleştirme konusuna da değinen Mesut Yılmaz, "Kısa zaman sonra KİT'leri işlemez duruma gelecektir. Faturayı yine size ödeyeceklerdir. Devletin, milletini sömürmesini mutlaka önlemeliyiz, önleyeceğiz" dedi. Mesut Yılmaz, sosyal güvenlik kuruluşlarını bir çatı altında toplamayı düşündüklerini, çalışma hayatına ilişkin tüm konuları işçilere ve ILO'ya danışacaklarını da söyledi.

CHP Genel Başkanı BAYKAL konuşmasını yapıyor.

Genel kurulda siyasi parti liderleri konuşmaları izliyor.

M. MOĞULTAY'IN KONUŞMASI

Türkiye'de çalışma yaşamı ile ilgili düzenlemeleri, 12 Eylül kalıntılarından kurtarmaya çalışan bir bakan olduğunu söyleyerek konuşmasına başlayan Mehmet Moğultay, ILO'nun 7 sözleşmesini Meclisten çıkarmaktan mutluluk duyduğunu belirtti.

SSK ile ilgili bazı iddialarda bulunan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mehmet Moğultay, delegeler tarafından sık sık protesto edildi ve konuşması genel kurulun büyük tepkisi ile karıştı.

Kıdem tazminatı konusuna da değinen bakan Moğultay "Kıdem tazminatından söz ettik, kıyamet koptu. Yanlış anlaşılmasın bu konu, evvela işçinin iş güvencesi olmalıdır. Çünkü işçinin iş güvencesi yoksa, her an işten atılma tehlikesiyle karşı karşıya ise, işçinin huzuru yoktur. Kıdem tazminatı hem bugününümü, hem yarınınızı korumak demektir" dedi.

KİT'lerin çok zor durumda olduğuna dikkat çeken Bakan, devletle vatandaş barıştırmak gerektiğini sözlerine ekledi.

NECMETTİN ERBAKAN'IN KONUŞMASI

Başbakanın Genel Kurulda yaptığı konuşmaya cevap vererek sözlerine başlayan Refah Partisi Genel Başkanı Necmettin Erbakan, "Önce üç altın gösteriyorlar, sonra da eline üç tane kağıt veriyor, yani üçkağıtçılık yapıyorlar" dedi.

Erbakan KİT'lerin iflas ettiğini TEK'in günde

2,5 milyar lira faiz ödediğini, bu paranın gece-kondularda oturanlardan çıkarıldığını söyledi ve "Bu ülkede faizle fabrika kurmak isterseniz yüzde 400 faiz ödemek zorunda kalırsınız. Adil düzen olmadıktan bu fabrikayı daha ucuza mal edemezsiniz. Şu anda Türkiye'de Batı taklitçiliği yapıyor" dedi.

Enflasyonun düşürülmesi ile KİT'lerin zararlanabilirliğini, Meksika, Brezilya ve İsrail'de bunun örneklerinin görüldüğünü belirten Erbakan, Türkiye'de yatırımların durduğunu söyledi.

DENİZ BAYKAL'IN KONUŞMASI

Türk-İş'in, Türkiye'nin en köklü demokratik kuruluşlarından biri olduğunu söyleyerek konuşmasına başlayan CHP Genel Başkanı Deniz Baykal, "Türk-İş 40 yıldır bu görevini başarıyla sürdürüyor. Ülke genelindeki dar boğazları ele alması açısından dolaylı 16. Genel Kurul'dan mutluluk duyuyorum" dedi.

Baykal konuşmasına şöyle devam etti: "Çalışma yasalarıyla ilgili çok derin sorunların olduğunu biliyoruz ve bu konudaki kısıtlamaların hâlâ kaldırılmadığını da üzüntü ile görüyoruz. Meclis'te ILO sözleşmelerinin kabul edilmiş olduğunu memnuniyetle görüyoruz, ama bunlar çalışma hayatını düzeltmeye yetmiyor.

Enflasyonist ortamda sendikacılık hayatı değişik bir biçimde uygulamalıdır. Toplu sözleşmeler bir başka şekilde olmak zorundadır. Enflasyonu yenmek, bu konuda atılmış ilk adım ■

Kongreye katılan seçkin davetli topluluğu, çalışmalarını izliyor.

TÜRK-İŞ 16. GENEL KURULU

DSP Genel Başkanı ECEVİT kongre üyelerine hitap ediyor.

■ olacaktır. Yoksa gelir dağılımının ve sosyal adaletin sağlanması mümkün değildir.

Bazı ülkeler uzlaşma ile bu konuda başarılı olmuşlardır. Enflasyonun önlenmesi için vergi tahsilatının artırılması, alınmayan vergilerin tahsili yoluna gidilmesinde yarar vardır. Bütün sorun kaynak yetersizliğinden geliyor."

KKTC ÇALIŞMA BAKANI ERTUĞRUL HASİBOĞLU'NUN KONUŞMASI

Türk-İş'in, KKTC'nin ve Kıbrıs Türk mücahadesinin tarihindeki etkinliğini belirterek konuşmasına başlayan Ertuğrul Hasiboğlu, Kıbrıs'ta sendikacılık hareketinin Türk-İş'in girişimi ile 1954 yılında başladığını, Türk-Sen'in kurulduğunu söyledi ve "Kıbrıs Türk'ünün mücadelesinde, milli mücadelesinde

SHP Genel Sekreteri Cevdet SELVİ konuşmasını yapıyor.

en etkin görevi almıştır. Bize göre Türk-İş'in bu eylemi, Kıbrıs Türk mücadelesi için bir başlangıçtır. Onun için Türk-İş'e şükranlarımızı sunuyoruz" dedi.

KKTC Çalışma Bakanı Hasiboğlu, 22 Nisan 1992 tarihinde çıkarılan İş Yasası ile iş güvencesini ve hakim teminatını getirdiklerini, Kıbrıs'ta şu anda tek sorunun özgürlük sorunu olduğunu belirterek şöyle dedi: "En önemlisi evrensel olan yaşama hakkının bize de tanınması, devlet olarak bizim de artık tanınma hakkımızın tanınması sorunu vardır."

KKTC Çalışma Bakanı'nın konuşmasından sonra, Türk-İş 16. Genel Kurul'u, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş'a, özgürlük mücadelesi için yaptığı mücadelesinden ötürü destek telgrafi gönderilmesini alkışlarla kabul etti.

Sayın Rauf DENKTAŞ
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
CUMHURBAŞKANI

Lefkoşe/KIBRIS

Kıbrıs Türkünün bağımsızlık ve onur savaşında üstlendiğiniz tarihi görev ve bugün Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin varlığındaki katkılarınız, her türlü takdiri ötesindedir.

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu TÜRK-İŞ'in onaltıncı genel kurulunu oluşturan delegeler olarak, TÜRK ulusunun da duygularına tercümanlık yaptığımız inancıyla, çalışmalarınızda daima yanınızda olduğumuzun bilinmesini, Birleşmiş Milletler ve başta Amerika Birleşik Devletleri olmak üzere bazı ülkeler tarafından Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti toprakları ve Kıbrıs Türkleri üzerinde oynanmak istenen oyunlara karşı kararlı mücadelenizde 55 milyon yanınızda bulunduğunun daima gözönünde tutulmasını dileriz.

Yıllarca, Kıbrıs Türk'ünün can ve mal varlığına kastedenlere ve hunharca işlenen cinayetlere karşı duyarsız kalan ülkelerin tüm çabalarına rağmen, onurlu mücadelenizin zaferle sonuçlanacağına ve bağımsız Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin uluslararası alanda saygın yerini alacağına olan inancımızla size ve tüm Kıbrıs Türk halkına, Türk işçilerinin engin başarı dileklerini sevgi ve saygılarını sunarız.

TÜRK-İŞ 16. GENEL KURUL
Delegeleri

BÜLENT ECEVİT'İN KONUŞMASI

DSP Genel Başkanı Bülent Ecevit, Genel Kurul'da yaptığı konuşmada geçmiş dönemlerde Türkiye'nin işçi hakları konusunda çağrı geriye doğru atıldığını öne sürerek, bugünkü iktidarın da henüz bu geriye atılmış adımları ileriye götürecek atımlarda bulunmadığını bildirdi.

İşçi ve memur ücretleri arasındaki farka da değinen Ecevit, işçilerin kendi haklarını koruyabilmeleri için mutlaka kamu görevlilerinin de haklarına sahip olmaları gerektiğini vurguladı. SSK'nın özelleştirilmesine de karşı olduklarını bildiren Ecevit bu kurumun yönetimine sadece prim ödeyenlerin katıldığı özerk bir kuruluş haline getirilmesi gerektiğini savundu.

Ecevit SSK konusunda şunları söyledi:

"Bugün Kurum çok ciddi bir tehlike ile karşı karşıyadır ve bunda politikacılarımızın kurası vardır. Dünyanın hiçbir ülkesinde bu kadar çok sayıda genç emekli yoktur. Maden erken emeklilik çıkarılacaktı, SSK para yönünden desteklenmeliydi. İşçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda bir genel müdürlük kurulmuş olması sevindiricidir."

Ecevit, KİT'lerden kurtulmak yerine KİT'lerin kurtarılması gerektiğini, toplumsal uzlaşmanın kurumsallaştırılmasını da istedi.

CEVDET SELVİ'NİN KONUŞMASI

SHP Genel Sekreteri Cevdet Selvi, dünyada ciddi bir değişimin yaşandığını, iki süper gücün tek süper güce, iki bloktan tek bloka dönüşüldüğünü, neoliberalizmin 1970'lerden bu yana ısrarla üzerinde durduğu iddialarında geçerliliğin kalmadığını söyledi.

İşçilerin, sınıfsal isteklerinin değişime uğramaya başladığını belirten Cevdet Selvi "parasal konularda uzlaşmanın daha da etkin hale geldiği görülür olmuş, insanların toplumsal değerleri, değer yargıları yozlaştırılmıştır" dedi.

Sendikaların önünde duran en önemli konulardan birinin özelleştirme olduğunu söyleyen SHP Genel Sekreteri Selvi, bazı politikacıların söylediği gibi sorunların tek çözümünün sanayiden vazgeçilmesi, KİT'lerin elden çıkarılması olmadığını, bunu böyle görmenin yanılgılara ve çıkmazlara sokacağını öne sürdü.

Selvi, bu gerçekler karşısında, sendikaların olaylara daha geniş bir perspektiften bakmaları gerektiğini söyledi.

DOĞU PERİNÇEK'İN KONUŞMASI

Türk-İş Genel Kurulu'nun ikinci gününde konuşan İşçi Partisi Genel Başkanı Doğu Perinçek, sendikaların devletle ilişkilere girerek avantaj sağlamalarını ayıp saydığını, işçilerin sorunlarını kendilerinin çözmesi gerektiğini savundu.

Türkiye'nin coğrafi durumu bakımından büyük bir önem taşıdığını bu nedenle, Türkiye'nin bölgede barıştan yana bir politika

TÜRK-İŞ 16. GENEL KURULU

izlemesi gerektiğini, politikalarının bölücü değil, birleştirici olmasını isteyen *Perinçek*, "Kürt sorunu da aslında bir Türk sorunudur" dedi.

KEMAL NEBİOĞLU'NUN KONUŞMASI

Türk-İş genel kurulunda kadın temsilcilere yer verdiğinden büyük bir memnuniyet duyduğunu belirterek konuşmasına başlayan DİSK Genel Başkanı *Kemal Nebioğlu*, son günlerde sendikal haklar konusunda ileri adımlar atıldığını, iş hukukumuzun ILO sözleşmeleriyle uyumlu hale getirilmesi gerektiğine işaret etti.

Sermayenin, sendikal örgütlenmeye karşı olmaya devam ettiğini belirten *Nebioğlu*, çağ dışı liberal anlayışın devam ettirmesi çabalarının bir sonuç vermeyeceğini, Türkiye'deki sendikal çoğulculuk işçi sınıfının çıkarları söz konusu olduğunda, gerekli işbirliğinin sağlanacağını ve böylece işçi sınıfı önündeki engellerin kaldırılacağını söyledi.

Nebioğlu, sermayenin örgütlü çabalarına karşı, işçilerin de örgütlü hareket etmeleri gerektiğini belirtti.

NECATİ ÇELİK'İN KONUŞMASI

Daha sonrak HAK-İŞ Genel Başkanı *Necati Çelik* söz aldı ve değişen hükümetlere rağmen, işçiler açısından hiçbir şeyin değişmediğini, 12 Eylül hukukuna dayanarak

SEÇİM SONUÇLARI

YÖNETİM KURULU

Bayram Meral	Genel Başkan
Şemsi Denizler	Genel Sekreter
Enver Toçoğlu	Genel Mali Sekreter
Salih Kılıç	Genel Eğitim Sekreteri
Sabri Özdeş	Genel Teşkilatlandırma Sekreteri

DENETİM KURULU

Nuri Ağçıçık
Hasan Akmehtmet
Erdem Okur

DİSİPLİN KURULU

Durmuş Toprak
Selahattin Gökdemir
Mustafa Boncuklu
Abidin Gül
Salih Özgen

hükümet etmenin devam ettiğini söyledi.

Re'sen emekliliğin giderek yaygınlaştığına dikkat çeken HAK-İŞ Genel başkanı *Çelik* "Sosyal demokrat ortaklı bir iktidar. bu gibi acımasız uygulamalara devam etmekte, grevleri ertelemekte, sendikaların önündeki engelleri kaldırmamaktadır" dedi.

HALİL TUNÇ'UN KONUŞMASI

Genel Kurul'da bir konuşma yapan

Türk-İş eski Genel Başkanlarından *Halil Tunç*, sendikacılıktan ve politikadan ayrıldığını, tek amacının tecrübelerini genel kurula aktarmak olduğunu belirtti. özelleştirmenin, sendikalaşma özgürlüğünü yok edeceğini, çok uluslu şirketlerin hakiyetinin ortaya çıkacağını, politikacıların özelleştirme konusunda sıkıştırılması gerektiğini söyledi.

SSK konusunda da değinen *Halil Tunç*, Kurumun zarar ettiğini öne sürdü ve bu konuda bazı açıklamalar yaparken, salon- da delegelerin yer yer tepkileri ile karşılaştı.

YABANCI KONUKLARIN KONUŞMALARI

Daha sonra Türk-İş Genel Kuruluna davet edilen yabancı konuklar birer konuşma yaparak, başarı dileklerinde bulundular ve Türk sendikacılık hareketi ile yakın ilişkiler içinde olmaktan duydukları memnuniyeti belirttiler.

Genel Kurulu'nun üçüncü günü sendikalar adına konuşmalara geçildi. "Sendikalar adına yapılan konuşmalar diğer sütunlarımızdadır".

Türk-İş Genel Kurulu'nun 6. günü, Yönetim Kurulu adına tenkidlere cevaplar verildi ve daha sonra Yönetim ibra edildi.

Divana verilen bir önerge ile, Genel Başkan adaylarının birer konuşma yapmaları istendi.

Bayram Meral konuşmasında "Genel Başkanımız göreve gelirse bugüne kadar olduğu gibi birlik ve bütünlük içinde emrinde olacağım. Bize görev verirsiniz, en büyük desteği Genel Başkanımdan istiyorum" dedi.

Şevket Yılmaz ise "Değişimi yarın sandık yapacak" dedi.

GENEL KURUL, SIRP SALDIRILARINI KINADI..

Bosna Hersek'te haftalardır Sırp saldırıları ile yaşanmakta olan insanlık dramı karşısında; başta Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi ve Amerika Birleşik Devletleri olmak üzere uluslararası alanda sergilenen duyarsızlık son derece üzüntü verici niteliktedir.

Sırf Müslüman oldukları için katledilen, toplama kamplarında işkenceye ve tecavüze maruz kalan, kundaktaki çocuklara kadar gözözü dönmüş bir saldırıya kurban edilen insanlar için diplomatik ve etkisiz yaptırımlardan başka etkin önlemler alınmaması; tüm insanlığın tarihin önünde mahkum olmasına yol açacaktır.

Böylesine acımasızlık ve Balkanlarda her an bir savaş çıkarma istidadı gösteren olaylar karşısında, hiç vakit geçirilmeden Bosna Hersek ve çevresinde yaşayan insanların can ve mal güvenliğinin sağlanması, açık tehlikesinin bertaraf edilmesi için sizi göreve davet etmekteyiz.

İnsanlık, sadece çıkarları olan bölgelerde yaşanan olaylara duyarlı olacak ve bunun dışında kitle cinayetlerini görmezlikten geleceksa bunun utancı ve günahını da paylaşmak zorunda kalacaktır.

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu genel kurulunu oluşturan delegeler, Türk ulusu adına sizlerden bu kan ve gözyaşının sona erdirilmesini ivedilikle ve önemle beklemektedir.

Saygılarımızla
TÜRK-İŞ
16. Genel Kurul
DELEGELERİ

TÜRK-İŞ 16. GENEL KURULU...

TGS
Genel Sekreteri SONAY :

"SENDİKASIZLAŞTIRMA İŞKOLUMUZDA ÖNEMLİ SORUNDUR."

"12 Eylül rejiminin, tüm demokratik hakların yanı sıra, işçilerin alınterleri sonucu ulaştıkları kazanımları da geri aldığı tartışılmaz.

İşverenlerin büyük bölümünün, özellikle işten çıkarma ve taşeronlaşma yoluyla önlem almaları hızlanmıştır. Sendikasızlaştırma, diğer işkollarında olduğu gibi, basın çalışanlarını sömürme ve kazanılmış haklarını ellerinden alma girişimi de bir başka sorundur.

Gazetecilerin evlerine bombalı, silahlı saldırılar düzenlenmektedir. Saldırıya uğrayan, dövülen arkadaşlarımız var. Özel televizyonlarda çalışan arkadaşlarımızın, ne yasal statüleri, ne de işkolları belirlenmemektedir. 1982 Anayasasının tümüyle değiştirilmesi için etkili mücadele ediyoruz.

Taşeronluk, işkolumuzda da yaygınlaştırılmaya, böylece çalışanların gelecekleri, işverenlerin keyiflerine bağımlı hale getirilmeye çalışılmaktadır.

İşten çıkarmaları yargı denetimine bağlayan yasa taslağının ivedilikle TBMM'ne sunularak yasalaştırılması için hükümet üzerindeki baskıların yoğunlaştırılmasını istiyoruz."

TÜMTİS
Genel Başkanı TOPÇU :

"SERMAYE SALDIRILARINI ARTTIRMİŞTİR."

"Sermaye işçi sınıfına karşı saldırılarını yoğun bir şekilde arttırmıştır. Sendikacılık hareketi bu saldırılar karşısında radikal tedbirler almak zorundadır.

Adalet, eşitlik ve özgürlük ölçmeleri, yeni dünya düzeni adıyla toplumları aldatmak için kullanılan bir aldatmacadır ve bir sömürü aracı olarak kullanılmaktadır.

İşçi sınıfı ile sermaye arasındaki çelişkilerin ortadan kalktığı bir sendikacılık döneminin başlatılmasını istiyoruz. Bu kongrede, sendikal hareketin kangren halini almış sorunlarını çözecek ciddi kararlar alması gerektiği görüşündeyiz. Kongrenin önünde iki yol vardır. Birincisi bugüne kadar süren uzlaşmacı sendikal anlayışta ayak diremek, ikincisi ise, işçi ve emekçi sınıfların hak ve özgürlükler mücadelesinde üzerine düşeni yerine getiren işçi sınıfının sesi olabilecek bir Türk-İş'e giden yoldur."

YURDAL ŞENOL

"İşçi sınıfının sorunları ve sorumlulukları artmıştır. Burada nasıl bir Türk-İş olmalıdır konusu ciddi şekilde tartışılmalı; ekmek barış, özgürlük hayata geçirilmelidir. Mücadeleci bir Türk-İş yaratmalıyız."

PETROL-İŞ
Genel Başkanı CEYLAN :

"SENDİKASIZ İŞÇİ SAYISI GİDEREK ARTMAKTADIR."

"Bir işçi parlamentosu niteliğinde olan Türk-İş Genel Kurulu, Türkiye mozaiğini aynen yansıtmaktadır. Geçen genel kurulda alınan kararların hayata geçirilip geçirilmediğini ciddi bir şekilde ele almamız ve bu genel kurulda alınacak kararları bir takvime bağlayarak uygulama alanına koymamız gerekmektedir.

Hükümete güvenimiz kalmamıştır. Bu nedenle haziran ayında bir genel grev kararına gerek olduğu görüşündeyiz. 200 bin dolayında işçi işsizdir. Sendikasız işçilerin oranı giderek artmaktadır. Bu yüzden sendikaların yetki kaybına uğrayacakları endişesini taşıyoruz.

Yeni dünya düzeni ve özelleştirme kavramları, emperyalizmin uygulamaya koyduğu yeni bir yutturmacadır, kitleler aldatılmaktadır.

Özelleştirme ile taşeraonculuk ve sendikasız işçiler çalıştırılmakta ve adına da yeni dünya düzeni denmektedir.

Hükümetin vaad ettiği tüm demokratikleşme ve iyileştirme sözleri gerçekleşmemiştir. Demokratik bir yapının evrensel kurallarla gerçekleşmesi için, bilinen bazı odakların öncelikle demokratikleşmesi gerekmektedir. Hakimiyet kayıtsız şartsız milletindir sözü hayata geçirilmelidir."

TÜRK-İŞ 16. GENEL KURULU...

TEKGIDA-İŞ
Genel Sekreteri **KARAKOÇ :**

“İŞÇİ SINIFI TOPLUMDAN SOYUTLANAMAZ.”

“İşçi sınıfı herşeyden önce laik ve demokratik bir düzenin savunucusu olmak zorundadır. Bu ülkeyi bir İran, bir Cezayir yapmaya kimsenin gücü yetmeyecektir. Çünkü önce karşılarında bizi bulacaklardır. Yenicilik ve çağdaşlaşma ilkemiz ve hedefimiz olmalıdır.

Geçmişte yapılan mücadele ile işçi gücünü göstermiştir. Hükümet boş vaatlerle ve çağ dışı hukuk sistemi ile demokratikleşme hareketini gerçekleştiremez. Dünyadaki değişim sonucu ideolojiler yıkılmış ama sömürü devam etmektedir. Bu sömürü devam ettiği sürece sorunlarımız azalmaz, daha da artar.

Türkiye'deki büyük işsizlik sorunu karşısında, örgütlenmemize yeni bir şekil ve yön vermek gerekmektedir. Siyasal politikalar da ekonomik politikalar kadar önem taşımakta ve bu nedenle, işçi sınıfı olarak siyasal gücümüzü ortaya koymalıyız.

Demokrasinin tahribine işçi sınıfı olarak izin vermeyeceğiz. İşçi sınıfını, toplumdan soyutlayamayız.”

12 Eylül ile gaspedilen haklarımızı geri almalıyız. Tüm çalışanların grevli, toplu sözleşmeli sendika kurma hakları, Türk-İş'in önderliğinde gerçekleştirilmelidir. Teknik eğitime ve eğitim programlarına ağırlık verilmelidir.”

GENEL MADEN-İŞ
Gen. Bşk. **DENİZER :**

“1982 ANAYASASI BİR İHTİLÂL ANAYASASIDIR.”

“Bildiğiniz gibi, halkımızın içinde yaşadığı ekonomik sorunlara çözüm olarak 24 Ocak Kararları gösterilmiştir. 24 Ocak Kararları, sözde ekonomide istikrarı sağlamak için alınmıştır. Oysa bu kararlar uluslararası sermaye tarafından alınmıştır; ulusal sermayeye kaynak aktarmak için alınmıştır.

Kararların uygulanabilirliği için herşeyden önce yoksul halk yığınlarını, kitle örgütlerini, sendikaları güçsüz hale getirmek, hak arama yollarını tıkamak gerekiyordu. Bunu 12 Eylül askeri darbesi sağlamıştır. İhtilal şartları kararların uygulanmasının teminatı olmuştur. Bunu ihtilal Anayasası izlemiştir. Anayasalar halkın temel haklarını devlete karşı korumak için yapılır. 1982 Anayasası ise, Devleti halka karşı korumak için yapılmıştır. Halkın temel hak ve özgürlükleri, çalışan kesimlerin ekonomik hakları budanmıştır. Hak arama yolları tıkanmıştır. Anayasanın bu yönündeki genel düzenlemeleri yasalarla perçinlenmiştir. “12 Eylül hukuku” budur. Sendikaları etkisizleştiren, güçsüzleştiren tedbirler alınmıştır.

Biz tüm bunların ‘özünde’ değişiklik yapmalıyız. Halkı, etkinliği azalmış olan sendikacılık hareketini, işçi sınıfını, halk katmanlarını kucaklayan bir öz değişikliği gerektirir. Bunun gerçekleştirebilmesi tabandaki birliğin tavana da yansıtılabilmesine bağlıdır. Gücümüzün Parlamente'ye yansımaya bağlıdır...”

DEMİRYOL-İŞ
Gen. Sekr. **GİRGİNER :**

“ÖZELLEŞTİRMeye YETERİNCE KARŞI ÇIKILMALIDIR.”

“İşçi hareketinin sorunları giderilmelidir. Bu genel kurulda son dönemin değerlendirilmesini yapmak istiyorum. 15. Genel Kurulda oybirliği ile alınan kararlar önemli bir dönüm noktası idi. 1991'de kitlesel eylemler etkili oldu. Siyasi parti liderleri Türk-İş'te konuştu, ancak vaatler sözde kaldı.

Özelleştirmeye yeterince karşı çıkmadı. Sendikasılaşma girişimleri giderek arttı. Memurların sendikal hakları lafla desteklendi. İşçilerin önemli istekleri gözardı edildi. Hükümetin vaatlerine gerekli baskı gücü gösterilemedi ve TUSİAD kadar etkili olunamadı. Önümüzdeki dönemde tüm işçilerin arzusu olan güçlü ve kararlı bir Türk-İş istiyoruz.”

NURİ PEKKARPUZ

“Bu genel kurulda Enver Toçoğlu hakkında çeşitli iddialar ileri sürüldü, isnatlarda bulunuldu; SSK'yı zarara uğrattığı söylendi. Toçoğlu bu konuda sendikalara tüm ayrıntıları ile bilgiler vermiştir. Burada aleyhine konuşanlar hiçbir belge gösteremediler. Mahkemeye intikal eden bir konu hakkında Bakanın burada yaptığı konuşmayı yakışsız, yersiz ve mahsatlı bulduk. Delegelerin tepkisi bu nedenle yerindedir ve SSK'daki temsilcilerinin onurunu korumuşlardır.”

TÜRK-İŞ 16. GENEL KURULU...

T. MADEN-İŞ
Genel Başkanı KAYABAŞI :

“SSK'YA SAHİP ÇIKMALIYIZ.”

“T oplumun her kesiminde ve özellikle işçi sınıfında kendisini gösteren ekonomik ve sosyal sıkıntılar bugün ülke gündeminde önemli bir yer oluşturmaktadır. Hükümet verdiği sözleri yerine getirmemiş ve bir yılı aşkın süredir vaatlerini gerçekleştireceği beyanları ile vatandaşları oyalamıştır. Hükümetin bu tutumuna karşı Türk-İş'in takındığı tavırda hepimiz sorumluyuz. Önümüzdeki dönemde yönetim değişikliği gerekiyorsa bunu yapmalıyız.

Türk-İş'in bir araştırma ve enformasyon bürosu kurması ve özel bir televizyon kanalı kiralaması gerektiği görüşündeyim. Böylece kitlelere daha etkili bir şekilde yaklaşım sağlanmış olacaktır. İletişim çağındayız ve bu araçların kullanılması kaçınılmazdır.

ILO sözleşmeleri derhal uygulama alanına sokulmalıdır. Sözleşmelerde 'ne haliniz varsa görün' diyen hükümete karşı, en kısa sürede sonuç alıcı mücademizi başlatmalıyız.

SSK'nın bugün içinde bulunduğu sıkıntılara sahip çıkmalıyız ve duyarsız kalmamalıyız. SSK bizim malımızdır. Kendi öz kuruluşumuz SSK batma noktasına gelinceye kadar Türk-İş olarak seyirci kaldık. Bu konudaki geciken duyarlılığımızı etkili biçimde ortaya koymalıyız.

Tüm sendikalar olarak, işçi sınıfının ekonomik, demokratik, siyasal mücadelesi için işverenlere ve siyasal iktidarlara karşı sınıf birliği temelinde birleşmeliyiz.”

TOLEYİS
Genel Başkanı BAKINDI :

“EMEKLİLER BURADAN ELELE ÇIKACAKTIR.”

“D ün TBMM'de, Afrika'da açlık çeken Somali halkının zor durumdan kurtarılması için asker gönderilmesi kabul edilmiştir. Bosna-Hersek'teki dindashlarımız için bir yardım kampanyasının başlatılmasına sendikalar olarak mutluluk duyacağız.

1974 yılından beri Türk-İş'in genel kurullarına iştirak ediyorum. Emekliler buradan çıkacak sese göre yönlendirilecektir. Çok seslilik olacaktır ama bu genel kuruldan da el ele çıkacağız. Gündemi başkaları değil biz belirleyeceğiz.

Yeni projeksiyonları harekete geçirmek zorundayız, çünkü genç bir nesil yetişmektedir. Japonya'da 45 yıldan beri şapka değişmemiş, bizde ise sık sık değişmektedir.

Çalışma hayatımızla ilgili çok sık kaygılarımız var. 29 yıl çalışan bir işçinin 119 gün hizmeti çıkıyor. Şikayet ettik bir sonuç alamadık. İşte devletin varlığı burada başlıyor.

SSK ile ilgili çok şey söylendi. SSK'nın 5 kuruşuna tenezzül edileceğine inanmıyorum. SSK zor durumdadır bunu biliyoruz ve kurtarılması için elbirliği ile çalışmalıyız.

Türkiye'nin turizm politikası tam olarak belirlenmemiştir. Bir kurultay yaparak meseleleri tartışmamız gerekmektedir.”

HABER-İŞ
Genel Sekreteri ARABACI :

“DEVLETİN GERÇEK ANLAMDA İSTİHDAM POLİTİKASI YOK.”

“1993 yılında Türk-İş'e bağlı bir bölümünün önemli sözleşmeleri vardır. Büyük sorunlarımız olacaktır. Bu koşullarda, dinamik hareket etmemiz gerekmektedir. Kendi işkolumuzda karşılaştığımız sorunların çözülmesi için Türk-İş hiçbir gelişme sağlayamamıştır. Sendikalar dinamik kuruluşlardır. Türk-İş'teki durgun politikanın nedeni, yönetim içinde birliğin sağlanamamış olmasından kaynaklanmaktadır.

Yatırımların azaldığı, enflasyonun çok yüksekler çıktığı bir dönemde yaşıyoruz. Devletin gerçek anlamda istihdam politikası yoktur. İşten atılan işçiler kapımıza gelerek çare aramaktadır. Politikacılar ise hep çalışanların sırtına yüklenmektedir. Gelir dağılımı adil bir şekilde olmalıdır.

Seçimlerden önce yüksek ücret vereceklerini söyleyenler bu vaatlerini unutmuş görülmektedir.

Önümüzdeki dönemde, Türk-İş'in yurt ve işçi sorunlarının çözümü için birlik ve beraberlik için hareket ederek, daha aktif bir politika izlemesini bekliyoruz.”

TÜRK-İŞ 16. GENEL KURULU...

TEKSİF
Genel Saymanı YALÇINOĞLU :

“TÜRK-İŞ BİRLİĞİNİ DAHA GÜÇLÜ HALE GETİRMELİYİZ.”

“Benden önce konuşan sendikacı arkadaşlarımızın görüşlerine içtenlikle katılıyorum ve Türk-İş'te birlik ve beraberliği daha güçlü bir hale getirmemizin gerekli olduğunu vurgulamak istiyorum.

Türk-İş'in üç yıllık çalışmalarını elbette eleştireceğiz. Bu tüm delegelerin en doğal hakkıdır. Ancak bunu yaparken ölçüyü kaçırmamak gerekir. Sendikacılık zor bir meslektir, bunu hepimiz biliyoruz, ona göre hareket etmemizde yarar vardır. Ben Türk-İş yönetimini çalışmalarından ötürü kutluyorum, onlara destek veren sendikaları kutluyorum.

Ülkemizde gelir dağılımında ve vergi vermede büyük bir adaletsizlik vardır. Zenginler, sosyete toplantılarından hergün boy gösterenler vergilerini vermemektedirler. Onlar, vergi rekortmeni Manukyandan utansınlar.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı, SSK Yönetim Kurulu üyemiz arkadaşımızı sevmiyor. Biz o arkadaşımızı seçtik, pişman da değiliz. Ama birçok işi var, yorulmuş olabilir.

Türk-İş'in bundan sonra daha iyi hizmet vereceğine inancım tamdır. İlk Başkanlar Kurulu toplantısının Diyarbakır'da yapılmasını öneriyorum.”

AĞAÇ-İŞ
Genel Başkanı ERÇAKIR :

“SENDİKAL HAREKET, BÜYÜK SORUNLARLA KARŞI KARŞIYADIR.”

“Sendikacılık, işçilerin sosyal ve ekonomik hak ve çıkarlarını korumak görevini üstlenmiştir. Ancak son üç yılda Türk-İş yönetiminin bu konuda önemli adımlar atmadığını ve yeterli güveni vermediğini görüyoruz. 3 Ocak eylemi bu görüşümün dışındadır.

Türk Sendikacılık Hareketi büyük sorunlarla karşı karşıyadır. Son on yılda, 12 Eylül hukukunun getirdiği olumsuzluklar nedeniyle, Anayasa ve yasalardan kaynaklanan engellerin süratle kaldırılması gerekmektedir. Sendikal demokrasi on yıl yasaklı hale getirilmiştir.

KİT'lerin ortadan kaldırılmasına çalışılıyor, yerli ve yabancı sermayeye adeta peşkeş çekiliyor. Hükümet, bizim sorunlarımıza ciddi şekilde eğilmemektedir. Seçim öncesi verilen vaatler henüz gerçekleşmemiştir. Beklentilerimizi, sıkıntılarımızı ortadan kaldıracak, ekonomik, toplumsal ve siyasal gelişmeleri yakından izleyerek, sorunlarımıza çözüm getirecek atılgan bir Türk-İş politikasını arzuluyoruz. Bu nedenle, bu genel kuruldan sonra oluşacak yeni yönetimin daha aktif bir politika izlemesini içtenlikle bekliyoruz.

16. Genel Kurulumuz, bu oluşumu yaratmaya kararlıdır, bunu tüm işçilerimiz istemektedir.”

HAVA-İŞ
Genel Başkanı AYÇİN :

“SORUNLAR; İKTİDAR KAPILARINDA NÖBET TUTARAK ÇÖZÜLMEZ.”

“Türk-İş Genel Kurulu, işçi sınıfının meclisidir. Bu genel kurulda yapılan konuşmaların, kişisel koltuk hesaplarına göre değil, işçi sınıfının sorunlarına yönelik olması gerekir. Sendika merkezlerinde, işyerlerinde Türk-İş yönetiminden memnun olmayanların bu genel kurulda suskun olmalarını kabul edemeyiz. Madem eleştirmiyorsunuz neden alternatif oluşturmaya çalışıyorsunuz? Türk-İş yönetimi iflas etmiştir. İşçi sınıfının sorunları, iktidar kapılarında nöbet tutarak çözülmez. Şevket Yılmaz yönetimi gitsin derken, onun anlayışını sürdüreceklere oy vermem. Özü hedef olan değişiklikler yapmak zorundasınız.

Hükümet eğer bizim durumumuzu düzeltmezse altın üçgenini gözlerine sokacağız. İşçilerin yanındayız dediler, ILO sözleşmelerini çıkardık dediler, niye yasaları değiştirmiyorsunuz?

İnsan haklarına, demokratik haklara saygılı olunmalıdır.

İşçinin çağdaş olabilmesi için, insan haklarına ve sınıf mücadelesine saygı duymak gerekir.

Yıllardan beri, yeni bir Türk-İş yaratmak için yaptığım mücadele bu genel kurulda da, bundan sonra da devam edecektir.”

TÜRK-İŞ 16. GENEL KURULU...

T. ÇİMSE-İŞ
Genel Sekreteri SELÇUK :

“3 OCAK EYLEMİ BELEDİYE İLE BAŞARILI OLDU.”

“**B**u genel kurulda doğru teşhisler yaparak o yönde kararlar almak gerekmektedir. Örneğin geçen yıl yaptığımız 3 Ocak eyleminin başarılı olduğunu savunmak kendimizi kandırmaktır. Belediye olmasa bu başarıyı söyleyemezdik.

Bir değişime ihtiyaç vardır. Türk-İş'in yeniden belirlenecek yöneticilerinin başkanlığında yeni ilkeler çerçevesinde başarılı olacağını inanıyoruz. Türk-İş bizi çıkmaz sokağa sokmuştur. Siyasi partilerden medet ummamak gerekir. Siyasi partilerin elinden kurtulamazsak işçi sınıfına ihanet etmiş oluruz.

ŞEREF TATAR
‘ÇİMSE-İŞ’

“Türk-İş Genel Kurulunun ilk gününde siyasiler şov yaparak SSK olayını yarattılar. Özelleştirme konusunda çimento fabrikalarında büyük sorunlarla karşılaştık ve çalışan işçi sayısı yarı yarıya düşürülmüştür.

YUSUF KOÇANOĞLU
‘ÇİMSE-İŞ’

“Bugün 1980 öncesi Türk-İş'i arar durumdayız. 12 Eylül'den sonra ense-mize silah dayayıp bizleri zor duruma düşürdüler. Bu dönemde Türk-İş'i başarılı göremedik.”

TÜRK HARB-İŞ
Genel Başkanı ÇETİN :

“HALKIN ALINTERİNİ SERMAYEYE PEŞKEŞ ÇEKENLERE KARŞIYIZ.”

“**H**epimiz işçi sınıfının temsilcileriyiz. Ortak görevimiz, işçi sınıfının hak ve menfaatlerini korumaktır. Halkın alinterini sermayeye peşkeş çekenlere karşıyız. Devlet işverenlerden yana olursa, bizden onlara hayır gelmeyecektir.

Türk-İş'te büyük bir değişimi zorunlu görmekteyiz. Anlayışlarıyla Türk-İş'e zarar verenleri değiştirelim kararı aldık. İşçi sorunlarının çözümü için siyasi kimliğimizi bırakıp ortak çıkarlarımız için ortak hareket edelim dedik. Türk-İş'in gücünün farkına varamayanları böylece değiştirelim dedik. Değişim için gerekli sorumluluktan kaçarak, faydacılığa sinenlere bir kez daha düşüncelerini öneriyorum. Değişim grubunu sonuna kadar destekleyeceğiz. Ancak yeni getireceğimiz yönetim de işçi sınıfının çıkarlarına hizmet etmez, arzu ettiğimiz alternatif politikaları üretmez, onların da karşısına dikileceğimizin bilinmesini istiyoruz.

Kamu işveren sendikaları Anayasa aykırı kuruluşlardır. Grev hakkının yasaklardan arındırılmış olması gerekmektedir. YHK işçi lehine kararlar vermemektedir. Sağlık sigortasının mutlaka çıkarılmasını istiyoruz. SSK prim tahsilatlarını yapmamak yüzünden dar boğazdadır. Bu konuda ciddi önlemler alınması zorunlu hale gelmiştir.”

DENİZCİLER
Genel Başk. Yard. YENİAY :

“ÜZERİMİZDEN KAMUOYUNUN DESTEĞİ GİTMİŞTİR.”

“**B**ugünümüz zor, yarınımız da da zor olacaktır. Bu kongre Türk işçileri adına hayati bir kongredir. Birlik ve beraberlik içinde çıkmamız gereklidir. Çünkü ülkenin şartları iyi değildir. Üzerimizden kamuoyunun desteği gitmiş, işverenlerin lehine dönmüştür. Belediye işçilerinin 5-10 milyon istedikleri, buna karşı bir doktorun 2 milyon lira aldığı söylenerek kamuoyu oluşturulmaya başlanmıştır, bu görüşü kırmak zorundayız.

Bu kongre seçim kongresi olmamalıdır. Burada sadece seçim değil, işçilerin geçimini ve demokratik haklarını tartışmalıyız.

İki süper güçten biri yok olmuş ve dünya kapitalizmin eline düşmüştür, teknolojiye geri kaldığı için çökmüştür.

Dünyada gemi taşımacılığı fazla-laşmıştır. Sorunlarımız giderek artmaktadır ve bu sorunları Liman-İş'le birlikte çözümlemek zorunda kalıyoruz. Dünya ticaretinin yüzde 90'ı denizlerde yapılıyor. Bu nedenle Denizcilik Bakanlığının kurulmasını istiyoruz. Hükümet programında yer alan bu hususun da en kısa sürede gerçekleşmesi, sorunlarımızın çözümüne katkıda bulunacaktır. Esasen bu konuda işçi ve işveren örgütleri de aynı görüşü paylaşmaktadır.”

TÜRK-İŞ 16. GENEL KURULU...

**BASIN-İŞ İstanbul Şubesi
Başkanı KAYA :**

“İŞÇİ SINIFINA BASKILAR ARTMAKTADIR.”

“İşçi sınıfına karşı baskılar artmaktadır. Türk-İş yönetimi bizi iktidara teslim etmiştir. Siyasi iktidarın yanında yer alan yönetim bu anlayışından vazgeçmelidir. Sınıf mücadelesini reddedenler, değişmeyi kabul edemiyorlar.

İşsizlik ve yoksulluk içinde yaşıyoruz. Mücadelemizi, işçi sınıfı olarak, Disk ve Hak-İş ile birlikte yürütmeliyiz.

Türk-İş'te bağımsız bir politika izlenmelidir. Örgütlenmeye yeni bir yön verilmelidir. Küçük-büyük sendika ayrımı yapılmamalıdır.

Anayasada ve yasalarda işçi sınıfı aleyhindeki hükümlerin en kısa sürede değiştirilmesini istiyoruz.

Dünya halkları kan akıtmaktadır, kardeşlik için mücadeleden kaçmamalıyız. Türk-İş'in, işçi sınıfına yönelik saldırılara karşı daha etkin bir politika yürütmesi gereklidir. Sınıf ve kitle sendikacılık anlayışı hakim olmalıdır, demokratik bir yapıya kavuşturulmalıdır. 3 ay içinde Türk-İş'in, ondan sonra sendikaların sınıf sendikacılığına uygun düzenlemeler yapılmasını zorunlu görüyoruz.”

**T. YOL-İŞ
Genel Sekreteri ÖZÇELİK :**

“KAMUOYU OLUŞTURMAYA YÖNELİK KAMPANYALAR BİLE YAPILMADI.”

“Biz buraya, başarı ve eksikliklerimizi değerlendirmeye, deneyim alışverişi yapmaya, sermayenin yeni saldırısına karşı yeni sendikal mücadele anlayış ve taktikleri geliştirmeye geldik. Türk-İş Yönetim Kurulu 15. Genel Kurulda alınan kararlarla, işçi sınıfının en üst organının kendisine verdiği görevleri büyük bir bölümünü yapmadı. Türk-İş, diğer çalışanlara, işsizlere, dar gelirli'lere destek verecekti. Bu görev yapılmadığı için sermayenin aleyhimize çıkardığı yalanlara inanıyorlar.

Türk-İş alternatif politikalar üretcekti, özelleştirmeye karşı yaygın eylemler yapılacaktı. Bırakın yaygın eylemleri, kamuoyu oluşturmaya yönelik kampanyalar bile yapılmadı.

Yürüdük, bağırarak çağırdık, çalışmadık. Türk-İş yönetiminin bu haklı, meşru ve demokratik mücadelemize önderlik etmedeki büyük yetersizliğine rağmen, işçi sınıfı tarihine şanlı birer sayfa olarak geçen eylemler yaptık.

Biz sermaye ve siyasi partiler karşısında yalvarıp yakarmayız. İşçi sınıfı olarak bağımsız gücümüzü gösteririz.

Bütün bu nedenlerle, yıpranmış yeni bir Türk-İş yönetimi istiyoruz. Hükümetin ve işverenlerin değil, işçi sınıfının istediği bir Türk-İş yönetimi istiyoruz. Bu değişimi gerçekleştireceğiz.”

**DOK GEMİ-İŞ
Genel Başkanı TUR :**

“KİT'LER ELİMİZDEN ÇIKMAK ÜZEREDİR.”

“İşçiler, bugünkü iktidarın, seçim öncesi verdiği vaatleri yerine getirememesinden dolayı büyük sıkıntı içindedir. Ancak bu yöneticiler gökten zembille inmediler. Kendimiz seçtik, cezasını çekiyoruz ama indirmesini de biliriz.

Türk-İş yönetimi, iktidarın işçilere karşı olan tutumuna büyük ödünler vermiştir. KİT'ler elimizden çıkmak üzeredir. Buna bir çare bulunması gerekmektedir. Bilim adamları ile, üniversite hocaları ile işbirliği yapıp bir çözüm bulmamız artık kaçınılmaz olmuştur.

Türkiye'de büyük bir vergi faciası hüküm sürmektedir. Bir genelev patronunun vergi rekortmeni olduğu bir ülkede, vergi adaletinden söz etmek, bence büyük bir hayaldir.

Bosna-Hersek'te, bütün dünyanın gözleri önünde bir vahşet yaşanmaktadır. Hamile kadınlara işkenceler ediliyor, çoluk-çocuk öldürülüyor, ama dünya buna seyirci kalıyor.

16. Genel Kurul, Türk-İş'in şiarına yakışır, bugünkünden daha güçlü bir yönetimi işbaşına getirmek zorundadır. Yeni bir oluşum vardır, bunu destekliyoruz.”

TÜRK-İŞ 16. GENEL KURULU...

SELÜLOZ-İŞ
Genel Başkanı SARI :

“YENİ BİR TÜRK-İŞ İSTİYORUZ.”

“İşçi haklarının savunmasında, mevcut yönetim sınıfı kalmıştır. Değişim grubunun, işçilerin arzuları doğrultusunda yepyeni bir anlayışı hayata geçireceğinden kuş-kum yoktur. Türk-İş Başkanı bizi Anayasa oylamasında sandığa davet etti. Hep birlikte gittik, ama bugün bu Anayasadan şikayetçi oluyoruz. Onlara güvenimiz kalmamıştır, çünkü Meclis'e 20 adım bile yürüyemediler.

Ekonomik çıkmazın sorumlusu işçilerdir diyenlere karşılık, Anayasa oylamasında yüzde 93 oy çıktı, bunda Türk-İş yönetiminin de payı vardır. 1982 Anayasasını biz değiştirdik, ama şimdi değiştiremiyoruz.

Türk-İş yönetimi, işçileri sorunları ile başbaşa bıraktı. Bunun en canlı örneği SEKA işçisidir. Bunlara nasıl güveneceğiz. 25 Kasım'da Başbakanın yemeğine gitmemizi istediler. Ama biz, grevde ve açlık grevinde olan arkadaşlarımız nedeniyle bu yemeğe katılmadık.

İşçi sorunlarının çözümünde Türk-İş'in, Disk ve Hak-İş ile birlikte mücadele sürdürmesini istiyoruz. Yeni bir Türk-İş istiyoruz.”

TÜRK-SEN
Genel Başkanı KONULOĞLU :

“KIBRIS'TA KAÇAK İŞÇİ ÇALIŞTIRILIYOR.”

“Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde, toplumun her kesiminin bir barış ortamına göre örgütlenmesi gerektiği ve bunun önemli bir sorun olduğunu belirtmek istiyorum. Türk toplumunun, Türk işçisinin ve Türk-İş örgütünün KKTC'ye daha da detaylandırılmış ve kademlendirilmiş bir vizyonla bakması zamanı gelmiştir. Bu genel kurulda oluşacak yeni Türk-İş Yönetiminin, Türk-İş Başkanlar Kurulu'nu KKTC'de toplaması, sorunlarımızın tespiti ve çözümü için yararlı olacağı görüşündeyiz.

Kıbrıs'ta kaçak işçi çalıştırılmaktadır. Bizce bu çağın en büyük ayıbıdır. KKTC Hükümeti bu konuda yoğun girişimlerimize rağmen soruna bir çare bulamamaktadır. Kıbrıs Türk toplumuna karşı tek parti hegemonyası hüküm sürmektedir.

Kıbrıs İşçi Sendikaları Konfederasyonu olarak, bize yapılan yardımlardan ötürü sonsuz teşekkürlerimizi bu genel kurulda sunmak istiyorum.”

KRİSTAL-İŞ
Genel Başkanı EREN :

“BİZ NE KADAR MÜCADELECİ İSEK, TÜRK-İŞ DE O KADAR MÜCADELECİ OLACAKTIR.”

“Dünyada büyük değişimlerin olduğu bir dönemde, sendikal hareket yeniden yapılanmada gecikmektedir. Sorunlarımızın çözümünde sadece Türk-İş yönetimini suçlamak haksızlık olur. Çünkü bu yönetim bizlerin yansımasıdır. Biz ne kadar mücadeleci isek, Türk-İş de o kadar mücadeleci olacaktır. Sorun tavanda değildir. Bırakalım kim gelecek, kim gidecek tartışmasını, nasıl bir Türk-İş istiyoruz ona bakalım.

Türk-İş'in daha aktif çalışmasını istiyorsak, Başkanlar Kuruluna daha geniş yetkiler verilmesinden yanayım. Çalışanlar için güçlenmeliyiz ve sorunlarının üstesinden gelmeliyiz. Sendikalar kamuoyunun desteğini sağlamak zorundadır.

Türk-İş 16. Genel Kurulu yeni bir politika üretmek görevi ile karşı karşıyadır, gücümüzü birleştirmeliyiz.

Koalisyon hükümeti bir yıldan beri, sorunlarımızı çözümlemede duyarsız kalmıştır.

Bu dönem üç önemli olay yaşanmıştır. 3 Ocak eylemi, madencilerin yürüyüşü ve cam işçilerinin eylemi. Türk-İş yönetimi hiçbir şey yapmadı diyemiyorum ama kamuoyu oluşturmada başarı sağlanmadı.”

TÜRK-İŞ 16. GENEL KURULU...

BASS
Genel Başkanı YILMAZ :

"ÖZGÜR PAZARLIK SİSTEMİNE MÜDAHALE EDİLMİŞTİR."

"1980 askeri darbesi ve bu darbenin yarattığı demokratik olmayan ortamla, yaşama kolayca sürülen 24 Ocak ekonomik politikaları, ülkemizde son 10 yılı karanlıklar içinde geçirmemize neden olmuş, özellikle 1982 Anayasası, temel hak ve özgürlüklere getirdiği ciddi kısıtlamalarla, bu karanlığın yaşanmasına ortam yaratmıştır."

Toplumsal demokratikleşme süreci kesintiye uğratılarak, siyasal ve sosyal demokrasinin işlenmesini engelleyen bir model oluşturulmuştur. 12 Eylül Hukuku, bu yapılanmanın insanlara enjekte edilmesi için tüm çabasını göstermiştir.

Ülkemizde sancılı çekilen değişim ancak çağdaş, katılımcı, tümüyle demokratik yeni bir Anayasa ile gerçekleştirilebilir. Sorunlarımızın temelini 1982 Anayasası oluşturmaktadır. Bu Anayasa ile işçilerin vazgeçilmez temel hakkı ve en önemli silahı olan grev hakkı budanmış, özgür pazarlık sistemine müdahale edilmiştir.

Türk-İş, toplum içinde hakettiği oranda temsil yetkisini elinde bulunduran, demokratik gelişmelerin oluşumuna direkt katkıda bulunan, siyasal iktidarların toplumsal ve ekonomik gelişmelerde görüş almalarını gerektiren yapıda varolmak zorundadır."

DERİ-İŞ
Genel Başkanı KAYA :

"YASALARIN DEĞİŞMESİ, İÇİN MÜCADELE YAPILMASINI İSTİYORUZ."

"İş güvencesinden vazgeçmeyeceğiz. Son zamanlarda işten çıkarmalar artmıştır. Bunun en büyük sıkıntısını biz çekmekteyiz. Daha bir kaç gün önce 228 arkadaşımız işsiz kalmıştır."

1982 Anayasası ve çalışma yaşamımızı düzenleyen yasaların değiştirilmesi için Türk-İş Başkanlar Kurulu'nun bir takvime bağlamasını ve mücadele yapılmasını istiyoruz."

MUNZUR PEKGÜLEÇ

"Devlete güvenimiz azalıyor sözü üzerine Sayın Başbakan bir saatte yakın konuştu, ama bize, işçilere devletin güvenini vermedi. İşçiler kendi politikalarını belirlemelidirler. Türk-İş yönetimi değişmelidir. Türk ve Kürt halkının arasına nıfak tohumları atılmasına Türk-İş karşı çıkmalıdır."

SELAHATTİN GÜKDEMİR

"12 Eylül'e kadar biz ağladık, şimdi siz ağlayın diyenler sendikalara sıcak yaklaşım göstermemektedir. Bunlara karşı Türk-İş'in konumu ise etkili olamamıştır. Bu nedenle Türk-İş yönetiminin değiştirilmesi zamanı gelmiştir."

TÜRK METAL
Genel Sekreteri KILIÇ :

"SSK'DAKİ OLAY BİR HUKUK İHLALİDİR."

"Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Moğultay'ın SSK'deki işçi temsilcimizi görevden alması bir hukuk ihlalidir. Bize göre Bakanın hukuk anlayışı çelişkili bir görünüm çizmektedir. Bir kişinin devam etmekte olan bir dava hakkında açıklamalarda bulunması hukuka aykırıdır."

Muhalefet iktidarda iken, iktidar ise muhalefette iken değişik yaklaşım içindeler. Şimdi el ele tutuşmuşlar bizlerin haline gülüyorlar. Bakalım birbirlerini nasıl yiyecekler diye merakla bekliyorlar.

Arkadaşlarımız bize değiştirin gelin dediler. 31 delegemizle değişim grubunu destekliyoruz.

NESRİN SEZGİN

"Türk Metal sendikası genel kuruluna delegeler eşleriyle katıldılar, Türk-İş'in de gelecek genel kuruluna eşlerin katılmasını öneririm. Kadın-erkek ayrımı yapmamak gerekir, biz de tezgahtan çalışmaktayız. Arkadaşlar bizi, değişimle gelin değiştirin diye yolladılar."

TÜRK-İŞ 16. GENEL KURULU...

TEZ KOOP-İŞ
Genel Başkanı TAMER :

"TÜRK İŞÇİSİNİN GEREKSİNİM DUYDUĞU TEK ŞEY: SINIF BİLİNCİ."

"Türkiye, yeniden biçimlenen dünya sistemi içindeki yerini, en sağlıklı şekilde almalıdır. Bunun için de, olayları ve gelişmeleri çok iyi analiz etmeli ve demokratikleşme yolundaki çabalarını da hızlandırmalıdır. Ama biz, Türkiye'deki durumun hiç de beklediğimiz ve istediğimiz biçimde gelişmediği kanısındayız.

20 Ekim 1991 Türkiye için bir geçiş noktası idi. Halkımız, ANAP'ı değil, demokratikleşme ve yeni bir Anayasa ile bozulan toplum dengelerini düzeltmeyi vaad eden bugünkü koalisyon ortağı partileri tercih etti. Verdikleri sözlerin karşılığı gelmediği gibi, başarılı oldukları hiçbir alan da gösterilemiyor.

Türk işçisinin, bugün gereksinim duyduğu tek şey; sınıf bilinci. Bugüne kadar sınıf bilincinin oluşturulması doğrultusunda yapılan çalışmalar yeterli olmamıştır.

Bu nedenle, bu genel kurulda, değişime olanak sağlayacak kapıların açılması ve birlik, bütünlük içinde çıkılması gerekmektedir. Bu Genel kurulun saygıdeğer delegelelerinin bu doğrultuda bir karar vereceğine inanıyoruz."

SAĞLIK-İŞ
Genel Başkan V. BENLİ :

"ÇAĞ ATLAYAN TÜRKİYE'DE ÇAĞDAŞ ZENGİNLER TÜREDİ."

"İşsizliğin 5 milyona ulaştığı, vergi yükünün her zamankinden daha da çok ücretlilerin sırtına yüklendiği, dış borçların 50 milyar, dolar, iç borçların yüz trilyon lirayı aştığı, enflasyonun %70'in altına indirilemediği, iş güvencesinin bulunmadığı, işçinin tek sığınağı SSK'nın çöküşün eşiğine getirildiği, kıdem tazminatının gasbedildiği bir ortamda Türk-İş 16. Genel Kurulunu yapıyoruz.

Türkiye neden bu tabloya oturdu?

Önce darbe ile demokrasi askıya alındı.

Çağ atlayan Türkiye'de çağdaş zenginler türedi. On yıl müddetle halk soyuldu, devletin borçları arttı. Bir anlamda devlet soyuldu. Buna karşılık hanedanımız oldu. Dar gelirlinin yanında yer alması gereken aydınlar da, basın organları da oh çağ atlıyorlar diye keyif çıkardılar. Sadece işçiler, bu gidişin istikametini iyi tayin etmiştir.

Türk işçi hareketi, Türk-İş bütünlüğü içinde kapalı salon toplantıları, açık hava mitingleri, yürüyüşler yaparak ve en sonunda 3 Ocak 1991'de topluca iş bırakarak, Türk kamuoyunun dikkatlerini çekmeye çalışmıştır. Bu mücadelede sendikalarımızın sade üyelerinden konfederasyonumuzun genel başkanına kadar herkes üzerine düşen görevi imkânlar oranında yapmıştır. Bu nedenle Türk-İş Yönetim Kuruluna hizmetlerinden dolayı teşekkür ediyorum.

LİMAN-İŞ
Genel Başkanı BİBER :

"KİTLELERİ KANDIRAN BİR TÜRK-İŞ İSTEMİYORUZ."

"Dünyada büyük değişimler yaşanmış ve sosyalizmden kapitalizme geçilmeye başlanmış. Milliyetçilik hareketleri öne geçmiş ve emperyalist devletlerin desteği ile inanılmaz katliamlar, ırkçılık hareketleri tüm dünyayı sarmıştır. Almanya'da yaşanan, üç Türk'ün ölümü ile sonuçlanan olaylar bir vahşetin en acı tablosudur. Şiddetle kınıyoruz.

Seçim sonrası iktidara gelen koalisyon hükümeti, halkın taleplerini karşılayamadı. İnönü, sendikalara büyük önem vermektedir, çalışanların hak ve özgürlüklerini savunur. Demirel, güvene ve zamana ihtiyaç vardır der. Ama bu hükümet, halkın ve işçi sınıfının karşısına baskı ile çıkar, özelleştirme ile sendikasızlaştırmayı tekelle peşkeş çeker. Enflasyon nasıl çözümlenecek? Gelir dağılımı nasıl düzeltilecek? Halkın iktidara güveni kalmamıştır.

İşçi sınıfının da güveni çalınmıştır. Grevler halkın sağlığı baha ne edilerek ertelenmekte, KİT'lerden binlerce işçi işinden atılmaktadır.

Mevcut yönetim bu haksızlıklara karşı koyamamış, sahip çıkamamıştır. Kitleleri kandıran bir Türk-İş istemiyoruz."

TARIM-İŞ
Genel Başkanı ÖZDEŞ :

"TİGEM GREVİNİN ERTELENMESİ İLE NEREDE KALDI GREV HAKKI?"

"Sendikamız Tarım ve Köyişleri Bakanlığına bağlı 76 il ve tüm ilçe müdürlükleri ve enstitüler dahil 840 işyerinde 28 Mayıs'ta 15 bin üyesi ile greve çıkmış, Yönetim Kurulumuzun daha önce aldığı kararla da, TİGEM'de 38 işyerinde 10 bin işçimizin 1 Haziran'da greve başlaması kararlaştırılmıştı. 15 bin üyemiz greve başlamış, aynı gece toplanan Bakanlar Kurulu TİGEM grevini milli güvenlik ve genel sağlığı bozucu nitelikte bularak 60 gün süreyle ertelemiştir. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı 'bu kararnameden haberim yok' diyor.

Danıştaya başvurduk, grevin yeniden başlaması kararlaştırıldı. Öğleden sonra Bakanlar Kurulu aynı gerekçe ile Danıştay İdare Davalar Genel Kuruluna müracaat ederek TİGEM grevini aynı gerekçelerle durdurdu.

Nerede kaldı her çalışana toplu sözleşme ve grev hakkı?

Türk-İş çalışma raporunda ise iki grevimize sadece yarım sayfalık bir bölüm lütfedilmiş.

Bugüne kadar Türk-İş Genel Kurullarında alınmış ama uygulanmamış olan kararlarla birlikte, 16. Genel Kurulda alınacak kararları bir takvime bağlayarak uygulamak zorunluluğunu hisseden bir Türk-İş istiyoruz."

BELEDİYE-İŞ
Genel Başkanı ALAN :

"TAŞERONLAŞMA KİT'LERDE HIZLA YAYILIYOR."

"Ülkemizde 12 Eylül askeri rejimi, 1982 Anayasası, çalışma yasaları ve diğer sivil toplum yasaları ile, kısacası bütün kurumları ile yaşıyor. Hükümet programını gerçekleştirmek için 500 gün süre isteyen koalisyonun istediği süre dolmak üzere, ancak baktığımız değil enflasyonu düşürmek, ekonomik sorunları çözmek, demokratikleşme konusunda yeterli adımların atılmadığını, görüyoruz. Demokratikleşmeyi sağlayacak yasal düzenlemeler para, pul istemiyor, hükümet neyi bekliyor?

Şirketleşme ve taşeron uygulamaları sadece belediyelerde değil, diğer kamu kuruluşlarında ve KİT'lerde hızla yayılıyor. Sendikalar yüzbinleri aşan üyelerini kaybetme tehlikesi ile karşı karşıyadır.

Türk-İş zaman yitirmeden TV kanalı kurmalıdır. Dinamik çalışma yapabilecek bir yönetim yapılması bu genel kuruldan çıkmalıdır. Genel kurulumuz, işçi sınıfının mücadelesine doğru ve başarılı önderlik edecek bir yönetimi mutlaka seçmelidir.

Türk-İş 16. Genel Kurulunun bu sınavdan başarıyla çıkacağı inancındayız."

T. KOOP-İŞ
Genel Başkan V. DABAĞ :

"SOSYAL DEVLET ANLAYIŞI BÜYÜK ZAAFA UĞRAMIŞTIR."

"1992 toplu iş sözleşmeleri tıkanmış ve çok sayıda işçi enflasyonun ağır baskısı ile güç durumda kalmıştır. Bu konuda siyasiler de büyük bir duyarsızlık içinde hareket etmektedir. Geçmişte çok yanlış uygulamalarla karşılaşmış ve sözleşmeler imzalandıktan sonra işçiler kapı dışarı edilmiştir. Yargı kararı olmadan işçilerin iş akitlerinin feshedilmemesi sisteminin oturtulmasını istiyoruz. Ayrıca, işten çıkarmaların had bir hafhaya ulaştığı bir ortamda, sendikaların toplu iş sözleşmelerine işçi atılmayacağı konusunda bir hüküm konulmasını, bu hüküm getirilmezse sözleşmenin diğer maddelerine geçilmesini öneriyorum.

1982 Anayasası ve yasalarından kaynaklanan büyük sıkıntılarımız vardır. Bu yasaların en kısa sürede yeniden düzenlenmesini istiyoruz. Sosyal devlet anlayışı büyük zaafa uğramıştır. KİT'ler siyasilerin arpalığı haline getirilmiştir.

Türk Cumhuriyetlerine ve Kıbrıs konusunda Rauf Denktaş'a sahip çıkmalı ve uluslararası nitelik kazanan sorunları çözümlenmelidir.

Türk-İş'in bütünlüğüne zarar verecek hareketlerden kaçınmalı, bütünlüğümüzü ortaya koymalıyız."

TÜRK-İŞ 16. GENEL KURULU...

TES-İŞ
Genel Başkan V. ÖZONUR :

"ÖRGÜTLERİMİZE UZANAN ELLERE TOPLUCA KARŞI ÇIKALIM."

"Sendikacılık ve demokrasinin, set ve tırnak gibi birbirine sıkıca bağlı unsurları olduklarını kanıtlayan çeşitli tecrübeler yaşadık. Bu tecrübelerden anladığımız, demokrasi ne zaman gerilemişse ve geriletilmişse, hatta ortadan kaldırılmışsa, beraberinde sendikacılık da ağır darbeler yemiştir, demokrasinin işlediği dönemlerde sağlanmış olan sendikalar kazanımlar birer, ikişer ortadan kaldırılmıştır.

İşte bu nedenle, Türk-İş ve bağlı kuruluşları yıllardır; ekmek, barış, özgürlük sloganı ile demokrasi ve sendikacılık arasındaki yakın bağ haykırmaktadırlar.

Beklediğimiz, demokrasiye işlerlik kazandıracak konuların hayata geçirilmesidir. Bazı aksaklıklar mutlaka olmuştur. Bunda Türk-İş Yönetim Kurulu yanında, Başkanlar Kurulunu oluşturan sendika başkanlarının, yani bizlerin hiç mi kusuru yoktur?

Örgütlerimize uzanan ellere topluca karşı çıkalım ve bu yönde ortak politikalar geliştirme kararını bu genel kurulda alalım.

Sendikal hareketin birleşmesi, güçlenmesi, işçi sınıfı anlayışımızın hareket noktasıdır."

ŞEKER-İŞ
Genel Başkanı ALCAN :

"SSK YOLGEÇEN HANINA DÖNMÜŞTÜR."

"Türk-İş 16. Genel Kurulu, dünya da büyük değişimlerin yaşandığı bir ortamda yapılmaktadır. SSCB. dağılmış, sosyalizm iflas etmiş en güzel rejimin demokrasi olduğu açıkça belli olmuştur. Başbakan genel kurulumuza katıldı, iki saat burada sigaya çekti. İşte bu demokrasinin nimetidir.

Sayın Başbakan, Türk-İş genel başkanının sıkıntılarla ilgili bir raporunu dinledikten sonra, sanki kendim konuştum. Eğer söylediklerinizi yerine getirmezsem demokratik hakkınızı kullanın yakama yapışın, dedi. Şimdi makul süre tamamlandı. Ancak dış meseleler iç meselelerin önüne gelmiştir. Bu makul süre biraz daha uzamıştır. 1993 yılı içerisinde sıkıntılarımız giderilmezse hep beraber Başbakanın yakasına yapışalım, eğer siz yapmazsanız ben yapacağım.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı, davası bitmemiş bir olayı burada dile getirdi. Yanlışlık yaptı. SSK yolgeçen hanına dönmüştür, burayı mutlaka siyasilerin elinden kurtarmamız gerekmektedir."

BASİSEN
Genel Başkanı TIRYAKIOĞLU :

"SİYASİLER İŞÇİLERİ BÖLEREK YÖNETMEKTEN VAZGEÇSİN."

"Bir genel kurulda sonuncu konuşmacı olmak bir şanstır, ama oldukça da güçtür. Bu genel kurulun seçime yönelik değil, çözüm yolları getiren bir genel kurul olmasını diliyorum. Tabanın birlikteliğini sağlamalıyız. Böylece sorunlarımızı çözümlenmekte güçlük çekmeyiz. Mücadelenin etkinliği açısından tabanın isteklerini tavana yansıtmalıyız.

20 Ekim seçimi öncesi Sayın Demirel, iktidara geldiklerinde, sendikacılarla her ay toplanacaklarını söyledi. 12 toplantı yapmamız gerekirken biri dahi yapılmadı. Muhalefette başka, iktidara gelince başka oluyor. Siyasiler, işçileri bölerek, parçalayarak yönetmekten vazgeçsin.

SSK zor günler yaşamaktadır. Primleri işçilerden kesilen, işçilere sağlık hizmeti veren, onlara emeklilik maaşı veren bir kurumun işçiler tarafından yönetilmesi gerekmektedir.

Hadiselerin önünde yürüyen, çalışma yaşamımızın gündemini belirleyecek, siyasi partilere yön verecek, teşkilatlararası ayırım yapmayacak bir Türk-İş yönetimi işbaşına gelmelidir."

TÜRK-İŞ 16. GENEL KURULU...

TÜRK-İŞ YÖNETİM KURULU

BAYRAM MERAL

GENEL BAŞKAN

Bayram MERAL 1941 yılında Erzurum'da dünyaya geldi. Lise tahsilini tamamladıktan sonra Tarım ve Orman Bakanlığı İşletmelerinde ve Devlet Demiryollarında çalışma hayatına başladı.

Bayram MERAL daha sonra 1965 yılında Karayollarına geçerek sendikal çalışmalarla ilgilenmeye başladı. Arkadaşlarıyla birlikte üye oldukları KAYSERİ YOL - İŞ Sendikasıyla sıkı bir diyaloga girdi.

1973 yılında yapılan KAYSERİ YOL - İŞ Sendikası Genel Kurulunda Genel Sekreterliğe seçilen MERAL, 1977 yılında da o tarihte Federasyon olarak faaliyet sürdüren YOL-İŞ Genel Mali Sekreterliğine getirildi.

1983 yılında YOL-İŞ Genel Başkanlığına seçilen MERAL, Federasyonun milli tip'e dönüşmesi sonrası da aynı tarihten bu yana TÜRKİYE YOL-İŞ Sendikası Genel Başkanlığını yapmaktadır.

Bayram MERAL, 7-13 Aralık 1992 tarihlerinde yapılan TÜRK-İŞ 16. Genel Kurulunda Genel Başkan adayı olmuş ve bu göreve seçilmiştir.

Bayram MERAL evli ve dört çocuk babasıdır.

ŞEMŞİ DENİZER

GENEL SEKRETER

Şemşi DENİZER 1951 yılında Zonguldak'ta doğdu. Lise öğrenimini Kilimli'de tamamlayan DENİZER, daha öğrencilik yıllarında kazmacı yedeği olarak Gelik ocağında işçilik hayatına atıldı.

İkibuçuk yıl süre ile tabancı, lağımçı ve rambleci olarak çalışan ve askerliğini tamamladıktan sonra GENEL MADEN-İŞ Sendikasına büro işçisi olarak giren DENİZER, 1976'da yeniden Gelik'te yevmiye-li hesap memuru olarak çalıştı.

DENİZER, topoğraf kurslarını tamamlayıp topoğraf işçisi olarak çalışırken 1983 yılında GENEL MADEN-İŞ'e Araştırma Uzmanı olarak atandı.

Sendikanın 1983 yılında yapılan birinci genel kurulunda Araştırma Sekreterliğine, 1986'da ikinci genel kurulda Genel Başkan Yardımcılığına seçilen Şemsi DENİZER, Genel Başkan Mehmet TEZER'in görevden ayrılmasıyla Yönetim Kurulu tarafından 4 Temmuz 1989 tarihinde Genel Başkanlığa getirildi.

Aynı yıl ve 1992 yılında yapılan genel kurullarda da Genel Başkan seçilen ve halen Uluslararası Maden Federasyonu (MIF) Yönetim Kurulu Üyesi bulunan DENİZER, 7-13 Aralık 1992 tarihleri arasında yapılan TÜRK-İŞ 16. Genel Kurulunda da TÜRK-İŞ Genel Sekreterliğine seçildi.

DENİZER evli ve bir çocuk babasıdır.

ÜYELERİNİN ÖZGEÇMİŞLERİ

Enver TOÇOĞLU

**GENEL
MALİ SEKRETERİ**

1948 yılında Adapazarı'nda doğdu. 1967-1968 öğrenim döneminde TCDD Çırac Okulu'ndan tornacı olarak mezun oldu. 1969 yılında da Endüstri Meslek Lisesini bitiren TOÇOĞLU, 1973 yılında çalışma hayatına TCDD bünyesinde TÜVASAŞ Müdürlüğünde başladı. Bu müessesede 4 yıl sendika temsilciliği görevinde bulunan TOÇOĞLU, 3 yıl da ADVAS (Adapazarı Vagon Sanayii) Müessesesinde Yönetim Kurulu İşçi Üyeliği yaptı. 1976 yılında Adapazarı Demiryol İşçileri Sendikası Başkanlığına seçilen TOÇOĞLU, DYF-İŞ Federasyonu Yönetim Kurulu Üyeliği yaptı.

1982 yılında TÜRK-İŞ'i temsilen Sosyal Sigortalar Kurumu (SSK) Müdürler Kurulu Üyeliğine seçilen TOÇOĞLU, 29 Ekim 1989 tarihinde yapılan DEMİRYOL-İŞ Sendikası 3. Olağan Genel Kurulunda Genel Başkanlığa getirildi. TÜRK-İŞ'in 15. Genel Kurulunda Genel Mali Sekreterliğe getirilen Enver TOÇOĞLU, 7-13 Aralık 1992'de yapılan 16. Genel Kurulda da aynı göreve seçildi. Enver TOÇOĞLU evli ve 4 çocuk babasıdır.

Salih KILIÇ

**GENEL
EĞİTİM SEKRETERİ**

1945 yılında Merzifon'da doğdu. 1958 yılında ilkolulu, bilahare Sapanca Ortaokulu'nu bitirdi. Adapazarı Merkez Lise'si 2'nci sınıftan ayrıldı.

1963 yılında Adapazarı Şeker Fabrikası'nda işçi olarak iş hayatına atılan Kılıç, 1968 yılından itibaren Türkiye Ziraî Donatım Kurumu Adapazarı işyerinde işçilik hayatını sürdürdü.

Sendika işyeri temsilciliğinin yanı sıra Türk Metal Sendikası Sakarya Şubesi Yönetim Kurulu üyeliği görevlerini de yapan Kılıç, 1 Ocak 1973 yılında Türk Metal Sendikası Sakarya Şubesi Sekreterliği'ne seçildi.

1979 yılında Sakarya Şube Başkanı olan Salih KILIÇ, 1983'te yapılan Türk Metal Sendikası Genel Merkez Genel Kurulu'nda Genel Sekreterliğe seçildi.

TÜRK METAL Sendikası Genel Sekreterliğine 4 dönemdir seçilen KILIÇ, TÜRK-İŞ'in 16 ncı Genel Kurulu'nda Genel Eğitim Sekreterliği görevine getirildi.

KILIÇ evli ve üç çocuk babasıdır.

Sabri ÖZDEŞ

**GENEL
TEŞKİLATLANDIRMA SEKR.**

1949 yılında Zolguldak/Eflani ilçesinde doğdu. 1968 yılında Karabük Demir-Çelik İşletmesinde çalışma hayatına atılan ÖZDEŞ, burada 2 yıl çalıştıktan sonra askerlik görevine gitti. Askerlik görevi dönüşü Orman İşletmesinde işçi olarak çalıştı. İşyerinde işçi temsilcisi olan ÖZDEŞ, 1977 yılında TARIM-İŞ Sendikası Karabük Şube Sekreteri daha sonra da Şube Başkanı oldu. (1978)

1986 yılında TARIM-İŞ Genel Mali Sekreterliğine seçilen ÖZDEŞ, TARIM-İŞ Genel Sekreterliği görevlerinde de bulundu.

TARIM-İŞ Sendikasında 2 dönemdir Genel Başkanlığa seçilen Sabri ÖZDEŞ, TÜRK-İŞ 16. Genel Kurulunda Genel Teşkilatlandırma Sekreterliğine getirildi.

TÜRK-İŞ Genel Teşkilatlandırma Sekreteri Sabri ÖZDEŞ, evli ve 2 çocuk babasıdır.

Genel kurulda alınan karar:

"ÇOĞULCU, ÖZGÜRLÜKÇÜ, KATILIMCI PAR KURALLARIYLA YENİDEN ve SAĞLIKLI BİR BİÇİMDE

Özgür ve demokratik bir düzende sendikalar, rejimin sağlıklı yürütmesi ve gelişmesine en büyük katkıda bulunan kuruluşlardır. Bu amaçla; ülkenin gelişmesi, refah ve huzura kavuşması için toplumun demokratik ilkeler içinde yönetilmesi gerekmektedir.

Demokrasiye işlerlik kazandırılması, özgürlükçülüğün demokratik yollardan eşitlikçiliğe dayandırılması, öncelikle çalışanların demokratik haklarının ve özgürlüklerinin gerçekleştirilmesine bağlıdır.

TÜRK-İŞ olarak bu konuda son üç yıl içinde, işbaşında bulunan hükümlere Anayasamızda ve çalışma yaşamımızı ilgilendiren yasalarda yapılmasını istediğimiz değişiklikler geniş raporlar halinde sunuldu, ancak bugüne değin bir sonuç alınamadı ve "12 EYLÜL HUKUKU" geçerliliğini muhafaza etti.

TÜRK-İŞ ve bağlı sendikalar, 1989-1992 döneminde yoğun ve etkili bir mücadele vermiş, bunlar Türkiye İşçi Sınıfı ve Sendikacılık Hareketi tarihine gurur duyulacak şanlı sayfalar olarak geçmiştir.

TÜRK-İŞ ve bağlı sendikaların 1989-1992 dönemindeki mücadeleleri sonucunda, 15. Genel Kurulumuzun Mevzuat ve Kararlar Komisyonu tarafından sunulan oy birliğiyle kabul edilen hedeflere ulaşmada istenilen sonuçlar elde edilememiştir. Ülkemizde sendikal hak ve özgürlükler, ILO standartlarının ve çağdaş batı demokrasilerinde işçilerin sahip oldukları hak ve özgürlüklerin çok gerisindedir. 12 Eylül askeri darbesi sonrasında gaspedilen haklarımız geri alınamamıştır.

Sermayedar sınıf sendikacılık hareketinin, TÜRK-İŞ'in ve bağlı sendikaların başarılı mücadelesi karşısında yeni bir saldırı başlatmıştır. Bu saldırının unsurları şöyle sıralanabilir:

Özelleştirme sürdürülmektedir. Taşeronlaştırma hızlandırılmıştır. Kaçak işçi çalıştırma yaygınlaştırılmaktadır. Ülkemize turist pasaportuyla gelen yabancı işçiler kaçak olarak köle gibi istihdam edilmektedir. İmzalanan her toplu iş sözleşmesinin ardından işçi çıkarılmaktadır. Sendikaya üye olan işçiler işten atılmaktadır. Toplu iş sözleşmelerindeki kapsam-dışı personel artırılmaktadır. İşyerleri, sendikasızaştırma amacıyla kapatılmakta, taşınmakta veya bölünmektedir. Götürü iş, eve iş verme, geçici işçilik, kısmi zamanlı işçilik ve işçi kiralama uygulamaları sistemli bir biçimde yaygınlaştırılmaktadır.

Bu yeni saldırıyı, toplu sözleşmecilikle sınırlı bir sendikacılık anlayışı ile durdurabilmek mümkün değildir.

DYP ve SHP, genel seçimler öncesinde çeşitli platformlarda ve TÜRK-İŞ'te yapılan toplantıda birçok vaatler dile getirmişlerdir. Koalisyon Protokolu ve Hükümet Programında da işçileri ilgilendiren birçok vaat yer almaktadır. Bu vaatlerin büyük bir bölümü yerine getirilmemiş, Koalisyon Hükümeti ücretli emek ile sermaye arasındaki saflaşmada genellikle sermayedar sınıftan yana tavır koymuş ve sermayenin politikalarını uygulamıştır.

Bu koşullarda, geçmişten beri gündemde tuttuğumuz ve Anayasa ve Yasa değişikliklerini içeren taleplerimiz her zamankinden daha da acil olarak gündemdedir.

Bu isteklerimizin bir bölümü şu ana başlıklarda ele alınabilir:

1. ÇOĞULCU VE ÖZGÜRLÜKÇÜ DEMOKRASİ YENİDEN VE SAĞLIKLI BİR BİÇİMDE KURULMALIDIR.

Demokrasiye ve temel insan hak ve özgürlüklerine aykırı bütün düzenlemeler ortadan kaldırılarak; çoğulcu, özgürlükçü, katılımcı parlamenter demokrasinin tüm kurum ve kurallarıyla yeniden ve sağlıklı bir biçimde işlerliğe kavuşturulması sağlanmalıdır.

"12 Eylül Hukuku" diye nitelendirilebilecek hukuki düzenleme ve uygulamaların, kısıtlamaların sür'atle kaldırılarak Türkiye'nin demokratikleşme süreci hızlandırılmalıdır.

Bu çerçevede Anayasa ve Yasalarda gerekli gördüğümüz değişikliklere ilişkin temel ilkeler şöyledir:

- Kişinin dokunulmaz, devredilmez, vazgeçilmez temel hak ve özgürlüklerini kullanmasına sınırlar koyan hükümler Anayasa'dan çıkarılmalıdır.
- Dini eğitim ve öğretimden Devletin gözetim ve denetimi etkinleştirilmeli ve Atatürk ilkelerinin başında gelen laiklik ilkesi sonuna dek korunmalıdır.
- Herkesin düşünce ve kanaatlerini açıklama ve yayma hakkını özgürce kullanmasını engelleyici düzenlemeler ortadan kaldırılmalıdır.
- Basın ve yayın özgürlüğünün sınırlamayan idari denetimle ilgili hükümler kaldırılmalıdır.
- Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının özünü ortadan kaldıran ve adeta bu hakkı kullanılmaz hale getiren Anayasa ve Yasa hükümleri değiştirilmelidir.
- İlk ve orta öğretimle fırsat eşitliği sağlanmalı, eğitim, Atatürk ilke ve devrimleri doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre Devlet tarafından ve parasız olarak yapılmalıdır.
- Sendikal örgütlenmeyi önleyen, sendikaların kitle örgütleri ile ilişkilerini yasaklayan, politika üretme ve siyasal partileri etkileme faaliyetlerini ortadan kaldıran hükümler, Anayasa'dan çıkarılmalıdır.
- Tüm çalışanlara sendikal haklar verilmelidir.
- Serbest toplu pazarlık ilkelerine aykırı, grev hakkının özünü ortadan kaldıran nitelikteki hükümler ve lokavt hukuk sistemimizden çıkarılmalıdır.
- Y.Ö.K. ortadan kaldırılarak Yüksek Öğrenim Kurumları bilimsel ve idari özerkliğe sahip kamu tüzel kişilikleri haline getirilmelidir.
- Yargı bağımsızlığını sınırlayan hükümler yasalardan çıkarılmalı, hakimlerin atama ve özlük işleri kendi aralarından seçilecek bir kurum tarafından yapılmalıdır. Yargı organlarını ve hakimleri dolaylı da olsa idarenin denetimine sokan hükümler yürürlükten kaldırılmalıdır.

TÜRK-İŞ 16. Olağan Genel Kurulu ülkemizde demokrasinin korunması ve geliştirilmesi konusunda TÜRK-İŞ'e ve bağlı sendikalara büyük görevler yüklemektedir. ➡

LAMENTER DEMOKRASİNİN TÜM KURUM VE İŞLERLİĞE KAVUŞTURULMASI SAĞLANMALIDIR"

TÜRK-İŞ ve bağlı sendikalar, her türlü silahlı eyleme karşıdır, ifade edilen amacı ne olursa olsun, her silahlı eylemin demokrasiye ve işçi sınıfı ve sendikacılık hareketine yönelmiş bir saldırı olduğuna inanır.

TÜRK-İŞ 16. Olağan Genel Kurulu, ülkemizdeki sorunların demokratik yollardan ve meşru araçlar kullanılarak çözülmesi gerektiğini savunur.

TÜRK-İŞ 16. Olağan Genel Kurulu, Türkiye Sendikacılık Hareketinin parlamenter demokrasinin yılmaz ve kararlı savunucusunu olduğunu ve amacı ne olursa olsun, milletin iradesini hiçe sayan her türlü askeri darbe girişimi karşısında parlamenter demokrasiyi namusu gibi koruyacağını ifade eder.

TÜRK-İŞ 16. Olağan Genel Kurulu, işçi sınıfını bölmek, sendikacılık hareketini zayıflatmak ve ülkemizi parçalamak için uluslararası sermaye tarafından gündeme getirilen ırkçılığın ve ırkçılığa dayalı bölücülük ve yayılcılığın her türüne karşıdır.

TÜRK-İŞ 16. Olağan Genel Kurulu, Türkiye'de yaşayan insanların etnik köken farklılığının büyük bir zenginlik kaynağımız olduğunu inanarak, Atatürk milliyetçiliğini savunur ve ülkemizin üniter devlet yapısını korumaya kararlı olduğunu açıklar.

TÜRK-İŞ 16. Olağan Genel Kurulu, Doğu ve Güneydoğu Anadolu'nun özel sorunlarının özenle ele alınması gerektiğini belirtir ve olaylara demokrasi sınırları içinde ve devletin yasal güçleri kullanılarak çözüm aranmasını, silaha sarılmış teröristler ile sorunların demokratik yollardan çözülmesini isteyen halkımız arasında ayrım yapılmasını ve güvenlik güçlerinin halkın malına ve canına en küçük bir zararın verilmemesi için her türlü çabayı ve özenu göstermesini ve bölgedeki faili meçhul cinayetlerin derhal engellenmesini ve failerinin yargı önüne çıkarılmasını talep eder.

TÜRK-İŞ 16. Olağan Genel Kurulu, T.C. Anayasası ve Parlamento tarafından onaylanmış uluslararası sözleşmelerde ve antlaşmalarda yer alan tüm hak ve özgürlüklerinin ülkemizin her yanında aynen uygulanmasını ister.

II. İŞÇİ HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİ ÖNÜNDEKİ ENGELLER KALDIRILMALIDIR

İşçi hak ve özgürlüklerini düzenleyen yasalarda 1982 Anayasası ışığında yapılan değişiklik ile, Türkiye'de işçi hakları temelden budanmış, sendikacılık hareketini işlevsizliğe itecek önlemlerin kurumsallaştırılması süreci başlatılmıştır. Bireysel iş hukuku alanında da, toplu iş hukuku alanında da son derece ciddi kısıtlamalar yapılmış, kısacası demokrasi çalışanlar bakımından yasakların egemen olduğu bir yapı haline getirilmiştir.

İşçi hak ve özgürlükleri ile ilgili düzenlemelerle getirilen ve çoğu bu alandaki uluslararası normlara aykırı olan kısıtlamaların kaldırılması doğrultusunda dikkate alınacak ilkeler şöyle belirlenmektedir:

- Yasal düzenlemelerde yapılacak değişiklikler için; İnsan Hakları Evrensel Beyanamesi, Birleşmiş Milletler Antlaşması, Filadelfiya Beyanamesi, Birleşmiş Milletler Uluslararası Çalışma

Örgütü (ILO) Anayasası, İnsan Hakları ve Ana Hürriyetleri Koruma Sözleşmesi, Avrupa Sosyal Haklar Temel Yasası, Birleşmiş Milletler Uluslararası İnsan Hakları Sözleşmeleri'nde yer alan evrensel ilkelerin ölçü alınması,

- Birleşmiş Milletler Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO)'nun 87,98,151 ve 154 sayılı Sözleşmelerinde yer alan ilkelerin yasa değişikliklerine yinen yansıtılması,

Bu ilkelerin gerçekleştirilebilmesi için;

- 2821 sayılı Yasanın sendika özgürlüğüne ve sendikal hakların kullanılmasına ters düşen hükümlerinin değiştirilmesi,

- 2822 sayılı Yasanın grev hakkının kullanılmasına yönelik sınırlayıcı hükümlerini kaldırılması,

- İş Yasasında, işçinin işten çıkartılması halinde yargı yolu-na başvurma ve yargı kararı ile işe iade müessesesinin yerleştirilmesi için köklü değişiklik yapılması,

- Kıdem tazminatı kurumunun geliştirilmesi,

- İşçinin her kademede ve etkin biçimde yönetime katılma-sını mümkün kılacak düzenlemelerin gerçekleştirilmesi,

- Kamuda çalışan tarım işçilerinin yasal güvenceye kavuş-turulması,

- Kamu İşveren Sendikalarının kapatılması, kamu işyerleri-nin özel sektör işveren sendikalarına üyeliklerinin engellenmesi,

- Sendikalaşmayı engelleme amacı güden ve çalışanların hak ve özgürlüklerini ortadan kaldıran "sözleşmeli personel" uy-gulamasına son verilmesi,

sağlanmalıdır.

Çalışma hayatından, sosyal yaşamdan ve yaşlılık gibi gider etkenlerden doğacak gelir kayıplarına karşı insanlarımızı ve ailelerini korumak amacıyla yönelik sosyal güvenlik alanında çağ-daş normların uygulanması sağlanmalı, çeşitli sosyal güvenlik kurumlarının farklı uygulamaları ortadan kaldırılmalıdır.

Ayrıca; Demekler Yasası, Olağanüstü Hal Yasası, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasası, Devlet Güvenlik Mahkemeleri Yasa-sı, Anti-Terör Yasası, Çırak, Kalfa ve Ustalık Yasası, Gelir Vergisi Yasası v.b. düzenlemelerdeki hakları kısıtlayan, ortadan kaldıran hükümlerin değiştirilmesi gerçekleştirilmelidir.

YASALARDA YAPILMASINI İSTEDİĞİMİZ DEĞİŞİKLİKLER

A — ANAYASA DEĞİŞİKLİK İSTEMLERİMİZ;

a) Demekler Kurma özgürlüğünün genişletilmesi ve mevcut sınırlamaların kaldırılması (Md. 33).

b) Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Düzenleme hakkını sınırlan-dıran hususların Anayasa metninden çıkartılması ve düzenleme-nin ilgili yasaya bırakılması (Md. 34).

c) Çalışma hak ve ödevini düzenleyen Anayasa hükmünde, Devlete çalışanı koruma yönünde görev verilmesi (Md. 49).

d) Çalışan herkese (işçi-memur ayrımı yapılmadan) sendikal hakların tanınması (Md. 51,53,54).

TÜRK-İŞ 16. GENEL KURULU...

e) Toplu pazarlık hakkının engelsiz ve özgürce kullanımı-
na olanak verecek biçimde, ILO ilkeleri çerçevesinde yeni düzen-
leme yapılması ve Anayasa'da öngörülen sınırlandırmaların kaldırılması (Md. 53),

f) Grev hakkının, Anayasal bir hak olarak engelsiz bir biçim-
de kullanılmasına olanak sağlayıcı değişiklik yapılması ve Lo-
kavt'ın anayasal hak olmaktan çıkarılması (Md. 54).

B — 2821 SAYILI SENDİKALAR YASASI'NDA DEĞİŞİKLİK İSTEKLERİMİZ;

a) Tanımlamaların açıklığa kavuşturulması (Md. 1-2).

b) Kamu işveren sendikalarının kaldırılması (Md. 3) ve önce-
likle, kamu işverenlerinin bu sendikalara üyeliğine ilişkin 6.2.1986
gün ve 19-383-04069 sayılı Genelgenin iptal edilmesi.

c) Sendika kurucularında aranacak niteliklerle ilgili sınırlan-
dımaların yasalardan çıkartılması (Md. 5).

d) Sendikaların iç işleyişlerinin serbest bırakılması (Md. 7-9).

e) Sendikaya üye olmayı engelleyen ve sınırlayan dü-
zenlemelerin yasa metninden çıkartılması, üye olma özgürlüğü-
nün sağlanması (Md. 21-22, ve diğer yasalardaki benzer hükümler).

f) Sendika ile üye işçi arasındaki üyelik ilişkisinin sendika ta-
rafından serbestçe belirlenmesine olanak sağlanması (Md.
23-25-28-29-31).

g) Sendikaların sosyal ve sendikal faaliyetlerine getirilen sı-
nırlandırmaların kaldırılması, uluslararası ölçülerin hakim kılınma-
sı (Md. 33-37)

h) Sendikaların gelir ve giderlerini belirleme ve sarfetme yet-
kisinin iç düzenlemelere bırakılması, yasal engellerin kaldırılma-
sı (Md. 40-43-44).

i) Sendikaların, devlet ve idari organlar tarafından denetimi-
ne son verilmesi, denetim mekanizmasının iç bünyede düzenlen-
mesine ve belirlenmesine olanak sağlanması (Md. 47-48).

j) Sendikalar üzerinde idari organların vesayetine son veril-
mesi, kurulma-çalışma-kapatılma hususlarının uluslararası ölçü-
lere göre serbest bırakılması (Md. 51-58).

C — 2822 SAYILI TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ, GREV VE LOKAVT YASASINDA DEĞİŞİKLİK İSTEKLERİMİZ

a) Dayanışma aidatı miktarının ilgili sendikanın tüzüğüyle be-
lirlenmesi (M. 9).

b) Toplu pazarlık hakkının özgürce kullanılmasını önleyen ve
sınırlandıran, devletin müdahalesini öngören tüm düzenlemele-
rin yasa metninden çıkartılması (Md. 11-12 v.s.).

c) Toplu iş sözleşmesi yapacak olan sendikanın belirlenme-
sinde idari organların karar verme hak ve yetkisinin ortadan kal-
dınarak, idarenin dilediği sendikayı yetkili kılabilme imkânından
uzaklaştırılması, belirlenme işlevinin tarafsız bir organ eliyle yürü-
tülmesine olanak sağlanması yönünde yeni düzenlemelere gidil-
mesi (Md. 12-13-14-15 v.s.).

d) Toplu iş sözleşmesinin taraflar arasında serbest pazarlık
yolu ile yürütülmesine olanak sağlanması, yasa da yer alan tüm
kayıtlayıcı ve düzenleyici hükümlerinin ayıklanması (Md. 17-18).

e) Uyuşmazlıkların barışçı yollarla ve tarafların serbest irade-
leri ile çözümünü sağlayacak ortam yaratılması, yasadaki deve-
tin müdahaleci ve düzenleyici fonksiyonuna son verilmesi için
değişiklik yapılması (Md. 21,22,23. v.s.).

f) Grev hakkının serbestçe kullanılmasına olanak tanınması,
yasada öngörülen tüm engellemelerin ve sınırlayıcı tanımların ya-
sadan çıkartılması (Md. 25. vs.).

g) Grev yasalarının, uluslararası ölçülerde tutulması, geli-
miş ülkelerdeki standartların esas alınması (Md. 26 vs., ve diğer
yasalardaki benzer hükümler).

h) Devletin ve idari makamların yasal grevlere müdahale hak-
kının ortadan kaldırılması,

i) Serbest pazarlık ilkelerini belirleyen yasal düzenlemelerde
ILO kuralarının hakim kılınması.

j) Lokavtın yasaklanması.

D — 1475 SAYILI İŞ YASASINDA DEĞİŞİKLİK İSTEKLERİMİZ

a) Yasal tanımların açıklığa kavuşturulması, kamuda çalışan
tanım işçilerinin kapsam içine alınması,

b) Aktin feshi konusunda yargı yolunun açılması, işverenin
sebeatsız ve haksız işten çıkarmalarının yargı denetiminde bira-
kılması,

c) Kıdem tazminatı hakkının iyileştirilmesi, engellerin yasa-
dan çıkartılması, tavanın kaldırılması,

d) İş güvencesini sağlayıcı ve artırıcı yasal düzenlemelere gi-
dilmesi,

e) Asgari ücretin belirlenmesinde çağdaş ölçülerin esas alın-
ması ve objektif belirlemeleri sağlayacak metodun yasalaştırıl-
ması.

E — ÇALIŞMA HAYATINI İLGİLENDİREN YASALARDA DEĞİŞİKLİK İSTEMLERİMİZ

Çalışma hayatını doğrudan ve dolaylı ilgilendiren tüm yasa-
larda, çalışanın hak ve özgürlüklerini koruyucu düzenlemelerin
hakim kılınması, bu doğrultuda;

— Kıdem tazminatı hakkı zedelenmeden işsizlik sigortası te-
sis olunması,

— Sosyal güvenlik ilkelerinin çağdaş ölçülere kavuşturulma-
sı, 12 Eylül sonrasında Sosyal Sigortalar Yasası ve Sosyal Sigorta-
lar Kurumu Yasası'nda işçiler ve emekliler aleyhinde yapılan her
türlü değişikliğin iptali,

— İşçinin her kademedede yönetim ve karara katılmasını sağ-
layacak yasal düzenlemelere gidilmesi,

— 212 sayılı Basın İş Yasası kapsamındaki "gazeteci" tanıımı-
na, özel radyo ve televizyon çalışanlarının da dahil edilmesi,

Ayrıca, tanım işkolunda çalışanların 1977 yılında Sosyal Sigor-
talar Kurumu kapsamına alınması nedeniyle, işyerlerinde geçen
ve 1977 yılından önceye tekabül eden hizmetlerin sigortalılıktan
sayılması için borçlanma konusunda gerekli yasa çıkarılmalıdır.

Milli Savunma Bakanlığı'na bağlı işyerlerinde uygulanmakta
olan İç Hizmetler Yasası ve bu yasa uyarınca çıkarılmış bulunan
Yönetmelikler, işçi haklarına anti-demokratik ve çağdaş sendikal
hak ve özgürlüklerle bağdaşmayacak sınırlamalar getirmeyecek
bir biçimde yeniden düzenlenmelidir.

Türkiye'de sosyal güvenliğin finansmanına devlet katkısı bu-
lunmazken, Sosyal Sigortalar Kurumu bağımsız değildir. Sosyal
Sigortaların, finansmanına devletin de katılması, Sosyal Sigorta-
lar Kurumu'na olan devlet borçlarının derhal ödenmesi, Kurumun
işleyişinin demokratikleştirilmesi ve SSK hizmetlerinin çağdaş
standartlara uygunu hale getirilmesi için gerekli yasa ve uygula-
ma değişiklikleri yapılmalıdır.

Ülkemizde kitle katliamlarına dönüşen iş kazaları ve meslek
hastalıklarının en kısa sürede önlenmesi için, yürürlükteki
mevzuat gelişen teknoloji gözönünde bulundurularak geliştirilme-
li, devlet denetim elemanı sayısı artırılmalı, yaptırımlar ağırlaştırıl-
malı, işyerlerindeki işçi sağlığı kurulları daha demokratik-
leştirilmeli ve bunların yetkileri artırılmalıdır.

F — İŞ GÜVENCESİ YASA TASARISI

İş güvencesi yasa tasarıları TÜRK-İŞ'in talepleri doğrultusunda
geliştirilmeli ve Uluslararası Çalışma Örgütü'nün 158 sayılı Sözleş-
mesinin onaylanmasının Parlamento tarafından uygun görüldü-
ğü gözönünde bulundurularak, en kısa sürede yasalaştırılmalıdır.
212 sayılı Basın İş Yasası kapsamındaki basın-yayın çalışanları da
bu yasanın kapsamına alınmalıdır.

G — EKONOMİK VE TOPLUMSAL KONULARDAKİ TALEP- LERİMİZ

a) İşsizliğin azaltılması için istihdam yaratıcı kamu yatırımları
artırılmalıdır, özelleştirme uygulamaları durdurulmalıdır.

b) Enflasyon, işçiler ve diğer çalışanlar yararına kontrol altına
alınmalıdır.

c) Asgari ücret tutarındaki ücret geliri vergi dışı bırakılmalı,
vergi kaçakçılığı önlenmeli ve ülkemizde vergi adaleti sağlan-
malıdır.

d) Zorunlu tasarruf ve konut edindirme kesintileri ya işçilere
iade edilmeli, ya da bu fonların yönetimi işçilerin ve memurların
demokratik biçimde seçilecek temsilcilerine devredilmelidir. ■

TÜRK-İŞ 16. GENEL KURULU...

e) Devlet, Anayasamızın öngördüğü sosyal devlet olmanın yükümlülüklerini yerine getirmeli ve eğitim, sağlık, toplu taşım, toplu konut, gelir dağılımı adaletinin sağlanması ve benzeri konularda, çalışanlar lehine sorumluluklarını gerçekleştirmelidir.

f) Emeklilerin, dul ve yetimlerin gelirleri, insanca yaşayabilecekleri bir düzeye çıkarılmalı ve enflasyondan olumsuz bir biçimde etkilenmeleri engellenmelidir.

g) Ülkemizde her düzeyde yönetime katılma geliştirilirken, ilk aşama olarak, 440 sayılı Yasada geçmişte öngörülen çok sayıda işçi çalıştıran kamu iktisadi teşebbüslerinin yönetim kurullarında bir işçi temsilcisinin bulunması uygulanmasına derhal geçilmeli ve radyo ve televizyon üst kurulunun oluşturulması durumunda bu kurulda TÜRK-İŞ'in temsil edilmesi sağlanmalıdır.

TÜRK-İŞ 16. Olağan Genel Kurulu, ülkemiz koşullarında kirlenme pahasına büyümeye çalışmanın, sınırlı kaynaklarla bu kirlenmenin önüne geçilmesinin olanaksızlığı ve aynı zamanda bunun ülkemiz için pahalı bir çalışma olduğunun bilincinde olarak, çevreyi kirliletmeyen bir sanayi hamlesinden, çevreyi kirliletmeyen bir enerji kullanımından yana olunması, işçi sağlığı ve iş güvenliği ve çevre bilincinin de, ekonomi ve bilim-teknoloji politikasıyla uyumlu hale getirilmesi gerektiğine işaret etmektedir.

Yukarıda ifade edilen sorunların çözümü ve taleplerin yerine getirilmesi, toplu sözleşmelerle sınırlı bir sendikacılık anlayışının aşılmasını, sendikacılık hareketinin siyasal alandaki bağımsız gücünün güçlendirilmesini, hissettirilmesini ve gerektiğinde demokratik biçimde alınan kararlar doğrultusunda kullanılmasını, TÜRK-İŞ'in birlik ve beraberliğinin daha da geliştirilmesini gerektirmektedir.

Derinleşen ekonomik bunalım ve karşı karşıya bulunduğumuz yeni saldırı koşullarında, önümüzdeki yıllarda yeni başarılar elde edebilmemiz için, Sendikacılık Hareketinin TÜRK-İŞ içinde sağlanmış olan birlik ve beraberliği daha da pekiştirmeli, farklı eğilimlerdeki sendikal örgütlenmeler arasında, bağımsızlık, iç işlerine karışmama ve karşılıklı saygı temelinde ortak çıkarlar için birlikteliğin geliştirilmesi gerekmektedir.

Sendikacılık Hareketinde işyerleri, sendikalar ve işçiler arasında dayanışma ruhu ve anlayışı geliştirilmelidir.

TÜRK-İŞ'e bağlı sendikalar arasında bölgesel düzeydeki işbirliği geliştirilmeli ve güçlenmelidir.

TÜRK-İŞ ve bağlı sendikalar, işçi tüketim ve konut kooperatifleri, kooperatif birlikleri ve üst birliklerini desteklemeli, bu girişimlere öncülük yapmalı, diğer çalışanlarla işbirliği ve gücünün geliştirilmesi açısından üretici kooperatifleriyle bağlar kummalı ve işçi kooperatifçilik hareketinden sendikal mücadelede etkili bir biçimde yararlanmalıdır.

Sermayenin işçiler ve sendikalar aleyhine oluşturduğu kamuoyunun lehimize çevrilebilmesi için TÜRK-İŞ tarafından bir günlük gazete çıkarılmalı, bir televizyon kanalı kiralanmalı veya kurulmalıdır.

TÜRK-İŞ'in eğitim, basın-yayın, araştırma ve halkla ilişkiler birimleri, sermayenin yeni saldırısını göğüsleyebilecek düzeye çıkarılmalı, uzman kadrosu daha da güçlendirilmelidir.

TÜRK-İŞ'e bağlı sendikaların şubelerinin, işyeri sendika temsilcilerinin ve sendika üyelerinin, karşı karşıya bulunduğumuz ciddi ve büyük sorunların bilincinde olarak, sınıfımıza ve sendi-

kalarımıza karşı sorumluluklarını yerine getirmeleri sağlanmalıdır.

TÜRK-İŞ ve bağlı sendikalar, işçi sağlığının korunması, meslek hastalıkları ile iş kazalarının önlenmesi için yürütülen çalışmalarda, aynı amaçlı örgütlerle koordineli çalışma ortamı yaratılmalıdır.

TÜRK-İŞ ve bağlı sendikalar, Sovyetler Birliği'nin dağılması sonrasında kurulan Türk Cumhuriyetleri'nde, Balkanlar'da ve eski Sosyalist Blok ülkelerinde gelişmekte olan bağımsız sendikacılık hareketine gereken desteği vermeli, bu sendikalarla işbirliği ve dayanışma geliştirilmeli ve yeni ortak uluslararası örgütlenme biçimleri yaratılmalıdır.

TÜRK-İŞ ve bağlı sendikalar, uluslararası kamuoyunun duyarlı bakışları altında Bosna - Hersek'te sürdürülmekte olan katliamın en kısa sürede durdurulması için uluslararası sendikal alanda gerekli girişimlerde bulunmalı ve uluslararası kuruluş ve çevrelerde bu konuda uygulanan çifte standardı teşhir etmeli ve eleştirmelidir.

TÜRK-İŞ ve bağlı sendikalar, uluslararası düzeyde büyük bir baskı ile karşı karşıya bulunan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin bağımsızlığı, toprak bütünlüğü ve güvenliği konusunda uluslararası sendikal hareket nezdinde gerekli girişimlerde bulunmalıdır.

TÜRK-İŞ ve bağlı sendikalar, Filistin halkının haklı ve meşru mücadelesini uluslararası sendikal platformda desteklemeli ve Filistin sendikaları ile ikili ilişkileri geliştirmelidir.

Türkiye İşçi Sınıfı ve Sendikacılık Hareketi, bu haklı taleplerinin yerine getirilmesi, demokratik biçimde alınacak kararlar sonucunda, üretimden gelen gücünü, siyasal alandaki gücünü ve tüketici olarak gücünü bir bütün halinde kullanmaya kararlıdır.

TÜRK-İŞ ve bağlı sendikalar, ülkemizdeki tüm çalışanların mutluluk ve refah içinde yaşayacakları, bağımsız ve demokratik bir Türkiye'nin yaratılması mücadelesine, gerekli durumlarda, meşru ve demokratik kitle eylemleri ile katılacaklardır. TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu, 16. Olağan Genel Kuruldan sonraki 6 aylık süre içinde, Genel Kurul Kararları doğrultusunda TÜRK-İŞ'in kısa ve uzun vadeli hedeflerini ve mücadele programlarını belirler ve eylemleri bir takvime bağlar. İşçilerin temsil edildiği kurumların demokratikleştirilmemesi durumunda, gerekli görüldüğünde, bu kurumlar temsilcilerimiz tarafından boykot edilecektir.

TÜRK-İŞ 16. Olağan Genel Kurulu, sendikal hak ve özgürlüklerin geliştirilmesi ve başta işçi sınıfımız olmak üzere, tüm çalışanların refahının ve mutluluğunun sağlanması ve ülkemizin demokratikleşmesi ve kalkınması mücadelesinde Türkiye Sendikacılık Hareketinin birlikte davranmasının son derece önemli olduğuna dikkati çekerek, TÜRK-İŞ'in HAK-İŞ ve DİSK ile işbirliğini geliştirmesini ve sendikal birliği sağlama doğrultusunda girişimlerde bulunmasını ister ve 1 Mayıs 1992 kutlamalarındaki birlikteliğin daha da pekiştirilmesi gerektiğine olan inancını belirtir.

TÜRK-İŞ 16. Olağan Genel Kurulu, Türkiye işçi sınıfının ayrılmaz bir parçasını oluşturan memur ve sözleşmeli personel statüsündeki ücretlilerin oluşturduğu memur sendikalarının güçlendirilmesi için gereken desteğin verilmesi gerektiğini açıklayarak, bu sendikaları TÜRK-İŞ'in ilkeleri doğrultusunda ve yerli yasal koşullar yerine getirilerek, TÜRK-İŞ içinde birleşmeye davet eder ve bu birleşme gerçekleşinceye kadar, ortak sorunlar etrafında işbirliği ve dayanışmanın güçlendirilerek sürdürülmesini talep eder.

TÜRK-İŞ 16. Olağan Genel Kurulu, bir sorun varsa nedenini araştırmanın gereğine inanmaktadır. Bu topluluğumuzun bilimsel tavrıdır. Bu nedenle ve TÜRK-İŞ olarak Yurdumuzun Güneydoğu bölgesinde yaşanan sorunlara gösterdiğimiz duyarlılık, 16. Genel Kurulumuz sonrası yapılacak ilk Başkanlar Kurulumuz üyeleri ile Diyarbakır'a gidilerek, o yörede bulunan tüm sendikacılar ile yaşanan sorunlar üzerine görüşmelerde ve değerlendirmelerde bulunulmasını talep eder.

Genel Başkan seçildikten sonra ilk basın toplantısını 16 Aralık'ta yapan Bayram MERAL, Türkiye işçi hareketinin sorunlarına işaret ettikten sonra "sorunlarımızı sadece ulusal düzeyde sınırlı tutmamız mümkün değildir" dedi.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram MERAL :

"TÜRK-İŞ, ÜRETİMDEN GELEN GÜCÜ İLE TOPLUMUMUZUN EN BÜYÜK SİVİL ÖRGÜTÜDÜR.."

★ MERAL basın toplantısında, sendikal hareketi zayıflatma ve etkinliğini azaltma yolundaki çabaların giderek arttığına işaret etti.

16. Genel Kurul'da Türk-İş Genel Başkanı seçilen Bayram Meral, yaptığı ilk basın toplantısında, Anayasa ve çalışma hayatını ilgilendiren yasalarda yapılacağı vad edilen değişikliklerin süratle ele alınmasını istedi.

Bayram Meral, 16 Aralık'ta düzenlediği basın toplantısında, sendikal hareketi zayıflatma ve sendikaların etkinliğini azaltma yolundaki çabaların giderek arttığını söyledi.

Türk-İş Genel Başkanı Bayram Meral, basın toplantısında şu açıklamalarda

bulundu:

"7-13 Aralık tarihleri arasında yapılan TÜRK-İŞ'imizin onaltıncı genel kurulu, bir nöbet değişimi ile sonuçlanmıştır.

Konfederasyonumuza uzun yıllar hizmet veren Sayın Şevket YILMAZ ve listesinde bulunan değerli arkadaşlarımızın, işçi hareketinin bütünlüğü içindeki önemi ve katkıları hiç kuşkusuz bundan sonra da devam edecek. Sayın Yılmaz'ın tecrübelerinden her zaman yararlanma imkanı bulacağız.

Kendisine ve geçmişte Türk-İş'in da-

ha etkin ve daha saygın bir konuma getirilmesi için mücadele eden her sendikacıya, bu basın toplantısı vesilesiyle teşekkür etmeyi, bundan sonraki çalışmalarımızda birlikte hareket ederek ağır sorunların üstesinden geleceğimizi ifade etmeyi bir görev sayıyorum.

TÜRK-İŞ, üretimden gelen gücü ile toplumumuzun en büyük sivil örgütüdür.

TÜRK-İŞ, sadece işçilerin değil, memurun, emeklinin, dulun, yetimin ve demokratik parlamenter rejimin tüm kurum ve kurallarının uygulanması beklentisi ■

◆ içinde olan insanlarımızın temsilcisi ve umududur.

Öncelikle şunun kesinlikle bilinmesi- ni isterim ki, TÜRK-İŞ genel kurullarında, hizmet yarışında kim olursa olsun bu yarışa çıkarken gücünü ve politikasını kendisini destekleyen işçi sınıfından alır.

Onaltıncı genel kurul, delegelerin serbest iradesi ve her türlü telkin ve baskılardan uzak bir atmosferde gerçekleşmiş, tabanın beklentisi, delegelerin sorumluluğu ve bilinci ile yönetime yansımıştır.

Henüz seçim sonuçları alınmamış ve sandıklar açılmamış ve sandıklar açılmamışken, Sayın Cumhurbaşkanının 158 sayılı iş güvencesiyle ilgili ILO sözleşmesinin kabulünü sağlayan yasal düzenlemeyi VETO ettiği haberi ulaşmıştır.

Biz işçiler olarak, Sayın Özal'ın politik hayata atıldığı, Başbakan olduğu, Cumhurbaşkanlığına getirildiği günlerden bugüne ve ömrü olduğu sürece MESS başkanlığı alışkanlığından kurtulamaya çağını her vesile ile ifade ettik.

Bugün işçi sınıfının gerek temel insan hak ve özgürlükleri, gerek hür sendikacılık önünde en büyük engelin sermaye ve o'nun en büyük temsilcisi Sayın Özal olduğunun bilinci ile mücadele stratejisini tesbit etme gereği vardır.

Tarafsız olması gereken sorumsuz Cumhurbaşkanının, düne kadar siyasi partiler arasında sürdürdüğü taraflı davranışını, yıllardır işçi-işveren ilişkilerinde de işverenden yana sürdürmektedir.

Bu tavır, Sayın Cumhurbaşkanının yoksul kitlelere karşı beslediği sevgisizliğin, duyarsızlığın ve acımasızlığın bir uzantısıdır.

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu olarak, Başkanlar Kurulumuz ile birlikte ve genel kurulun ürettiği yeni politikalarda, öncelikle ve ivedilikle işçi hareketinin karşısında kim ve hangi kuruluş olursa olsun, üretimden gelen gücümüzü kullanarak, siyasal alanda demokratik tepkilerimizi her zeminde göstererek başarıya ulaşmayı hedef alacağız.

Bizi; yıldırıma yönelik tehditler, baskılar, mahkumiyet korkutmacaları bu yolumuzdan asla döndüremeyecektir.

Demokratik parlamenter düzenin savunucusu olan TÜRK-İŞ, sorunlarını demokratik platformlarda çözmenin özenin gösterecektir.

Hiçbir zaman kaba kuvvete dayalı bir çözüm yolu aranmayacağından herkes emin olmalıdır.

Nevar ki; bugünün düzenine göre ülkemizde suç sayılabilen, çağdaş işçi haklarının doğal eylemlerini kullanmaktan da bizleri alıkoyamayacaklardır.

Son edindiğimiz bilgiler, Anayasa'da değişiklik yapacak komisyonca hazırlanan raporun, tüm kesimlerin ve özellikle işçi sınıfının beklentilerine cevap vermek-

ten, bütün halkımızı kucaklayacak bir yarıdan uzak olduğu yolundadır.

Biz, Anayasa'da şekil olarak değil, öзде ve çağdaş anlamda değişiklik istemekteyiz.

Böylesine önemli bir konuda, yıllardır beklentilerini sergilemiş Konfederasyonumuzun görüşünün alınmaması son derece üzücüdür.

Değil Anayasa, en küçük konuda dahi yapılacak her düzenlemede, Konfederasyonumuzun görüşünün alınmasını bekliyor ve bunu önemle istiyoruz.

Ontaltıncı genel kurulumuz, Yönetim Kuruluna önemli görevler yüklemiş, bunların çözümünü için talimat vermiştir.

Mevzuat ve Kararlar Komisyonu Raporuyla, öncelikle 12 EYLÜL HUKUKU'nun tüm kalıntılarının temizlenmesi şeklinde özetlenebilecek. Çok geniş kapsamlı bir görevle yükümlüyüz.

Sermaye sınıfının ve giderek siyasal iktidarın, sendikal hareketi zayıflatmak, serdikalı işçileri çıkararak, taşeron uygulamasına geçerek, sendikaların etkinliğini azaltmak yolundaki çabaları, açıkca bir saldırı niteliği kazanmıştır.

Bunun karşısında TÜRK-İŞ duyarsız kalamaz ve kalmayacaktır.

Özelleştirme adı altında büyük bir işsizlik krizine yol açılması, ekonominin sırf bu özelleştirme yoluyla düze çıkarılacağı yolundaki görüşler devletin sosyal niteliğini de inkar eder düzeyde sürdürmektedir.

Et ve tırmak olarak değerlendirdiğimiz, kendimizden ayrı düşünemeyeceğimiz tüm çalışanların, statüleri ne olursa olsun toplu sözleşmeli, grevli sendikal haklara kavuşması için lokomotif rolünü TÜRK-İŞ olarak biz yapacağız.

Çoğulcu ve özgürlükçü demokrasinin yeniden ve sağlıklı bir biçimde kurulabilmesi için koalisyon hükümetinin kurulu-

şuyla birlikte kamuoyunda uyandırılan demokratikleşme sürecinin başladığı izlenimi, büyük zaman kaybıyla yavaş yavaş umutsuzluğa dönüşmektedir.

Anayasa ve çalışma hayatını doğrudan ilgilendiren yasalarda yapılacağı vad'edilen değişikliklerin, daha fazla beklemeye tahammülümüzün olmadığı bilinerek sür'atle ele alınmasını istiyoruz.

Çalışan sigortalı işçimizi, emekli, dul ve yetimimizi, yarınları için ciddi endişeye sevkeden SSK üzerindeki spekülasyonların, siyasi malzeme yapılması, Kurum varlıklarının siyasi tercih kaynağı haline getirilmesine son verilmelidir.

İşçinin öz malı olan bu Kurum'un yönetiminde işçilerin ağırlıkta olması, yasadaki tanımlamaya uygun özerk bir yapıya kavuşturulması için büyük bir mücadele verileceğinin bilinmesini isterim.

TÜRK-İŞ, başta siyasi partiler olmak üzere, toplumun bütün tesimlerinde barış ve huzurun egemen olmasını, sevgi ve saygıya dayalı, haklara eksiksiz riayet edilen bir düzenin yerleşmesi için tüm kurum ve kuruluşları göreve çağırılmaktadır.

Enflasyon ve terör dahil, bütün sorunların parlamenter demokratik rejim içinde çözümleneceğine, kökenleri ne olursa olsun, tüm vatandaşlarımızın kardeşlik duygularıyla bütünleşmesinin ancak bu rejimle sağlanabileceğine inanan Yönetim Kurulumuz, bu rejime yönelik her türlü hareketin karşısında işçi sınıfının gerekli duyarlılık ve tepkiyi göstereceğini hatırlatmayı da görev bilmektedir.

Sorunlarımızın ne kadar büyük olduğu, işçi sınıfını bekleyen mücadele günlerinin fazla uzakta olmadığıнын bilinci içinde olan Yönetim Kurulumuz, Genel Kurulda belirtilen istek doğrultusunda tesbit edilecek bir tarihte ilk Başkanlar Kurulunu Diyarbakır'da yapmayı uygun görmüştür.

Genel Başkan MERAL ve yönetim kurulu üyeleri ile çok sayıda sendika yöneticisinin bulunduğu toplantıda TÜRK-İŞ'in beklenti içinde olan insanların umudu olduğunu söyledi.

TÜRK METAL, MESS İLE SÖZLEŞME İMZALADI

• Emniyet Tamirhanelerinde de son anda anlaşmaya varıldı.

Türk Metal Sendikası'nın MESS'e bağlı işyerlerinde çalışan 75 bin üyesi adına yürütülen toplu iş sözleşmesi görüşmeleri 29 Aralık tarihinde anlaşma ile sonuçlandı.

1 Eylül 1992 tarihinden geçerli olacak sözleşme ile yılın ilk altı ayı için yüzde 40, ikinci altı ayı için yüzde 38 oranında ücret zammı sağlandı. İkinci yılın ilk altı ayı içinde yüzde 25 artı enflasyon farkı, ikinci altı ayı için de yüzde 20 artı enflasyon farkı oranında ücret zammı alındı.

Sosyal haklarda ise, ilk yıl yüzde 75, ikinci yıl yüzde 25 oranında artışlar elde edildi.

Varılan anlaşma ile en düşük saat ücretlerinin 7.100 liraya çıkarıldıktan sonra toplu iş sözleşme zamlarının bunun üzerinden yapılması sağlandı. Ayrıca 14.600 lira olan ortalama saat ücreti 20.440 liraya çıkarıldı.

İkinci yılın ikinci altı ayı için yapılan zamlarla birlikte brüt saat ücreti 42.310 lira olacak, ortalama brüt aylık ise 9 milyon 519.930 liraya yükselecek.

İmzalanan sözleşme ile ilgili olarak bir açıklama yapan Türk Metal Sendikası Genel Başkanı Mustafa Özbek "Taşeronluk uygulamasına set çektik. Keyfi işten çıkarılma in-

safsızlığına dur dedik ve üyemiz işçileri enflasyon önünde ezdirmedik. Emegin hakkını koruduk" dedi.

**EMNİYET
TAMİRHANELERİNDE
ANLAŞMA SAĞLANDI**

Türk Metal Sendikası ile Kamu İşveren Sendikası TÜHİS arasında sürdürülen ve Emniyet Tamirhanelerinde çalışan 1503 işçiyi ilgilendiren toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde anlaşma sağlanamaması üzerine 31 Aralık'ta başlatılacak grev, son gününü tarafların anlaşması üzerine kaldırıldı.

■ Başkanlar Kurulumuzun bir kez daha gözden geçireceği sorunlar ve alacağı kararlar, belirlenecek bir takvim ile Mevzuat ve Kararlar Komisyonunda yer alan tüm hususlar eksiksiz uygulamaya konulacak, işçi sınıfı tüm gücü ile TÜRK-İŞ'in ülkenin en saygın kuruluşu olduğunu ulusal ve uluslararası alanda bir kez daha kabul ettirecektir.

Bizi ilk planda bekleyen sorunlarımız arasında, halen değişik işkollarında uygulanan ya da uygulama aşamasında olan grevlerle, kamu kesiminde 1992'nin ikinci altı ayı ve 1993'ün başında yenilenecek sözleşmelerin bulunduğunu da belirtmek isterim.

TÜRK-İŞ, demokratik bir hizmet yarışı sonrası, onaltıncı genel kuruldan daha güçlü ve birliktelik içinde çıkmıştır.

Tüm sendikalarımızın yönetim kadroları ve üyeleri ile bir bütün olarak en ağır sorunların bile üstesinden gelmeyi baş-

racak ve ülkenin demokratikleşme sürecinin bir an önce tamamlanmasında etkili politikalar uygulayacaktır.

İşçi sınıfı olarak, sorunlarımızı sadece ulusal düzeyde sınırlı tutmamız mümkün değildir.

Dünyanın neresinde olursa olsun, insanların aç kalması, sıcak savaşlarla yok edilmeleri, insan hak ve özgürlükleriyle bağdaşmayan uygulamalara maruz kalmaları karşısında duyarsız kalamayız.

Bu, insan olmanın da, uluslararası sendikal ilişkilerimizin de doğal sonucudur.

Bunun içindir ki; Bosna-Hersek'te dökülen kan ve gözyaşının sona ermesi, Somali'de açlıktan kıran onbinlerce insanın yaşattığı trajediye son verilmesi, Filistin halkının haklı ve meşru mücadelesinin bağımsız bir devletle sonuçlanması hepimizin ortak arzusudur.

Kıbrıs konusunda ciddi endişeler taşıdığımızı da belirtmeden geçemeyiz.

Türk Hükümetinin, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Rauf Denktaş'ın sürdürdüğü var'olma savaşımında yeterli etkinliği göstermesini beklemekteyiz.

Yine; yurt dışında çalışan işçelerimizin sorunları, Yugoslavya'da meydana gelen iç savaş nedeniyle daha da artmıştır.

Genel Kurulumuzda da ifade edildiği gibi, işçilerimize çeşitli ülkelerin büyük paralar karşılığı uyguladıkları vize işlemlerini sona erdirecek girişimlerin derhal başlamasını bekliyoruz.

Bu basın toplantısından yararlanarak, tüm işçilerimize, halkımızın ezilen, ekonomik sıkıntı içinde olan tüm kesimlerine, Yönetim Kurulumuzun sevgilerini saygılarını iletiyor, daha iyi yarınlara birlikte ulaşılacağından emin olmalarını istiyorum."

BOSNA - HERSEK, KOSOVA
ve FİSİLTİN HALKI İÇİN

TÜRK-İŞ ; ULUSLARARASI İŞÇİ KURULUŞLARINI DUYARLI OLMAYA ÇAĞIRDI..

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu, Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ICFTU), Amerikan İşçi Sendikaları Konfederasyonu (AFL-CIO), Avrupa İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ÉTUC) ve uluslararası işkolu federasyonlarına gönderdiği mesajlarda; Bosna-Hersek'te süren katliam, Kosova'da her an patlayabilecek bir facia ile İsrail işgali altındaki topraklarda yaşayan Filistin halkına karşı uygulanan

insanlık dışı politikaların sona ermesi yolunda, dünya işçi hareketinin duyarlı davranmasını istedi.

Bosna-Hersek'te dökülen kan ve gözyaşının sona ermesi, Sırp saldırılarının Kosova'yı da tehdit eder boyutlarda sürmesinin, her an bir Balkan Savaşına Yol açabileceği hatırlatılan mesajlarda İsrail işgali altındaki topraklarda yaşayan Filistin halkına karşı uygulanan insanlık dışı

şı politikanın da İsrail Hükümeti nezdinde kınanması istendi.

Uluslararası politikalarda söz sahibi ülkelerin, kendi çıkarları söz konusu olduğunda savaşları göze alabildikleri bir soykırıma karşı adeta seyirci kaldıkları da öne sürülen mesajda; uluslararası işçi kuruluşlarının bütün ülkeler nezdinde harekete geçmelerinin bu konulardaki duyarlılığının gereği olduğu hatırlatıldı.

MERAL, HAK-İŞ GENEL KURULU'NA BAŞARI DİLEDİ..

“İŞÇİLERİN KENDİ GÜÇLERİNDEN BAŞKA GÜVENCELERİ YOKTUR..”

17-20 Aralık tarihlerinde yapılan Hak-İş 7. Olağan Genel Kurulu'na bir mesaj göndererek Türk-İş Genel Başkanı Bayram Meral, “Aramızda işçi sınıfının çıkarları konusunda fikir ayrılığı olmamalıdır. Aynı çatı altında birleşmezsek de, bu gökgubbe altında birlikte olmamız her zaman mümkündür.” dedi.

Türk-İş Genel Başkanı Bayram Meral'in Hak-İş genel kuruluna gönderdiği mesaj şöyle:

“HAK-İŞ Konfederasyonunun Yedinci Genel Kurulunu oluşturan değerli delege arkadaşlarım,

Sizlere şahsım ve yetkili kurullarımız adına sevgilerimi, saygılarımı iletmekten mutluluk duyuyorum.

İhtilal kalıntısı sorunların ye-

niden gündeme geldiği, sermaye sınıfı ve o'nun temsilcisi güçlerin Hükümet ve parlamentoyu etkileme çabalarının yoğunlaştığı bir dönemde genel kurulunuzu yapıyorsunuz.

Sizlerin bu genel kurulda belirleyeceği hedefler ve alacağı kararların, bir hafta önce yapılan TÜRK-İŞ genel kurul kararlarından ve hedeflerinden farklı olmayacağı kuşkusuzdur.

Sermaye sınıfı sadece tek konfederasyonda temsil edilirken, bir de buna hükümetçe destek olmak için kamu işveren sendikaları üye yapılmışken, işçi sınıfının üç ayrı konfederasyonda örgütlenmesinin çarpıklığı ortadadır.

Oysa; işçilerin kendi güçlerinden başka güvenceleri yoktur.

O güç; TÜRK-İŞ'tir, HAK-İŞ, DİSK'tir, tüm sendikalardır ve bu kuruluşlara vücut veren işçi sınıfıdır.

Hizmet anlayışındaki farklılıklar ayrı konfederasyonlar oluşturabilir.

Ancak; aramızda işçi sınıfının çıkarları konusunda fikir ayrılığı olmamalıdır.

Aynı çatı altında birleşmezsek de, bu gökgubbe altında birlikte olmamız her zaman mümkündür.

Genel kurulunuzda üretilcek politikaların işçi sınıfı yararına olacağı inancıyla sizleri bir kes daha sevgilerimle, saygılarımla selamlıyor, başarılar diliyorum.”

MERAL
İLK GREV
CÖMLEĞİNİ
GİYDİ

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram MERAL, GİMA grevini başlattı..

GİMA GREVİ 6 GÜNDE SONA ERDİ

Tez-Koop İş Sendikası'nın örgütlü olduğu GİMA Mağazalarındaki grevi, 25 Aralık'ta başladı.

Türkiye genelinde 63 işyerinde 1721 işçiyi kapsayan grevin ilk gününde, Türk-İş Genel Başkanı Bayram Meral ve Türk-İş Yönetim Kurulu üyeleri ile Tez-Koop-İş Sendikası yöneticileri, GİMA Kızılay mağazası önünde hazır bulundu.

Türk-İş Genel Başkanı Bayram Meral, işçilere hitaben yap-

tığı konuşmada, Türk-İş'in bütün gücü ile grevi desteklediğini belirterek "Grevinizi kırmak isteyenler olabilir. Bunlara fırsat vermeyiniz ve dayanışma içinde olunuz. Hak verilmez, alınır. Sizin dayanışmanız hakkın alınmasını sağlayacaktır" dedi.

Kızılay'da GİMA işyerinde grevin başlatılması sırasında konuşan Tez Koop-İş Sendikası Genel Başkanı Ahmet Tamer, işçilerin asgari ücretle çalıştığını,

işverenin insanca yaşayacak düzeyde bir öneri bile getirmediğini belirterek "Bütün çabalarımıza rağmen sözleşmeyi masa başında bağitlayamadık. Bizi greve mecbur ettiler. Ancak, grevimiz devam etmesi sırasında da her zaman anlaşma sağlayacak önerileri müzakereye hazırız" dedi.

Tez Koop-İş Sendikası'ndan yapılan yazılı açıklamada, 1956 yılında, gıda piyasasındaki fiyatları dengelemek amacıyla kurulan ve gerektiğinde bazı malları sübvans ederek 36 yıldır hizmet veren GİMA'nın bugün Türkiye'nin en düşük ücretle işçi çalıştıran kurumu haline geldiği ve halen ortalama brüt ücretlerin 1 milyon 163 bin lira ile 1 milyon 600 bin lira arasında olduğu belirtildi.

SON DAKİKA

Dergimiz baskıda iken; GİMA grevinin 6'ncı gününde, taraflar arasında sürdürülen görüşmelerde anlaşma sağlandı ve grev sona erdi.

MERAL grevi başlatırken, "dayanışmanız hakkın alınmasını sağlayacaktır" dedi.

PETKİM'DE ANLAŞMA SAĞLANDI ve TOPLU SÖZLEŞME İMZALANDI..

★ İmza töreninde bir konuşma yapan TÜRK-İŞ Genel Başkanı MERAL, amaçlarının toplu iş sözleşmelerini masa başında bitirmek olduğunu söyledi.

Petkim'de 5094 işçiyi kapsayan toplu sözleşme görüşmelerinde anlaşma sağlandı.

Petrol-İş Sendikası ile Hükümet adına Devlet Bakanı Şerif Ercan, 25 Aralık gece yarısına kadar devam eden görüşmelerden sonra anlaşılabilir.

Varılan anlaşmaya göre, geçen yıl enflasyon farkı olarak seyyanen yapılan yüzde 25'lik artışın üzerine ilk 6 ay için yüzde 30, ikinci altı ay için yüzde 23 zam yapıldı. İkinci yıl ilk 6 ay için yüzde 15, ikinci 6 ay için ise yüzde 15 zamda anlaşıldı.

İkinci yılın son dört ayında yüzde 10 zam daha yapılacak. Petrol-İş Sendikası yetkilileri, Tüpraş ve TPAO'daki toplu sözleşmelerde daha yüksek zam yapılması halinde

PETKİM İşçisinin Sözleşmesi bu kez masa başında imzalandı..

Petkim işçilerinin yararlanması için madde konulduğunu, sözleşmenin 1992 Eylül ayından geçerli olduğunu belirttiler.

PETKİM SÖZLEŞMESİ TÖRENLE
İMZALANDI..

PETROL-İŞ Sendikası TÜRK KAMU-SEN arasında sürdürülen toplu iş sözleşmesi'nin imza töreni, 29 Aralık günü Başbakanlıkta yapıldı.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram MERAL ve Genel Mali Sekreter Enver TOÇOĞLU'nun katıldığı imza törenine Devlet Bakanı Şerif ERCAN Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Ersin FARALYALI, PETROL-İŞ Genel Başkanı Münir CEYLAN ve Yönetim Kurulu üyeleri, PETKİM Genel Müdürü Aziz GÜMÜŞ ve KAMU-SEN Genel Sekreteri Metin YILMAZ ve öteki ilgililer katıldılar.

Törende bir konuşma yapan TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram MERAL, TÜRK-İŞ başkanlığına seçilir seçilmez Petkim sorunuyla karşılaştığını, TÜRK-İŞ'in sorunları masa başında bitirmek yanlısı olduğunu belirtir ve kamuda işçiye önerilen zammın düşük olduğunu, ifade ederek "enflasyonun altında işçiye memuru ezdirmeyeceğim diyenlere, Türkiye'de ne ucuzladı ki diye sormak istiyorum" şeklinde konuştu.

Daha önce iki dönemdir Yüksek Hakem Kurulu'nda bitirilen PETKİM Sözleşmesi, 1986'dan beri ilk kez masa başında tarafların anlaşması ile imzalanmış oldu..

MERAL'IN İLK TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ...

Bayram Meral, Türk-İş Genel Başkanı seçildikten sonra ilk toplu iş sözleşmesini, The Marmara otelinde çalışan işçiler için Toleyis sendikası adına imzaladı.

Türk-İş Genel Başkanı, toplu sözleşmenin imzalanması nedeniyle düzenlenen törende bir konuşma yaparak "Hükümet bir kez daha şapkasını önüne koyup düşünsün. Aksi taktirde akibeti ANAP gibi olur" dedi.

Otelin Balo salonundaki törende, hükümetin kurulmasında büyük katkıları olduğunu belirten Meral, "Hükümet meydanlarda verdiği vadelerin hiç birini gerçekleştiremedi. Böyle devam ederse, üretimden ve tüketimden gelen gücümüzle, seçmen gücümüzü birleştirerek kullanırız" diye konuştu.

The Marmara Otel'i çalışanları, toplu sözleşmeyle, 1'inci yıl için yüzde 80 zam ile 10 bin lira kıdem tazminatı, 2'inci yıl için ise, enflasyon oranı ve yüzde 5 refah payı zammı aldılar. 1'inci yıl 3,5 milyon, 2'inci yıl 5 milyon lira yıllık sosyal yardım alacak işçilere, 4 aylık ikramiye ödenecek.

GENEL MADEN-İŞ'İN TTK GREVİ 15 OCAK'TA BAŞLIYOR

Genel Maden-İş Sendikası Başkanlar Kurul'u, 29 Aralık'ta Ankara'da Türk-İş salonunda yaptığı toplantısında, TTK grevinin 15 Ocak'ta başlatılmasına karar verdi.

Türk-İş Genel Sekreteri ve Genel Maden-İş Sendikası Genel Başkanı Şemsi Denizer'in başkanlığında yapılan toplantıda, 35 bin işçiyi kapsayan TTK grevinin sonuçlarından siyasi iktidarın sorumlu olacağı açıklandı.

Grev kararını basına açıklayan Şemsi Denizer, görüşmeleri iyi niyetle sürdürdüklerini, maden işçilerinin, çok sabırlı olduğunu, ancak sabrın sonuna geldiğinde bir grizu patlaması-

nın herkes tarafından bilindiğini belirterek "Temennimiz görüşmeleri grevsiz masa başında bitirmektir" dedi.

Türk-İş Genel Sekreteri ve Genel Maden-İş Sendikası Genel Başkanı Şemsi Denizer, MTA'da greve başlama tarihinin daha sonra açıklanacağını söyledi ve şöyle dedi:

"6 aydır TTK'da, 7 aydır MTA'da süren görüşmelerden bugüne kadar olumlu bir sonuç alamadık. İyi niyetli yaklaşımlarımız hep karşılıksız kalmıştır. Maden işçileri son derece sabırlıdır. Ancak sabrın sonuna geldiğinde bir grizu gibi patlar, bu-
nu herkes bilir.

Sorumluları son kez uyarıyoruz. Son güne kadar görüşmelerimizi yine iyi niyetle sürdüreceğiz. Temennimiz sözleşmeyi grevsiz masa başında bitirmektir. Aksi halde gelişecek olayların tek sorumlusunun siyasi iktidar olduğunun halkımız tarafından bilinmesini istiyoruz.

Genel Maden-İş Sendikası, toplu sözleşme görüşmelerinde eylemci ve grevci bir tavır koymamıştır. Ama bugün, grevden ve eylemden başka çare kalmamıştır.

Yeni yıla, barış içinde, özgürlük ve mutluluk içinde girmemizi temenni ediyorum."

TEKSTİL'DE 45 BİN İŞÇİ GREVE GİDİYOR..

TEKSİF SENDİKASI 119 İŞYERİNDE GREV KARARI ALDI

Kısa adı TEKSİF olan Türkiye Tekstil, Örne ve Giyim Sanayii İşçileri Sendikası, Toplu İş Sözleşmesi görüşmelerinde anlaşamadığı 119 işyerinde 45 bin üyesi ile grev kararı aldı.

TEKSİF Sendikası'ndan yapılan açıklamada; 143 işyeri için Toplu İş Sözleşmesi yetki talebinde bulunulmuş, bunlardan 119'unun yetkisi kesinleşmiş, 24'ünün bir kısmı için yetki tesbiti yargıya intikal ederken bir kısmının prosedürünün de sürdüğü belirtilmiştir.

NASIL BAŞLADI?

TEKSİF Sendikası, özel sektöre ait 143 işyeri için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına başvurarak yetki talebinde bulunmuş, bu işyerlerinden 119'u için müzakerelere 3 Eylül 1992 tarihinde başlanılmıştır.

67 Madde ve 1 ek maddeden oluşan Toplu İş Sözleşmesi teklif tasarısı, bu işverenler adına Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası'na verilmiş görüşmelerde anlaşmaya varılamıyarak 5 Ekim 1992 tarihinde uyuşmazlık zabtı tutulmuştur.

45 bin işçiyi kapsayan uyuşmazlık tutanağı Bakanlığa iletilmiş, Resmi Arabulucu tesbit edilerek uyuşmazlığın bu aşamada giderilmesine çalışılmıştır.

SELÜLOZ-İŞ SEKA'DA 15 OCAK'TA GREV BAŞLATACAK

Selülöz-İş Başkanlar Kurulu Ankara'da Türk-İş Genel Başkanı Bayram Meral'in başkanlığında yaptığı toplantıda, SEKA grevi'nin 15 Ocak'ta başlatılmasına karar verdi.

Selülöz-İş Sendikası Genel Başkanı Mithat Sarı, basına yaptığı açıklamada, Sendikanın her türlü olumlu girişiminin sonuç vermediğini ve 8.500 işçinin greve çıkmaktan başka çaresi kalmadığını söyledi.

Adana'dan Ankara'ya MERAL'i kutlamaya gelen işçiler, Türk-İş'te..

ADANA'LI İŞÇİLERDEN MERAL'E KUTLAMA ZİYARETİ..

Adana ve bölgesinde görev yapan çoğunluğunu Köy Hizmetleri Müdürlüğü'nde çalışan işçilerin oluşturduğu 200'e yakın işçi, TÜRK-İŞ Genel Başkanlığına seçilen Türkiye YOL-İŞ Genel Başkanı Bayram MERAL'i ziyaret ederek başarı dilediler.

29 Aralık günü Ankara'da önce Türkiye YOL-İŞ Sendikasına gelen işçiler, buradan TÜRK-İŞ'e gelerek MERAL'i kutladılar. İşçiler MERAL'e TÜRK-İŞ'te aldığı bu yüce görevde üstün başarılar diledi.

Genel Başkan Bayram MERAL işçilere hitaben yaptığı konuşmada, YOL-İŞ üyesinin şimdi daha sorumlulu ve daha gururlu olduğunu söyleyerek "Bu karda bu kışta bizleri onurlandırdınız. Bu çatı sizindir, onu yaşatacaksınız. Türkiye YOL-İŞ'ten sonra TÜRK-İŞ gibi yüce bir kuruluşun başına aday göstererek seçilmiş bulunuyorum. TÜRK-İŞ; Ona gönül vermiş emekli, dul, yetim, çiftçi, esnaf ve memurun umududur. Bundan sonra sizlere önemli görevler düşmektedir. Sizlere de TÜRK-İŞ Genel Başkanı gibi görev verdim."

Konuşması işçiler tarafından sık sık alkışlarla kesilen MERAL, TÜRK-İŞ'in çalışmaları hakkında bilgi verdi. TÜRK-İŞ'e bağlı sendikaların toplu iş sözleşme çalışmalarıyla ilgili olarak hükümetin kamu sözleşmelerinde uyuşmazlık bulunduğunu, bazı işyerlerinde grev kararı alındığı, bazı işyerlerinde de toplu iş sözleşmesinin anlaşmayla bittiğine dikkat çeken TÜRK-İŞ Genel Başkanı, "12

Eylül hareketi, bize büyük ders verdi. Kendi işimizi kendimiz çözeceğiz. Sizlere büyük görevler düşüyor. Toplu iş sözleşme çalışmalarında işçiyi enflasyonun altında bir ücret öngörülürse, sizler Çukurova'yı güm-bür gümbürdeteceksiniz". dedi.

İşçilerle birlikte Ankara'ya gelen Türkiye YOL-İŞ Sendikası Adana 1 No.lu Şube Başkanı Ramazan AĞAR da TÜRK-İŞ Genel Başkanlığına seçilen Bayram MERAL'i işçiler adanı kutladı, başarılar diledi.

Toplantıda Adana'lı işçi Aşık Ali BÜYÜKÇELEBİ, yan sütunda bulacağınız, şiir okudu. Köy Hizmetleri Atölye Ustası BÜYÜKÇELEBİ'nin şiiri işçiler tarafından alkışlarla dinlendi.

MERAL, İşçilere teşekkür etti..

İŞÇİNİN TEŞEKKÜRÜ

GÖREVİNİZ KUTLU OLSUN BAYRAM BEY...

Bileğin Gücüyle Buraya Geldiniz
Göreviniz Kutlu Olsun Bayram Bey
Köy Hizmetleri Bir Dost Bildiniz
Göreviniz Kutlu Olsun Bayram Bey

İşçilik Yaptınız Gençlik Çağında
Zorluk Hissetiniz Her An Bağrında
Bizleri Ezdirme Sen Ocağında
Göreviniz Kutlu Olsun Bayram Bey

Şemsi Denizerim Değerli Kişi
Göklere Çıkardı Şu Maden-İşi
Dünyaya Tanıttın Sen de Yol-İşi
Göreviniz Kutlu Olsun Bayram Bey

Mali Sekreterim Enver Toçoğlu
Seninle Mutludur Tüm Demiryolu
Dünyaya Uzadı Türk-İş'in Kolu
Göreviniz Kutlu Olsun Bayram Bey

Hak Aramak Bizde Hakkın Yoludur
İçimiz Kan Ağlar Yare Doludur
Destanı Yazdıran Ahmet Uludur
Göreviniz Kutlu Olsun Bayram Bey

Sana Çok Çalıştı Hasan Kerkezim
Yarayı Sarmaya Kalmadı Bezim
Gıdasız Kalmışız Görmekzi Gözüm
Göreviniz Kutlu Olsun Bayram Bey

İsmin Bayram Beydir Soyadin Meral
Senden Hiç Kimseye Gelmezki Zarar
Hak Aramak İçin Sizlere Helal
Göreviniz Kutlu Olsun Bayram Bey

Aşık Alim Derki Seni Bilirim
Ne Zaman Emretsen Koşup Gelirim
Türk-İş İçin Can Vererek Ölürüm
Göreviniz Kutlu Olsun Bayram Bey

Aşık Ali Büyükccelebi

TÜRK-İŞ Genel Teşkilatlandırma Sekreteri Sabri ÖZDEŞ : “İŞÇİ-TÜKETİCİ BOYKOTLARINA BAŞLIYACAĞIZ”

- Türk-İş Genel Teşkilatlandırma Sekreteri ve Tarım-İş Sendikası Genel Başkanı Sabri Özdeş, “Türk-İş olarak Tüketicinin Korunması konusunda elimizdeki en iyi silah olan işçi-tüketici boykotlarını başlatmayı planlıyoruz” dedi.

Türk-İş Genel Teşkilatlandırma Sekreteri ve Tarım-İş Sendikası Genel Başkanı Sabri Özdeş, tüketici-işçinin korunması konusunda “elimizdeki en iyi silahlardan birisi olan tüketici boykotlarını başlatmayı planlıyoruz” dedi. Özdeş Türk-İş'in 1985 yılında bu projeye başlarken iki ana amacının bulunduğunu ve bu iki ana amacın bugüne kadar yapılan çalışmalar ile kısmen de olsa gerçekleştirildiğini belirtti. Özdeş, Türk-İş Dergisine konu ile ilgili olarak verdiği demecinde konuyla ilgili olarak şunları ifade etti.

“Bu amaçlarımızdan birisi ülkemizde tüketiciyi gerçekten koruyacak bir kanunun hazırlanması ile birlikte ülkemizde tüketici hukukunun gelişmesini sağlamaktır. Bu konu şu anda kısmen halledilmiş ve kanun tasarısı meclise sunulmuştur. İkinci önemli konu ise tüketici için etkili bir şikayet giderme mercisinin model olarak kamuoyuna sunulması idi. Bu amaçla gerçekleştirilen Eskişehir Türk-İş Tüketici Şikayet Bürosu bugüne kadar başarılı çalışmalar yapmış ve bir çok kez taklit edilerek örnek bir model olmuştur. Büro yapısı itibarıyla bir ilde bulunan resmi ve özel kuruluşlar ile sendikaları kooperatifleri biraraya getirerek sorunları çözmektedir. Bu modelin uygunluğu Tüketicinin Korunması Kanun Tasarısında Tüketici Konseyi modelinde de görülmektedir.”

ETKİLİ BİR TÜKETİCİ BOYKOTU

Türk-İş'in üyeleri ve onların aileleri ile birlikte nüfusun beşte birini kapsadığını belirten Özdeş, “bizim yapacağımız tüketici boykotunun etkisi tartışılmaz” diyerek konu ile ilgili olarak şunları söyledi.

ÖZDEŞ : “Bizim yapacağımız tüketici boykotunun etkisi tartışılmaz” dedi..

“Türkiye’de ortaya çıkış nedenleri açısından gerçek bir tüketici boykotunun bugüne kadar yapıldığını sanmıyorum. Bir meşrubat firmasına karşı yapılan boykotun ortaya çıkış nedenleri araştırıldığında bunun, parekencilerin prim savaşından başka bir şey olamadığı, halkın buna alet edildiği, zam yapıldı gerekçeyle başlatılan boykotun daha sonra bu tür ve diğer mallara gelen zamlardan sonra nedense sürdürülemediğini gördük. Dünyanın hiç bir yerinde tüketici boykotlarını parekenci kuruluşlar başlatmamışlardır. Bizim yapmayı planladığımız

işçi-tüketici boykotlarının kapsamı daha geniş olacak, ne boykot edilen malla ilgili nedenler değişmediği sürece boyunca sürekli hale gelecektir.”

Tüm dünyada, işçi sendikalarının ve konfederasyonlarının sendikalara karşı olan, sendikası işçi çalıştıran, kuruluşların ürünlerini boykot ettiğini belirten Özdeş, “Türkiye’de hiç bir firmanın milyonlarca işçinin ve ailesinin katıldığı bir boykota uzun süreli dayanacağını sanmıyorum. Yeterki boykotun nedenleri öncelikle tüketicilere, kamuoyuna yeterli bir şekilde açıklansın” dedi.

H.Ü.’Lİ BİR GRUP ÖĞRENCİ TÜRK-İŞ’TE TÜKETİCİNİN KORUNMASI KONUSUNDA STAJ YAPTI..

Hacettepe Üniversitesi, Ev Ekonomisi ve Aile İdaresi Yüksek Okulunda okuyan bir grup öğrenci, Tüketicinin Korunması ve Türk-İş'in konu ile ilgili çalışmaları konusunda Türk-İş'te staj yaptı. Öğrenciler bu staj sırasında tüketicinin korunması konusunda ülkemizde çeşitli kuruluşların yaptıkları çalışmaların yanısıra Türk-İş'in konuya bakış açısı ile Eskişehir Türk-İş Tüketici Danışma ve Şikayet Bürosu'nun yapısı ve şikayetlerin nasıl çözümlendiği konusunda bilgiler aldılar.

Tüketiciye bir çok yeni hakkın tanındığı

TÜKETİCİNİN KORUNMASI, KANUN TASARISI MECLİS'TE GÖRÜŞÜLÜYOR..

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından 1992 yılı başında hazırlanan, Tüketicinin Korunması Kanun Tasarısı, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin ilgili komisyonunda görüşülmeye başlandı. Tasarı geçtiğimiz aylar içinde Türk-İş'e de gönderilmiş ve Konfederasyonumuz'un konu ile ilgili görüşleri de alınarak tasarı üzerinde bazı değişiklikler yapılmıştır.

Tasarı da tüketiciye bir çok yeni haklar tanınıyor. Tüketiciler satın aldıkları malların kusurlu olması durumunda satın aldıkları tarihten itibaren 15 gün içinde malların garanti belgesi olsa da, mali değiştirme yada tamamen iade ederek ödedikleri bedeli geri alma hakkına kavuşuyorlar.

Kapı kapı dolaşıp satış yapan pazarlamacı kişi yada kuruluşlardan satın alınan mallarda ise tüketici hiç bir gerekçe göstermeksizin satın aldığı malı 7 gün içinde iade etme hakkına sahip olacak. Böylece ülkemizdeki tüketici şikayetlerinin büyük bir bölümünü oluşturan *"bozuk ve kalitesiz malın iade edilebilmesi"* konusunda tüketici büyük bir rahatlığa kavuşur.

Tüketicinin sorunlarının, ihtiyaçlarının ve çıkarlarının korunmasına ilişkin gerekli tedbirlerin araştırılması, sorunların tüketici lehine çözümlenmesi için alınacak tedbirlerin uygulamaya konulması amacıyla Sanayi Bakanlığı'nın koordinatörlüğünde kurulacak olan *"Tüketici*

*Konseyi"*nde konu ile ilgili bir çok kamu ve sivil toplum örgütleri arasında konfederasyonumuz Türk-İş'de görev alacak. Bu konseyde ayrıca çeşitli tüketici dernekleri temsilcilerinin yanı sıra Türkiye Milli Kooperatifler Birliği temsilcileri de görev yapacak.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin ilgili komisyonunun taslak üzerindeki görüşmeleri dergimiz yayına hazırlandığı sırada devam etmekteydi. Tasarının daha sonra meclise sunularak kanunlaşması bekleniyor.

ETUC TÜKETİCİNİN KORUNMASINDA ÇALIŞMALARINI HIZLANDIRDI.

Kısa adı ETUC olan, Avrupa İşçi Sendikaları Konfederasyonu, Tüketicinin Korunması konusunda 1991 yılında başlattığı çalışmalarını hızlandırdı. ETUC bünyesinde kurulan *"Tüketici Bürosu"* üye konfederasyonların tüketicinin korunması faaliyetlerini koordine ederek, üye kuruluşlar arasında bilgi değişimini sağlıyor.

ETUC, son olarak geçtiğimiz Kasım ayında Almanya'nın Dresden kentinde Almanya İşçi Sendikaları Konfederasyonu DGB ve Almanya Tüketici Örgütü AgV ile ortaklaşa *"Avrupa'da gıda kalitesi ve güvenliği"* konulu iki günlük bir seminer düzenledi. Seminerde Türk-İş'in de uzun yıllardır üzerinde çalıştığı Gıda Katı Maddeleri, Gıda Boyaları ve Tarım İlaçları ve büyüme hormonları üzerinde görüşmeler yapıldı. Avrupa'da ülkeler arasında gıda maddeleri güven-

lik standartlarının belirlenmesi ve Avrupa Topluluğu'nun ilgili komisyonuna iletilmek üzere yapılacak teklifler belirlendi.

Seminere, Türk-İş-i temsilen Kooperatif ve Tüketici Sorunları Uzmanı *Sinan Vargı* katıldı. *Vargı* seminerde yaptığı konuşmada Avrupa'nın bazı ülkelerinde olduğu gibi Türkiye'de de kullanılan bazı gıda katkı maddeleri, gıda boyaları ve tarım ilaçlarının büyük bir bölümünün İskandinav ülkelerinde tamamen yasaklandığını belirterek, ilgili mevzuatın İskandinav ülkeleri yönetmelikleri esas alınarak değiştirilmesini önerdi. ETUC'un önerileri Avrupa Topluluğu komisyonunda dikkate alındığında yapılacak olan mevzuat değişiklikleri ve insan sağlığına zararlı olan maddeler konusunda yapılacak kısıtlamalar Türkiye'nin ilgili mevzuatını yenilemesine neden olacak..

İŞLEDİĞİNİZ SUÇ İNSANLIK SUÇU OLDUĞU İÇİN, ÖZÜRÜNÜZ KABUL EDİLMEDİ BAY ARAL..

1986 yılının 29 Nisan günü Ukrayna'nın Çernobil Nükleer Santralinde çıkan yangınla yayılan radyasyon bulutları aynı yıl Doğu Karadeniz bölgesinde tam bir çevre felaketine yol açmışlardı. Radyasyon yüklü bulutlar toprağa yağmur olarak kanışmış başta çay, mısır, fındık gibi bir çok tarım ürünü insan sağlığına zarar verici boyutlarda kirlenmişti.

En fazla zararı o dönemde hamile olan kadınların karnlarındaki çocuklar çekecekti. Ama yetkililer özellikle dönemin Sanayi Bakanı **Cahit Aral** televizyonun önünde çay içerek radyasyon tehlikesinin kesinlikle Türkiye'de bulunmadığı konusunda tüm halka güvence veriyordu.

Dönemin Atom Enerjisi Kurumu Başkanı Prof. Dr. **Yüksel Özemre** yaptığı basın toplantılarında böyle bir tehlikenin kesinlikle olmadığını belirtmişti. Daha sonra aynı **Yüksel Özemre** görevden alınca feryata başlayarak Türkiye'deki çaylarda radyasyonun varlığından söz ediyor ve radyasyonlu çayların yakılmaması için Rize valisine gönderdiği yazıda çayların yakılmasının Çernobil faciasından daha fazla zarar vereceğini belirtiyordu. (Güneş Gazetesi 9.6.89)

O dönemde annelerinin karnında olan bir çok çocuk bugün şu yada bu şekilde hasta durumda. Erken doğumlardan, anormal doğumlara ve kan kanserine kadar bir çok hastalık çocukları etkisi altına aldı. Konu ile ilgili uzmanlar radyoaktif yayılmanın ikinci beş yılda daha fazla görüleceğini belirterek önümüzdeki yılların çok daha tehlikeli olabileceğini söylüyorlar.

Milliyet Gazetesinin 17.12.1992 tarihli nüshasının birinci sayfasında saçları dökülmüş kanserle pençelesen çocuklarını fotoğrafını gören dönemin Sanayi Bakanı **Cahit Aral**, emeklilik günlerini geçirdiği Tarabya sırtlarındaki villasında duyduğu vicdan azabını yine Milliyet'in 18.12.1992 tarihli baskısında şöyle açıklıyordu.

"Olaydan 33 gün sonra kurulan bir komitenin başına geçtim. Raporlar gel-

Sinan VARGI

Türk-İş Kooperatif ve Tüketici Sorunları Uzmanı

dikçe eyvah felaket diyorduk, heyecanlanıp üzülyorduk. Ama benim yapabileceğim bir şey yoktu, elimizde imkan yoktu, bunun sorumlusu hükümettir. Biz bu hadiseden sonra Türk Milletinin korumasını yapabilmemiş değiliz."

Aral demecinde 'Türkiye'den özür diliyorum' diyor. Özür dilerken topu hükümetteki arkadaşlarına da atıyor. 'Yapacak bir şeyimiz yoktu' diyor. Oysa o dönemde hiç olmazsa insanlara ve

özellikle hamile kadınlara şu tür ürünleri fazlaca tüketmeyin denilebilseydi bugün bir çok çocuğun hayatı kurtulurdu. Ama aksi yapılarak gerçekler halktan yıllarca saklandı. Sonuçta şu andaki artan kanser hastalığı tablosu ortaya çıktı.

Milliyet kanalı ile Türkiye'den dileğin özrünüzü kabul edemiyoruz, bay Aral. Televizyon ekranlarına çıkarak 'çay için tehlike yoktur' demeniz, bugün bu sonucu doğurmuştur. Gerçekleri muhtemel sonuçlarını tahmin ederek insanlardan bilerek saklamanız bize göre bir insanlık suçudur.

Sizi ve arkadaşlarınızı allah affetsin.

ZİYARETLER

HAK-İŞ YÖNETİCİLERİ : TÜRK-İŞ Genel Başkanlığına seçilen MERAL'i kutlamaya gelen HAK-İŞ Genel Başkanı Necati ÇELİK ve Yönetim Kurulu üyeleri, TÜRK-İŞ'in yeni yönetimine başarı dilediler.

TİSK YÖNETİCİLERİ : Bayram MERAL ve Yönetim Kurulu üyelerini kutlayan TİSK Genel Başkanı Refik BAYDUR ve yöneticileri TÜRK-İŞ yönetimine başarı diledi..

"1993 AÇLIK VE SAVAŞLARIN SONA ERDİĞİ, BİR YIL OLSUN"

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu, yayınladığı yeni yıl mesajında; 1993 yılının açlık ve savaşların sona erdiği, sevgi ve barışın egemen kılındığı bir yıl olmasını diledi.

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu bildirisi şöyle:

"1992 yılını geride bırakırken, başta Bosna-Hersek, Azerbaycan, İsrail işgali altında yaşayan Filistin halkı olmak üzere dünyanın pek çok bölgesinde kan ve gözyaşı dökülmekte, tüm insanlığın büyük ayıbı olarak Somali ve bazı Afrika ülkelerinde insanlar açlıktan ölmektedir.

Amansız bir silâhlanma yarışı, dünyayı yaşanamaz hale getiren korkunç çevre tahribatı insanlığın mutluluğuna yönelik

olması gerekirken yok'edilmesi için kullanılan nükleer güç, çocuklarımıza ve gelecek nesillere bırakacağımız mirasın boyutlarını göstermeye yeterlidir.

Yine pekçok ülkeyi kemiren ağır ekonomik şartlar, kaynak yetersizliği ve terör gibi olgular, sevgiyle bütünleşmeye, barış ve refah içinde yaşamaya hasret uluslar meydana getirmektedir.

Ülkemizde çalışma barışının korunabilmesi yolundaki umutlarımızın giderek azalmakta olduğunu hatırlatmayı da görev sayarak, 1993'ün açlık ve savaşların sona erdiği, sevgi ve barışın egemen kılındığı, insanlarımızın ve tüm insanlığın mutlu olduğu bir dünyaya açılan kapı olmasını diliyor, ulusumuzun yeni yılını bu dileklerle kutluyor, sevgi ve saygılar sunuyoruz"

TES-İŞ: "GÜNEY-DOĞU'DA AKAN KAN DURDURULSUN"

Tes-İş Sendikası Diyarbakır 2 Nolu Şubesi faaliyet alanı içine giren Batman Barajı DSİ tesislerine 20 Aralık günü akşam saat 21 civarında bir grup silahlı kişi saldırıda bulundu.

Bu saldırı sonucunda, Tes-İş işyeri temsilcisi ve bir işçi hayatını kaybetti, 5 işçi de çeşitli yerlerinden yaralanarak hastaneye kaldırıldı.

Tes-İş Sendikası bu saldırı ile ilgili olarak bir bildiri yayınlayarak olayı kınadı. Bildiride şöyle denildi:

"Yaşamını alinteri ile kazanan işçilerimize bu tür saldırılar yapılması, demokrasi ve insan haklarına son derece inanan ve saygı duyan sendikamız tarafından tarifi imkânsız bir üzüntüyle karşılanmıştır. Oylayı kınıyor ve şiddetle tel'in ediyoruz.

Anarşi ve terör odaklarının, böylesine sonu olmayan yöntemleri bir an önce bırakarak saldırılarına son vermesi en büyük beklentimizdir.

Çünkü suçu günahı olmayan masum insanlara sıkılan her kurşun, demokrasiye, insanlığa ve kardeşliğe sıkılmaktadır.

Tes-İş Sendikası Yönetim Kurulu olarak, Güney-Doğu Anadolu bölgesinde akan kanların bir an önce durdurulmasını olaya sebep olanların yakalanarak adalete teslim edilmelerini beklemekteyiz."

C. BAŞKANI'NIN VETOSU SENDİKALARDAN TEPKİ GÖRDÜ..

Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın, 158 sayılı İLO sözleşmesini veto etmesi, işveren çevrelerinde memnunlukla karşılanırken, işçi kesiminden büyük tepki yaşadı.

Türk-İş Genel Başkanı Bayram Meral, basın mensuplarının konu ile ilgili sorusunu cevaplarırken şöyle dedi:

"Sayın Cumhurbaşkanı, bir türlü MESS Başkanlığı'nı unutmadı. MESS Başkanlığında ne yapıyorsa, Cumhurbaşkanlığında da onu yapıyor. Bir Cumhurbaşkanlığı'nın çalışanlara karşı kindar ve hasmane bir tutum içinde olmasını, bir türlü içimize sindiremiyoruz. Yaptığını son derece üzücü buluyoruz."

Cumhurbaşkanı'nın vetosu, sendikalar tarafından da tepki gördü. Türk-İş'e bağlı sendikalar, Cumhurbaşkanlığı Turgut Özal'a birer telgraf göndererek, duydukları üzüntüyü belirttiler. Sendikaların gönderdiği telgraf metni şöyle:

Sayın Turgut ÖZAL
CUMHURBAŞKANI

ANKARA

Ankara Mütешеbeisler Kulübünde yaptığınız konuşma, işçilere verilen sınırlı ücret artışlarını içine sindiremediğinizi göstermektedir.

İşçiyi güvence sağlayacak İLO Sözleşmesinin kabulüne ilişkin yasanın VETO edilmesi ve MESS Başkanlığı alışkanlığınızın devam ettiği izlenimini yaratmaktadır.

Bütün bunları işçi dostu olduğunuz iddiasına dayandırmanız ise esef vericidir.

İŞVERENLER NE KAZANDI?

Cumhurbaşkanı Özal'ın, İLO'nun çalışma hayatına ilişkin sözleşmesini veto etmesi, işverenlere şu avantajları sağladı:

- İşveren, geçerli bir neden olmasa da işçinin işine son verebilecek, iş güvencesi askıda kalacak.

- İşçi sendika üyeliğine girdiği, sendika faaliyetlerine katıldığı, işçi temsilciliği yaptığı, işvereni şikâyet ettiği, ırk, renk, cinsiyet, medeni hal, aile sorumlulukları, hamilelik, din, siyasi görüş, etnik veya sosyal kökeni nedeniyle ya da hastalık veya kaza geçirdiği için geçici devamsızlık yaptığı gerekçesiyle işten çıkarılabilecek.

- İşveren, konu mahkemelik olmadıkça işten çıkarmalarda geçerli bir nedeni olduğunu ispat etmek gereğinde olmayacak.

- İşten çıkarılırken, işçinin savunmasının alınması gerekli olmayacak. İşine son verecek işçilere ise işverenin katkısıyla oluşturulan fondan kıdem tazminatı ödenecek.

Çalışan işvereni idari makamlar nezdinde şikâyet ederse, bu şikâyetler işten çıkartma için bir gerekçe teşkil edebilecek.

BİR KONU

Mustafa BAŞOĞLU
SAĞLIK-İŞ
Genel Başkanı

YAŞASIN TÜRK-İŞ

1967 yılında amatör olarak Türk-İş Yönetim Kurulu üyeliğine seçildim. 25 yıllık Türk-İş yöneticiliğimin 6 yılı tam gün çalışma olarak geçti. Bu 25 yıl içinde Türk-İş adına birçok çalışmaya katıldım. Amatör yöneticiliğim sırasında, Türk-İş Yönetim veya İcra Kurulu, ya da doğrudan Genel Başkanlarının verdiği yurtiçi ve yurt dışı görevleri yerine getirmeye gayret ettim. Genel Başkanlar; merhum Seyfi Demirsoy ve İbrahim Denizcier, uzun ömür dilediğim Sayın Halil Tunç ve Şevket Yılmaz ile birlikte çalıştım.

Eğitim Genel Sekreteri olarak seçildiğim 1986 Genel Kurulundan önce asgari ücret, Yüksek Hakem Kurulu ve Mevzuat Komisyonu üyeliklerinde bulundum. Daimi mevzuat komisyonu üyesi ve sözcüsü olarak TBMM'indeki komisyonlara Türk-İş adına katıldım. Kamu çalışanlarına sendika hakkı tanınmasını amaçlayan, o zamanki adı ile işçi-memur ayrımını çalışmalarını Konfederasyon adına yürüttüm.

12 Eylül 1980 sonunda Türk-İş'in ICFTU tarafından askıya alınan üyeliğinin iadesi için Almanya'da DGB ve Brüksel'de ICFTU'da ilk müzakereleri başlatım. Sayın Sadık Şide'nin Genel Sekreterlikten izinli sayılması halinde üyeliğin askıdan indirilip, normale dönmesini temel alan bu görevleri DGB'de Derviş Albayrak, ICFTU'da Mete Aksi tercüman olarak katıldı. Benim başlattığım bu girişimler, daha sonra da sürdürülerek bulunan çözüm üzerine ilişkiler düzeltildi.

Genel Eğitim Sekreterliğim sırasında eğitim çalışmalarında bazı yenilikler yapmaya çalıştım. Öncelikle bütün faaliyetlerin ülke çapında yaygınlaştırılması, çeşitlenmesi ve zenginleştirilmesine öncelik verdim. Kesin zorunluk olmadıkça, bütün seminerlere katılmaya çalıştım. Bu amaçla altı yıllık dönemde 200 bin Km'den fazla yol katettim.

Seminerlerde sadece konuşmacı olmadım, aynı zamanda dinlemeye özen gösterdim. Bu amaçla, soru-cevap uygulamasını başlatarak kursiyerlerin de hem dinleyen, hem de dinlenen kişiler olmasını sağladım. Bütün eğitim programlarında, bu değişmez ilke haline getirildi.

Eğitim çalışmalarına ilave olarak işçi sağlığı, işgüvenliği, asgari ücret, kadınlar bürosu çalışmalarını yürüttüm. Özellikle büyük uyuşmazlıkların çözümünde YHK toplantılarına katılarak olumlu sonuç alınmasına katkıda bulundum.

Bu kurulun işçi aleyhine olan tutumunu bazan kurulu terkedererek, bazan da demec vererek kamuoyuna duyurdum. Özellikle askeri yönetim sırasında uygulanan mecburi tahkim döneminde basına yaptığım açıklamalarla, kurulun daha adil ve işçi yararına karar vermesine yardımcı oldum. Oluşumu bakımından işçi üyelerin azınlıkta olduğu YHK'da temel kural olarak, bütün kararlara muhalefet şerhi koydum. İşveren üyelerin muhalefeti yüzünden işçi aleyhine oluşabilecek kararlara, başka imkan olmadığını belirterek katılmak zorunda kaldım.

Doğrudan görev alanıma girmemesine rağmen, hizmetlerin aksamaması için yönetim kurulu üyesi olarak, birçok işi üstlenmek ve kotarmak zorunda kaldım. Türk-İş Dergisi ve dış bültenle ilgilendim. Türk-İş'in çağrıldığı seminer, sempozyum ve benzeri toplantılara katılarak sözcülük yaptım.

Basına açık toplantılardaki konuşmalarımı, ayrıca zorunlu olarak yaptığım açıklamalarla Türk-İş'in sesini ve düşüncelerini yazılı ve sözlü basın yolu ile kamuoyuna duyurmaya çalıştım.

Enaz dış gezi, birçok iç gezi yaparak görevimi sürdürdüm.

Türk-İş'in yürüttüğü eylem ve mitinglerin önhazırlık toplantılarına bazan düzenleyici, bazan yönlendirici olarak katıldım.

Kısaca belirtmek gerekirse, bir yandan birinci derecede sorumlu olduğum eğitim hizmetlerini yürütürken, öte yandan Türk-İş'in bütün hizmetlerine katkıda bulunmaya özen gösterdim.

Genel kurul öncesinde olduğu gibi, genel kurul süresince de üzerimde hiçbir tartışma olmamasına rağmen, açıklamasına şu anda gerek görmediğim sebepler yüzünden 16 ncı genel kurulda adaylığımı koymadım.

Bana göre, Türk-İş'e ve işçilere birçok yararlı olacağım bir dönemde, tamgün Türk-İş yöneticiliğimi sona erdirmek zorunda kalmamdan son derece üzgünüm. Kimsenin önüne geçmeye çalışmadım, kimseyi küstürmedim. Uğradığım haksızlıklardan dolayı kimseye kızgın değilim.

Hiçbir zaman, ne pahasına olursa olsun, mutlaka seçileyim gibi bir politika izlemedim. İçime sindiremeyeceğim bir göreve talip olmadım.

Bugün sahip olduğum herşeyi önce Allah'a, sonra işçilere borçluyum. Görevimi bu anlayış içerisinde yürütmeye daima özen gösterdim.

Görevimi sona erdirmem üzerine üzüntülerini; gelerek, mektup ya da telefonla bildirenlere, bütün yönetici, temsilci ve işçilere beni bu şerefli göreve seçen delegelelere, gereği kadar tanımadığı için, yahut başka sebeplerle oy vermeyenlere şükranlarımı sunuyorum.

Ülkemizin ilk ve daima en büyük ve güçlü konfederasyonu olan Türk-İş'in tarihi, övünülebilecek şerefli sayfalarla doludur. Çoğu zaman haksız eleştirilere hedef olmasına rağmen, Türk-İş, birçok zorluğu yenmesini başarmıştır. Bundan sonra da bu başarıları sürdürcektir.

Türk-İş'e ve sendikacılık hareketine hizmet vererek ebediyete intikal eden her kademedeki yöneticilere, işçilere Yüce Allah'tan rahmet, yeni Yönetim Kuruluna başarılar diliyorum. YAŞASIN TÜRK-İŞ

KÖŞEMDEN

KAYA ÖZDEMİR

TÜRK-İŞ'TE YENİ YÖNETİM

TÜRK-İŞ'te yönetim değişti. On yıldan beri zor günlerde TÜRK-İŞ yönetimini elinde bulunduran Sayın Şevket Yılmaz ve arkadaşları seçimi kaybettiler ve yerlerini Sayın Bayram Meral ve arkadaşlarına devrettiler. TÜRK-İŞ'in yeni Genel Başkanı son on yılın zor günlerinde yönetimde olmamasına rağmen Sayın Yılmazla omuz omuza zorlukları yenebilmek, zor günleri aşabilmek için verilen mücadelenin ön saflarında olmuş, deneyim kazanmış üstün performansı kendi teşkilatında gösteregelmiş TÜRK-İŞ'in bütünlüğünü koruyabilecek, kaybedilmiş işçi haklarının yeniden kazanılması için aklı selimle hareket edebilecek basiretli bir işçi lideridir. Ekibinde bulunanlar da öyle...

Siyasi partilerimizin kavgalı döğüşlü, bindirilmiş kıtalı kongrelerine bakınca TÜRK-İŞ genel kurulunun tartışılacak bazı istisnaları bir tarafa bırakılırsa ne denli seviyeli, olgun ve sendika içi demokrasiye yaraşır bir biçimde geçtiği kendiliğinden anlaşılır. TÜRK-İŞ'te geleneğe uygun nöbet değişimleri geçmişte TÜRK-İŞ topluluğuna hizmet edenlere gerçek bir saygı ortamında gerçekleşmiştir. TÜRK-İŞ'in yeni başkanı kendisinden yaşça da büyük olan Sayın Yılmaz'ın elini öperek, tecrübelerinden yararlanacaklarını belirtirken görevi devralmıştır. Diğerleri de öyle... TÜRK-İŞ Genel Mali Sekreteri Sayın Toçoğlu görevini koruduğu için ona devriteslim işlemi söz konusu olmamıştır.

Her yiğidin bir yoğurt yiyişi olduğuna göre, yeni yönetimin de kendisine özgü davranışları yönetim biçimleri ve sendikal hareketi güçlendirme ve geliştirme yolunda kollektif hareketleri olacaktır. Ne var ki, bu hareketler Sayın Meral'in de açıkça ifade ettikleri gibi TÜRK-İŞ adından taviz vermeden, TÜRK-İŞ'in yurdumuzun en büyük ve en çok üyeye sahip işçi kuruluğu olduğu gerçeğini göz önünde bulundurarak hayata geçirilebilir.

Yeni yönetim, bütün dünyada özellikle liberal ekonominin uygulandığı gelişmiş ülkelerde sendikaları etkisizleştirmek için sistemli çalışmaların yapıldığı realitesini asla unutmadan ciddi atılımlara girişebilir. Bir diğer nokta ise, işçi hareketinin başarısında kamuoyunun desteği hiç akıldan çıkarılmamalıdır. Bu desteğin nasıl sağlanacağını ya da nasıl yitirilebileceğini yönetimdeki değerli arkadaşlar çok iyi bilirler. Ülkemizi tehdit eden iç ve dış şartlar belli bir özeni gerektiriyor! Toplumun çeşitli kesimleri arasında milli meselelerde ciddi bir uzlaşma zarureti gündeme gelebilir. Çalışma barışını zedeleyen sorunların aşılması taraflar arasında sağlanacak dialoglarla mümkün olabilir. Enflasyon gibi, terör gibi, Anayasa ve yasalarda kısıtlanan hakların geri alınması için sürdürülecek çabalarda öncelikle işçi hareketinin birlik ve dayanışmasına bağlıdır. Katılımcı ve gerçek bir demokrasiye giden yolda aşılması gereken engeller vardır. Bu engelleri aşmada sabır, itidal ve istikrarı koruyacak anlayışın ön planda tutulması asla unutulmamalıdır.

Kamu ve özel kesimdeki sözleşmelerin kritik günleri aşıldıktan sonra yeni yönetimin her türlü iletişim araçlarından yararlanarak plan, program ve hedeflerini kamuoyuna yansıtacağı günler gelecektir.

Çok çetin güçlükleri aşma durumunda yeni yönetim, önce kendi içinde mutlak bir uyumu sağlayarak başarı yönünde ilerleme durumundadır. Başarı zor fakat ulaşıldığında insan ömrünü tazeleyen ve yenilerini elde edebilmek için insanı kamçılayan bir kıstastır. Bu kıstasda maceranın yeri yoktur veya yok denemek kadar azdır. Şanlı ve itibarlı bir kırk yılı geride bırakan TÜRK-İŞ yeni yönetimi geçmişte TÜRK-İŞ'e ve işçi hareketine emeği geçen ve yaşayan herkesle istişareye ağırlık vermedir. Bu davranış onları yüceltir ve TÜRK-İŞ'e yararlı olur.

Zorluklarla dolu bir zaman tüneline ilerliyoruz, öncülük yeni yönetime düşüyor. Yeni Yönetim TÜRK-İŞ'e ve ulusumuza kutlu olsun...

BİR YASAL DÜZENLEME ve TÜRK-İŞ

Sosyal Sigortalar Kanununun bir maddesinde değişiklik yapılması hakkındaki kanun tasarısının TBMM Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonunda 19.10.1992 günü yapılacak ilk müzakeresine, ilgili taraf olarak Konfederasyonumuz da iştirak etmiştir.

Tasarı 506 sayılı Kanuna 3395 sayılı Kanunun 16. maddesi ile eklenen 34 ncü maddesi değiştirilmeyi amaçlar gözükmemekte ise de; aslında tasarının ana gayesinin 34. madde 3395 sayılı kanunla düzenlenirken yapılan bir yanlışlığın düzeltilmesine matuf ve o yönde ağırlıklı olduğu görülmüştür.

Yapılmak istenen bu değişiklikle, malûllük, yaşlılık ve ölüm aylıklarının hesabına esas alınacak göstergenin, sigortalının işten ayrıldığı veya öldüğü tarihten önceki malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödenmiş son on takvim yılının prim hesabına esas tutulan kazanç tutarlarına göre bulunacak ortalama yıllık kazanç esas alınarak tesbiti ve 10 yılın 1994'de 6 yıl olarak başlatılarak yıllara göre kademeli olarak uygulanması düzenlenmiş bulunmaktadır.

Bilindiği üzere, ek madde 34'e göre kanunla kurulan sosyal güvenlik kuruluşları ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20. maddesine göre kurulan sandıklarla ilk defa kanunun yürürlüğe girdiği 9.7.1987 tarihinden itibaren prim veya kesenek ödemek suretiyle ilgilendirilen sigortalılara bağlanacak malûllük ve yaşlılık aylıkları ile bunların hak sahiplerine bağlanacak ölüm aylığının hesabına esas alınacak göstergenin, sigortalıların malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödenmiş hizmet sürelerinin prim hesabına esas tutulan kazanç tutarlarına göre bulunacak ortalama yıllık kazanç esas alınarak tesbiti gerekmektedir.

9.7.1987 tarihinden önce yukarıda açıklanan kuruluşlara tescil olunan sigortalılardan gösterge tablosundan emekliliğe hak kazananların ortalama yıllık kazançları ise, son 5 takvim yılının prim hesabına esas tutulan kazanç tutarlarına göre bulunacak ortalama yıllık kazanç esas alınarak tesbit edilmektedir.

H. Avni YAZICI
TÜRK-İŞ
Sosyal Güvenlik Uzmanı

Üst göstergeden emekli aylığına hak kazanan sigortalıların göstergeleri, emekliliğine 5 yıldan fazla süre bulunanlarda kanunun yürürlük tarihi olan 5.7.1987 tarihinden sonra malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalı-
rı primi ödenmiş hizmet sürelerinin ortalamasına göre, emekliliğine 5 yıldan az süre bulunanlarda ise son 5 takvim yılına ait kazanç ortalamalarına göre hesaplanmaktadır.

Ek 34. madde ile yapılan yanlış düzenlemeye, yıllardır uygulanan takvim yılı esasından vazgeçilerek üst göstergeden emekliliğe hak kazananlar için primi ödenmiş hizmet sürelerine ait kazançlar ortalamasına göre göstergenin tesbiti öngörülmüştür. Vaktaki 5 yıllık sürenin dolmasına yakın bir zaman kaldığında uygulanması mümkün olmayan bir durumla karşı karşıya olduğu anlaşılmıştır. Bir başka ifade ile bu yasal hükmün uygulanabilmesi için her gün için yeni gösterge tesbit tabloları düzenlenmesi zarureti ortaya çıkmıştır.

Konfederasyonumuzun ve çeşitli çevrelerin zamanında yaptıkları ikazlara rağmen vurdum-duymaz tutumunu devam ettiren Bakanlık ve Kurum Yönetimi bu tasarımı Haziran / 1992 ayında Bakanlar Kuruluna sevk edebilmiştir. Yine 9.7.1992 tarihinden sonra emekliliğe hak kazananların işlemlerini bu yasal hüküm yürürlükte değilmiş gibi, çıkacak tasarıya uygun bir şekilde tamamlamıştır. Çünkü tek çıkar yol bu tasarı ■

■ kanunlaştığında yürürlük tarihinin 9.7.1992 olarak belirlenmiş olmasına bağlı bulunmaktadır.

Ek madde 34'ün düzenlenmesine neden olan madde gerekçesine baktığımızda, son beş yıl yerine tüm hizmet sürelerinin prim hesabına esas tutulan kazanç tutarlarına göre bulunacak ortalama yıllık kazancın dikkate alınmasının sosyal güvencilikte nimet-külfet dengesini sağlamak olduğunu görmekteyiz.

Aslında bu yanlış düzenleme ile, sosyal güvencilikte nimet-külfet dengesinin sağlanmasının ötesinde, günümüze kadar uygulanmakta olan takvim yılı esasından vazgeçilerek, bir yıldan az sürelerin de hesaplamada dikkate alınması sonucu, sistemin bütünlüğü zedelenmiş ve aynı ücretle aynı sürelerde çalışan sigortalıların farklı tarihlerde emekli olmaları halinde değişik miktarlarda aylık almalarına neden olan bir durum ortaya çıkmıştır. Onun için de tek çıkar yol olarak geç kalınmış olsa da bu tasarının hazırlanması olmuştur.

Konfederasyonumuz bu tasarıya aşağıdaki nedenlerle;

1 — Tasarı ile, 9.7.1987 tarihinden önce kanunla kurulu sosyal güvenlik kuruluşlarına tescil olunmuş sigortalılardan gösterge tablosundan emekliliğe hak kazananların ortalama yıllık kazançlarının tesbitinde son 5 takvim yılı kazanç ortalamasından vazgeçilerek, bu sürenin 10 yıla çıkarılmasının bu büyük kitlenin zararına neden olacağı ve kazanılmış haklarını zedeleyeceği.

9.7.1987 tarihinden sonra bu kuruluşlara kayıtlı olan sigortalıların emeklilik hakları yönündeki uygulama kadınlarda 2007, erkekler de ise 2012 yılında başlayacağından sürenin 10 yıla indirilmesinin bu gün için uygulamada sigortalılar ve hak sahipleri yönünden faydasının bulunmadığı. Yapılmak istenen düzenleme ileriye yönelik olmayıp, bu tarihlere kadar gösterge tablosundan emekliliğe hak kazananların kazanılmış haklarının kısıtlanmasına yönelik olduğu.

2 — Aslında üst göstergeden emekliliğe hak kazananlar için zaman içinde tüm çalışma süreleri yerine, 10 yıllık bir süreye ait kazanç ortalamasının dikkate alınması ve bu sürenin 1994 yılında 6 yıl olarak başlatılarak kademeli bir şekilde 10 yıla çıkarılmasının, bir yanda yapılan yanlışlığı gidermek, diğer yanda da, işlemleri kolaylaştırmaya yönelik bulunduğu,

3 — Gösterge tablosundan emekliliğe hak kazananlara ait ortalama yıllık kazançların tescil ta-

rihlerine bakılmaksızın son beş takvim yılı kazançları toplamına göre,

Üst göstergeden emekliliğe hak kazananlara ait ortalama yıllık kazançların da, son 7 takvim yılı kazançları toplamına göre tesbit edilmesi. Ayrıca tasarının yasalaşması halinde yürürlük tarihinin Resmi Gazetede yayımlandığı tarih olmasının gerektiği, hususlarını ileri sürerek karşı çıkmıştır.

Komisyon kulisinde Konfederasyonumuz görüşüne TİSK temsilcilerinin de iştirak etmesi nedeniyle tasarı müzakere edilmeden Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanınca komisyondan geri çekilmiştir.

Bilâhare TÜRK-İŞ, TİSK ve Kurum temsilcilerinin iştiraki ile toplanan alt komisyon tasarının iki yerine üst kelimesi ilâve edilmesinde mutabık kalmışlardır.

Bu ilâvelerle gösterge tablosundan emekliliğe hak kazananların ortalama yıllık kazançlarının tesbit tarihine bakılmaksızın son beş takvim yılı kazançları toplamına göre hesaplanması sağlanmıştır.

Tasarı TBMM, Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonunun 3.12.1992 günkü toplantısında aynen geçmiş ve fakat yürürlük tarihi ve üst göstergeden emekliliğe hak kazananlarda 10 yerine 7 yılın kazanç ortalamasının alınması hakkındaki Konfederasyonumuz itirazları maalesef dikkate alınmamıştır.

Tasarı bu yazının hazırlandığı günlerde TBMM Plân ve Bütçe Komisyonunda görüşülecektir.

SONUÇ :

Aceleyle getirilen ve gereğince incelenmeyen, ilgili tarafların görüş ve istekleri dikkate alınmadan hazırlanan ve değerlendirilen tasarıların yasalaşması, neticede böyle sorunların çıkmasına ve yasaların kısa ömürlü olması gerçeğini gündeme getirmiş bulunmaktadır.

3395 sayılı Yasa aslında böyle noksanlıkları ve sosyal hukuk devleti ilkelerine uymayan hükümleri içeren bir ayıplı yasadır.

Doğrudan işçilerin ve bunların hak sahiplerinin bugünlerini ve yarınlarını ilgilendiren sosyal güvenlik ve çalışma hayatı ile ilgili yasaların da ha ciddi, ileriye dönük ve çağdaş gelişmelere paralel hususları içermesi ve uzun ömürlü olması hususundaki samimi istek ve dileklerimizi yetkililere bir kere daha hatırlatma görevimizi bu vesileyle yerine getirmek istiyoruz.

Aralık'92 Gıda Harcaması...

• Dört kişilik ailenin gıda harcaması Aralık'92 de yüzde 5.7 oranında artarak 1.798.000,- Liraya ulaştı. Mutfakta yıllık enflasyon yüzde 67.6 düzeyinde

• Bazı gıda maddelerindeki yıllık artış yüzde 100'ün üzerinde gerçekleşti. Fiyat artışlarının aile bütçesine getirdiği ek yük aylık 97 bin lira, yıllık ise 725 bin lira.

Uygulanmakta olan sosyo-ekonomik politikaların ayrılmaz bir parçasını oluşturan fiyat artışları, geniş halk kesimlerinin tüketmek durumunda olduğu temel mal ve hizmetlerin satın alınmasını her geçen gün zorlaştırmaktadır. Çalışanların karşı karşıya bırakıldığı olumsuz ekonomik koşullar öncelikle gelir ve refah düzeyinde etkisini göstermektedir. Sürdürülen mücadele sonucunda belirli bir dönemde görece iyileşen gelir, iyileşmeyi izleyen aylarda meydana gelen yüksek oranlı fiyat artışları nedeniyle aşınmakta, çalışanların satınalma güçlerinin kötüleşmesine yol açmaktadır. Çalışan kesimin sorumlusu olmadığı bu durumun düzeltilmesi doğrultusundaki çabaları, gündemde olan toplu iş sözleşme çalışmalarının da bir boyutunu teşkil etmektedir.

TÜRK-İŞ ARAŞTIRMA MERKEZİ tarafından çalışanların yoğun olarak alışveriş yaptıkları yerler dikkate alınarak her ay yapılmakta olan piyasa araştırmasının sonuçları, yukarıda değinilen görüşler çerçevesinde, çalışanların 'geçim sorunu'nu ortaya koyması bakımından anlamlı olmaktadır.

Aralık'92 gıda harcamasının sonuçları, aile bütçesinde önemli bir ağırlığa sahip olan temel gıda maddelerindeki artışın yüksek oranlarda olduğunu ortaya koymaktadır. Buna göre; gıda harcaması tutarı, Aralık'92 itibarıyla bir önceki aya göre yüzde 5.7 oranında artış göstererek

Hayat pahalılığının bir göstergesi de mutfak... insanların sağlıklı yaşamı için gerekli olan gıda ne olmalıdır? Beslenmeleri için ne oranda gıda harcaması yapmaları gerekir?

TÜRK-İŞ Araştırma Merkezi, Aralık'92 ayı içinde, bir ailenin gıda harcamasını tespit ederek, yaptığı çalışmayı açıkladı. Aşağıda Ankara kent merkezinde yaşayan 4 kişilik bir ailenin yapması gereken gıda harcamasına ilişkin araştırmayı sunuyoruz.

1.798.000 — liraya ulaşmıştır. Sözkonusu artışın aile bütçesine getirdiği ek yük aylık olarak 97.000,- liradır. Tablo - 1'den de görüleceği gibi Aralık'91/Aralık'92 arasındaki son 12 aylık dönemde gıda harcamasındaki artış yüzde 67.6 düzeyindedir. Başka bir ifadeyle son bir yılda gıda için ödenmesi gereken ek harcama 724.970,- liraya ulaşmıştır. Yıllık ek harcama miktarının bir asgari ücrete yakın olarak ortaya çıkması, araştırmanın çarpıcı noktalarından birini oluşturmaktadır.

Asgari ücret alan bir kişinin geliri ile beslenebilmek için yapılması gereken asgari gıda harcaması karşılaştırıldığında; Ağustos'92 den itibaren geçerli olan yeni asgari ücretin satınalma gücünün hızla eridiği bir sürecin yaşanmakta olduğu görülmektedir. Başka bir deyişle Ağustos'92 de gıda harcamasının yalnızca yüzde 64'ünü karşılayan asgari ücretin satınalma gücü fiyat artışlarına paralel olarak sürekli düşerek Aralık'92 de asgari ücretin gıda harcamasını karşılayabilmek için, asgari ücretli bir işçi iki aylık gelirini harcamak durumundadır.

Öte yandan, Gıda Harcaması Araştırmasına baz oluşturan bazı gıda maddelerindeki yıllık fiyat artışları yüzde 100'ün üzerinde gerçekleşmiştir. Tablo - 2'den de görüleceği üzere, 1992 yılında başta ekmek (%110.0) olmak üzere, nohut (%118.0), makarna (%97.2) meyve (%82.0), bulgur (%80.0), b.peynir (%75.0), sebze (%73.3), süt (%66.7) gibi gıda maddelerindeki artışlar oldukça yüksek oranlarda gerçekleşmiştir. Ancak aylık gıda harcama kalıbı içindeki farklı ağırlıkları nedeniyle bazı gıda maddelerinde görülen yüksek ya da düşük oranlı artışların yansımaları da farklı olmaktadır. Örneğin gıda harcama kalıbı içinde önemli bir ağırlığı olan ekmek fiyatlarındaki yıllık yüzde 110'luk artış tek kalemden aile bütçesine önemli bir yük getirmiştir. Ekmek fiyatlarındaki artışlarla ilgili bir başka çarpıcı nokta, Aralık'90/Aralık'91 arasındaki son 12 aylık dönemde ekmek fiyatlarının yüzde 47 oranında artış göstermiş olmasıydı.

TÜRK-İŞ ARAŞTIRMA MERKEZİ tarafından hesaplanan gıda harcamasındaki değişim bir önceki ay, yılsonu ve son oniki ay itibarıyla Tablo - 3'de verilmektedir.

Aylık Gıda Harcamasındaki Değişim Tablosu incelendiğinde temel girdilere yapılan zamların etkisiyle Aralık'91 ve Şubat'92 de fiyat artışlarının ivme kazanarak sırasıyla yüzde 7.1, yüzde 9.4 ve yüzde 5.4 oranlarında gerçekleştiği görülmektedir. Yaz başlarında meyve ve sebzeden kaynaklanan nisbi düşüş, Temmuz ayında petrol ürünlerine yapılan zamların

Tablo - 1 DÖRT KİŞİLİK AİLENİN AYLIK GIDA HARCAMASI (TL)

	Aralık/91	Kasım'92	Aralık'92
— Yetişkin işçi	366.795,—	572.000,—	612.000,—
— Yetişkin kadın	226.450,—	365.000,—	384.500,—
— 15-19 Yaş grubu çocuk	289.540,—	466.000,—	490.000,—
— 4-6 Yaş grubu çocuk	190.245,—	298.000,—	311.500,—
Toplam	1.073.030,—	1.701.000,—	1.798.000,—

ZİYARETLER

TÜRKMENİSTAN HEYETİ

TÜRK-İŞ Genel Kurulu için Türkiye'ye gelen **HOŞGELDİN** başkanlığındaki Türkmenistan İşçi Sendikaları heyeti **TÜRK-İŞ** Genel Başkanlığına seçilen **Bayram MERAL**'i kutladı. **Hoşgeldin**, Türkmenistan gelenek ve kültürünün simgesi olan giysiyi **MERAL**'e giydirdi.

KIRGIZISTAN HEYETİ

TÜRK-İŞ Genel Kurulu'nu izlemek üzere Türkiye'ye gelen Kırgızistan İşçi Sendikaları heyeti, Genel Kurul'da **TÜRK-İŞ** Genel Başkanlığına seçilen **Bayram MERAL**'i kutladılar. Kırgızistan Heyeti Başkanı **Emilbek**, **MERAL**'e şapka ve semaver hediye etti.

■ temel gıda maddelerine yansımaları sonucunda Temmuz'92 de yüzde 4.2'yle başlayan artış Aralık'92 de yüzde 5.7'lik bir artışla devam etmektedir. Tablonun ortaya koyduğu bir başka gerçek, Ocak'92 de yüzde 85.6'ya sıçrama yapan mutfaktaki enflasyonun yıl sonuna doğru nisbi bir düşüşle yüzde 70'lerde seyretmekte olduğudur.

Aile bütçesinde önemli bir ağırlığı bulunan gıda harcaması tutarındaki gelişimin yanı sıra konut, ulaşım, ısınma vb. harcama gruplarıyla birarada değerlendirildiğinde, hanehalkı harcamaları paylarının nisbi fiyat farklılaşması nedeniyle gıda ağırlıklı bir konuma ulaştığı görülmektedir. Nitekim **DİE** Tüketici Fiyatları Endeksi incelendiğinde son yıllarda gıda endeksinin genel endeksinden fazla arttığı gözlenmektedir. Nisbi fiyatlar da gıda harcamaları aleyhine bozulan denge aile bütçesini, gıda maddeleri

fiyatlarındaki artışa daha duyarlı hale getirmektedir.

Öte yandan **DİE** tarafından çeşitli tarihlerde yapılan "Hanehalkı Gelir ve Tüketim Harcamaları Anketi"nin sonuçlarına göre "Tüketici Fiyatları Endeksi"ne temel teşkil eden harcama grupları içindeki madde ağırlıkları da değişebilmektedir. Buna göre 1978-1979 anketine göre Türkiye genelinde gıda harcamasının payı yüzde 46.45 olurken, 1987 anketine göre bu oran yüzde 35.48 olarak belirlenmiştir. Konut, ulaşım, ısınma gibi önemli harcama gruplarında da benzer şekilde düşüş ya da artışlar olmaktadır. Günümüzde tüketici fiyatları endeksleri birçok ekonomik tedbirin alınmasında önemli bir rol oynamaktadır. Çalışanlar açısından tek gelir kaynağı olan ücret gelirlerinin belirlenmesinde fiyat artışlarının temel etken gerçeğinden hareketle, fiyat artışlarının ücret ve maaşların gerçek

durumunu yansıtabilecek gelir gruplarının tüketim harcamaları ağırlıklarına göre saptanması ve "Ücretliler Geçinme Endeksi" oluşturulması halinde ücret ve maaşların fiyat artışlarından ne ölçüde etkilendikleri daha sağlıklı ve bilimsel olarak ortaya konabilecektir.

Aralık'92 gıda harcamasının sonuçları temel girdilerde meydana gelen fiyat artışlarının gıda maddesinin yanı sıra bir çok mal ve hizmetlerde de etkisini önümüzdeki aylarda sürdüreceği beklentisini güçlendirmektedir.

Aylık gıda harcamasında ulaşılan 2 milyon liralık düzey, asgari düzeyde yapılacak bir gıda harcamasını bile karşılamaktan uzak gelir düzeyi ile çalışan geniş kitlelerin karşı karşıya bulunduğu ekonomik ve sosyal problemlerinin en önemli boyutunu ortaya koymaktadır.

Tablo - 2 BAZI TEMEL GIDA MADDELERİ FİYATLARINDA YILLIK DEĞİŞİM (Kg/TL)

	Aralık'91	Aralık'92	Artış oranı (%)
Nohut	3.300	7.200	118.0
Ekmek	2.857	6.000	110.0
Makarna	3B600	7.100	97.0
Meyve	2.667	4.857	82.0
Bulgur	2.500	4.500	80.0
B. Peynir	20.000	35.000	75.0
Sebze	3.173	5.500	73.3
Süt	3.600	6.000	66.7
Pirinç	5.100	8.000	56.9
Un	3.250	5.100	56.9
Et	27.000	42.000	55.6

Tablo 3 - AYLIK GIDA HARCAMASINDAKİ DEĞİŞİM (%)

Aylar	Önceki aya göre	Yılbaşına göre	12 aylık
Aralık / 1991	7.1	83.0	73.0
Ocak / 1992	9.4	9.4	85.6
Şubat / 1992	5.4	15.4	81.8
Mart / 1992	3.4	19.3	82.2
Nisan / 1992	0.5	19.9	78.6
Mayıs / 1992	3.0	23.4	77.5
Haziran / 1992	0.8	24.4	69.7
Temmuz / 1992	2.7	27.7	69.3
Ağustos / 1992	4.2	33.1	72.4
Eylül / 1992	8.4	44.3	76.0
Ekim / 1992	6.0	53.0	71.6
Kasım / 1992	3.6	58.5	70.0
Aralık / 1992	5.7	67.6	67.6

TÜRK-İŞ

(4)

EKONOMİK RAPOR

ÜCRETLER

İşveren tarafından maliyet unsuru olarak kabul edilen ücret, çalışanlar açısından bakmakla yükümlü oldukları ailelerin ihtiyaçlarını karşılamak üzere emeklerinin karşılığı olarak aldıkları bir değerdir. Ülkemizin toplumsal yapısı itibarıyla çalışanlar açısından büyük önem taşıyan ücret kavramı, daha iyi yaşama, barınma, sosyal güvenliğe kavuşma, sağlıklı yaşama koşullarının sağlanmasında ana unsur niteliğindedir. Bu bakımdan ücret kavramının ekonomik yönü kadar sosyal yönü de büyük ağırlık taşımaktadır. Çalışanın tek gelir kaynağı ücrettir. Çalışanın ücretten başka satacak malı, kiraya verecek bir mülkü, faiz getirecek parası olmadığı için sosyal yönü ihmal edilmiş bir ücret kavramı çalışanlar tarafından kabul edilemez. Bu nedenle ücrete sadece maliyet unsuru "*tasarruf edilebilir maliyet kalemi*" şeklindeki işveren yaklaşımının ücretin sosyal yönünü, ücretin insanca yaşanabilir olmasını gözardı eden bir yaklaşıma sahip olduğu söylenebilmektedir. İşçilerin yaşam standartları, bu standartların sağlıklı bir şekilde geliştirilmesi esas olarak kendilerine yapılan ücret ödemelerine bağlıdır. Çalışanların ailesi ile birlikte insan onuruna yaraşır, ülkemizin ve çağın koşullarına uygun yaşama düzeyini sağlayacak ücret gelirini talep etmeleri, daha yüksek bir refah düzeyinin ortak amaçları olması değinilen sosyal yönün gereğidir.

Gelir dağılımındaki eşitsizlikleri ortadan kaldırmada temel bir araç olan ücret ödemeleri, sosyal adalet yoluyla sağlanabilecek refahın da etkili bir unsurudur.

Bu çerçevede, çalışanların nisbi emek geliri düzeylerini etkileyen faktörlere bakıldığında, bu faktörlerin birden fazla ve değişik olduklarını görülür. Yaratılan katma değerden üretime katılan faktörlerin aldığı paydan, işyerinden veya işten kaynaklanan ücret farklılığına kadar bir dizi faktör sıralanabilmektedir. Kuşkusuz, bu faktörler arasında ekonomik, sosyal değişimlerden, örgütsel inisiyatiflerden kaynaklanan bir etkileşim vardır. Dolayısıyla emek geliri düzeyinin belirlenmesi yönteminin

tek bir açıklaması yapılamamaktadır. Ekonominin herhangi bir faktörü gibi ücretin belirlenmesi işlemi de karmaşıktır. Bu nedenle emek geliri belirlenirken birden fazla faktörün birarada değerlendirilmesi gerekmektedir. Üretimde bir maliyet unsuru olan ücretin aynı zamanda ekonomideki tüketim kaynağı olduğu dikkate alınırsa, ücret kavramının ekonomik boyutu da ortaya çıkmaktadır.

1980'den sonra uygulanan sosyo-ekonomik politakalarla "*düşük ücret*" temelinde ekonomik istikrar sağlanmak istenmiş, ücret gelirlerindeki reel aşınma hızlanmıştır. Hızı her yıl giderek artan enflasyon ücretleri geriletmenin aracı olmuş, varolan olumsuz yapı içerisinde belirlenen ücret zamları her yıl bilinçli olarak düşük öngörülen enflasyonun altında kalmış ve bu durum ücret/fiyat ilişkisinin çalışanlar aleyhine gelişmesine yol açmıştır. Ücret gelirlerindeki gerilemenin boyutları farklı bir biçimde kullanılmış olmasına rağmen resmi kaynaklarda bile gizlenememektedir.

Tablo - 1 : 1977/1991 DÖNEMİNDE ÜCRET/FİYAT İLİŞKİSİ

	Ücret Endeksi	Fiyat Endeksi	Reel Ücret Endeksi	GSMH Endeksi
1977	100.0	100.0	100.0	100.0
1978	154.5	161.9	95.0	102.9
1979	235.8	264.7	89.1	102.5
1980	400.8	514.3	78.0	101.3
1981	571.1	707.7	80.3	105.5
1982	707.1	939.1	75.3	110.2
1983	849.2	1209.6	70.2	113.9
1984	1150.6	1760.9	65.4	120.6
1985	1403.8	2553.3	55.0	126.8
1986	1740.7	3441.9	50.6	137.0
1987	2285.5	5176.6	44.1	147.3
1988	3382.5	9079.7	37.3	152.6
1989	7734.5	15399.2	50.2	155.5
1990	14043.5	24685.0	56.9	169.8
1991	32300.1	40977.0	78.8	169.8

Kaynak : Ücretler DPT Türkiye geneli işçi ücretleri olup son dört yıl TÜRK-İŞ verilerine göre hesaplanmıştır.

■ Tablodan da görüldüğü gibi Türkiye geneli işçi ücretlerinde 80'li yıllarda önemli düşüşler yaşanmıştır. 1977 yılı baz alındığında 1991 de geline nokta da bile 21.2 puanlık bir düşüş söz konusudur. Ücret tablosunun çarpıcı yanı, 1977, 1978 yılları Türkiye genelinde işçi ücretlerinin satınalma gücünün en yüksek olduğu yıllara karşılık gelirken, 1988 yılının ücretin satınalma gücünün en düşük olduğu yıl olmasıdır. 1988 yılından başlayarak, geçmiş kayıpları da gidermek doğrultusunda sürdürülen yoğun mücadeleler sonucunda, 1991 yılı itibariyle ücretlerde nisbi bir iyileşme sağlandığı söylene bilmektedir. Öte yandan GSMH endeksine bakıldığında, onbeş yılda milli gelir yüzde 70 oranında artarken, aynı dönemde ücretlerin yüzde 27 oranında gerilemesi olumsuz bir gelişme olmaktadır. Diğer bir ifadeyle, söz konusu dönemde çalışanların ücretlerinde enflasyon kadar bile artış sağlanamazken, günün koşullarına uygun bir yaşama standardını sağlayabilecek milli gelir artışından gerekli payı alamadıkları bir karşılaştırmanın ortaya çıkardığı bir gerçek olmaktadır. Ülkemizde uygulanan ekonomik politikanın çalışma yaşamına yansıyan olumsuz yönlerinden birisi de, işçilerin tek geliri olan ücretlerin ekonomik yapı içindeki konumunun değişmesidir. Bu uygulamalar sonucu, ücretlerde görülen reel aşınma bir yandan milli gelirden alınan ücret payındaki azalmaya yol açarken öte yandan maliyet yapısının da değişmesi sonucunu doğurmuştur. Nitekim sanayi sektöründe ödenen ücretlerin toplam satış hasılatı içindeki payı, gerek kamu ve gerekse özel kesim itibariyle tüm alt sektörlerde 1982-1989 döneminde gerilemiş, 1989 yılından itibaren yıllık ücret ödemelerinde artış sağlanabilmiştir. Buna göre, 1982'de satış hasılatı içinde ücretin payı kamuda yüzde 11.3, özelde yüzde 9.8 ve toplamda yüzde 11.3 iken 1989 yılında sırasıyla bu oranlar yüzde 11.5, yüzde 7.6 ve yüzde 9.6 olarak gerçekleşmiştir. Sanayi sektöründe ödenen ücretlerin toplam satış hasılatı içindeki payı yedi yıl boyunca önemli bir düşüş gösterdikten sonra 1990 da kamuda yüzde 13.7, özelde yüzde 9.3 ve toplamda yüzde 11.2 ile 1982 düzeyine yaklaşmıştır. 1991 yılı itibariyle satış hasılatı içindeki ücret payı ise kamuda yüzde 19.1, özelde 10.9, sanayi toplamında yüzde 14.5'dur. 1980'li yıllar boyunca enflasyona paralel olarak ücretlerin artmaması sonucu işçi gelirlerinde görülen büyük gerileme yerini kısmi bir iyileşmeye bırakmıştır.

Öte yandan sözkonusu dönemde emek aleyhine gelişen gelir bölüşümündeki adaletsiz 2 yapı, sanayi sektöründe yaratılan katma değer in üretim faktörleri arasındaki dağılımında da görülmektedir. Kamu ve özel kesim toplamı olarak sanayi sektöründe yaratılan gelirden ücretin aldığı pay 1989 yılına kadar dü-

şerken, faiz payı giderek artmış, kâr payı ile ücret ve faiz gelirlerinin payına bağlı olarak farklılık göstermiştir. 1989 yılından itibaren ise ücretlerin payı artarken faizin payı düşmüştür. Kuşkusuz artma eğilimine giren ücretler/ücret payı işçinin eline geçen miktarı yansıtmamaktadır. Vergi bölümünde vurgulandığı gibi, toplanan verginin dağılımı incelendiğinde, verginin yükünün çalışanların üzerinde olduğu görülmektedir. OECD 1990 verileri, Türkiye'nin ücretten en fazla kesinti yapılan ülkelerin başında geldiğini ortaya koymaktadır. Buna göre ülkemizde evli ve iki çocuklu ortalama bir işçi, brüt gelirden yüzde 68.4'ünü net gelir olarak alabilmektedir. Ele geçen net ücret olarak OECD ortalamasının yüzde 88.4 olduğu gözönüne alınacak olursa, ülkemizdeki vergi kesintilerinin ne kadar yüksek olduğu anlaşılabilir. İşveren kaynaklı araştırmalar da, ücretten yapılan kesintilerin büyüklüğünü göstermektedir. "1991 yılı Çalışma İstatistiği ve İşgücü Maliyeti" adlı çalışmada ortalama brüt ücretten devlete yapılan kesintiler oranının 1991'de yüzde 38.8'e çıktığı belirtilmiş, bu kesinti oranının 1992'de ise yüzde 38.4 olarak beklendiği ifade edilmiştir. Vergi kesintisi yanısıra sosyal güvenlik primi ve fon kesintileri ile bugün ücretin yaklaşık yarısı ancak çalışanın eline geçebilmektedir.

Öte yandan, 1988 yılında yürürlüğe giren 3417 sayılı Yasa uyarınca, "çalışanların tasarrufa teşvik edilmesi" gerekçesi ileri sürülerek ücret gelirlerinden kesinti yapıldığı bilinmektedir. TÜRK-İŞ; yasa tasarısı henüz hazırlanma aşamasında iken görüşlerini kamuoyuna açıklamış ve yapılmak istenen düzenlemenin, kalkınma politikasının bir aracı olarak tasarrufları arttırmaya yönelik olmayıp, kamu açığını kapatmaya dönük olduğunu belirterek; gelişen enflasyonun ağır baskısı altında tasarrufun en acımasız ve adaletsizini yapan çalışanların. OECD üyesi ülkeler kapsamında ücretlerinden en fazla kesinti yapıldığına işaret edilmiştir.

Çalışanların yasal zorlama ile yapmak durumunda oldukları tasarrufların kamu açıklarının finansmanında kullanıldığı açığa çıkmıştır. Nitekim 1992 yılı Haziran ayı sonu itibariyle 23 trilyon 175 milyar lira birikmiş ve bu toplam miktarın sadece 3 trilyon 114 milyar lirası anapara ve nema olarak hak sahiplerine ödenmiştir. Toplanan meblağın büyük bölümü hazine ve bazı kamu kuruluşları tarafından ihraç edilen tahvillere yatırılmıştır.

Daha önce de ifade ettiğimiz gibi, genel olarak uygulanan fon politikaları ücret ve diğer düşük gelirliiler üzerinde dolaylı vergi niteliğinde bir mali yük getirdiğini ortaya koymaktadır. Fon uygulamalarıyla ücretten yapılan kesintilerin artırılması sonuç itibariyle işçinin net gelirini düşüren bir uygulama olmaktadır.

TÜRK-İŞ 16. GENEL KURULU...

DGB Temsilcisi
Göbelz

ILO Temsilcisi
Coen Damen

Kızgizistan İşçi Sendikaları
Emilbek Aberikov

İsveç ILO Temsilcisi
Olle Söderman

AFL-CIO Temsilcisi
Ken Hutchison

Filistin İşçi Sendikaları Fed.
Haydar İbrahim

Özbekistan İşçi Sen. Tems.
Buri Allamuradov

Kosova İşçi Sen. Konf.
Prof. Hayrullah Gorani

GENEL KURULA KATILAN YABANCI KONUKLAR

- 1 - Markku JAASKELAINEN ETUD Genel Sekreter Yardımcısı
- 2 - Coen DAMEN ILO Temsilcisi
- 3 - STCHERBAKOV GCTU / Rusya Gen. Bşk.
- 4 - V.V. BALOG GCTU / Rusya Dış İlişkiler Md. Yrd.
- 5 - Ramiz KERİMZADE GCTU / Rusya
- 6 - Ken HUTCHISON ALF-CIO / Amerika Birleşik Devletleri
- 7 - Olle SÖDERMAN TCO / İsveç
- 8 - Sefa GÜRSOY TCO / İsveç
- 9 - Xavier VERBOVEN FGTB / Belçika
- 10 - Jan BALSTAD LO / Norveç
- 11 - Elisabeth BALSTAD LO / Norveç
- 12 - Eugenia KOSSEVA PODKREPA / Bulgaristan
- 13 - Emel ETEM PODKREPA / Bulgaristan
- 14 - Nikolay TAREV PODKREPA / Bulgaristan
- 15 - Nikita NIKOLOVA PODKREPA / Bulgaristan
- 16 - Karl Heinz GOEBELS DGB / Almanya
- 17 - Naci GÜRESİR DGB / Almanya
- 18 - Turhan DİKKAYA WDR Köln Radyosu / Almanya
- 19 - John EVANS OECD/TUAC Genel Sekreteri, Fransa
- 20 - Ephraim BARSHMUEL HISTADRUT / İsrail
- 21 - Alain BENLEZAR CFTD / Fransa
- 22 - Carol BENLEZAR CFTD / Fransa
- 23 - Hayrullah GORANI BSPK / Kosova Gen. Bşk.
- 24 - Adil FETTAHU BSPK / Kovova Gen. Sekr.
- 25 - Haydar İBRAHİM PTUF / Filistin / Tunus Gen. Sekr.
- 26 - Moussa El JERIES PTUF / Filistin / Tunus
- 27 - Ahmad YAKUP ETUF / Mısır
- 28 - Mohammad El Aşire ETUF / Mısır
- 29 - Giacomina CASSINA CISL / İtalya
- 30 - Sorin STAN FRATIA / Romanya Gen. Bşk.
- 31 - Grigore NEGULESCO FRATIA / Romanya
- 32 - Ion DUMITRU FRATIA / Romanya
- 33 - Valer XHEKA BSP SH / Arnavutluk Gen. Bşk.
- 34 - Gezim HOXHA BSP SH / Arnavutluk
- 35 - Ledio ÇELİKU BSP SH / Arnavutluk
- 36 - Ovezov A. HOŞGELDİ Türkmenistan Sen. Federasyonu
- 37 - İveşenko T. TAMARA Türkmenistan Sen. Federasyonu
- 38 - Saporova GOZLE Türkmenistan Sen. Federasyonu
- 39 - Buri ALLAMURADOV (Bşk.) Özbekistan Sen. Federasyonu
- 40 - Huşiyevîç İslam HUŞİYEV Özbekistan Sen. Federasyonu
- 41 - Esenoviç Zaircan KADİROV Özbekistan Sen. Federasyonu
- 42 - Emilbek ABEKİROV (Bşk.) Kırgızistan Sen. Federasyonu
- 43 - A. Masalbek KAÇIKAYEV Kırgızistan Sen. Federasyonu
- 44 - Malyeviç Karibay HASANHOCAYEV Kırgızistan Sen. Federasyonu
- 45 - Kamran AĞAHÜSEYNOV (Bşk.) Azerbaycan Sen. Federasyonu
- 46 - Savalan Muhammedov Azerbaycan Sen. Federasyonu
- 47 - Cengiz TAGİYEV Azerbaycan Sen. Federasyonu
- 48 - S.M. SALAHMETOVA (Bşk.) Kazakistan Sen. Federasyonu
- 49 - J.T. RUSPEKOV Kazakistan Sen. Federasyonu
- 50 - S.O. MUKAŞEV Kazakistan Sen. Federasyonu
- 51 - Muhabbatov HOLNAZAR (Bşk.) Tacikistan Sen. Federasyonu
- 52 - Avzolu RAKHMUDİN Tacikistan Sen. Federasyonu
- 53 - Asliddinov NASRİTDİN Tacikistan Sen. Federasyonu

SIYASI PARTİ TEMSİLCİLERİ TÜRK-İŞ'TE

SHP Genel Başkanı ERDAL İNÖNÜ

ANAP Genel Başkanı MESUT YILMAZ

CHP Genel Başkanı DENİZ BAYKAL

RP Meclis Grup Başkan Vekili ŞEVKET KAZAN

DSP Genel Başkanı BÜLENT ECEVİT

Yeniden Doğuş Partisi Gnl. Bşk. H. CELAL GÜZEL

İşçi Partisi Genel Başkanı DOĞU PERİNÇEK

Sosyalist İşçi Partisi Genel Başkanı SADUN AREN

TÜRK-İŞ VE BAĞLI SENDİKALAR

	TÜRK-İŞ Genel Bşk.: BAYRAM MERAL Bayındır Sokak No: 10 Tel: 433 31 25-26-27-28-29 ANKARA Fax : 433 68 09	14	DOK GEMİ-İŞ Gen. Bşk.: NAZIM TUR Büyük Langa Fabrika Sokak Necmibey İşhanı No: 18 Tel: 517 12 78 (3 hat) Yenikapı/İSTANBUL Fax: 517 13 85
01	TARIM - İŞ Gen. Bşk.: SABRİ ÖZDEŞ Necatibey Cad. 22 Tel: 231 78 56-57-58-59 Sıhhiye/ANKARA Fax: 229 85 92	15	TÜRKİYE YOL - İŞ Gen. Bşk.: BAYRAM MERAL İstanbul Cad. No. 58 İskitler / ANKARA Tel: 342 22 40 - 51 Fax : 341 27 05
02	TÜRKİYE MADEN-İŞ Gen. Bşk.: H. HÜSEYİN KAYABAŞI Strazburg Cad. 7/3-4-5 Sıhhiye / ANKARA Tel: 231 73 55-56-57 Fax: 229 89 31	16	TES-İŞ Gen. Bşk.: FARUK BARUT Meşrutiyet Cad. Karanfil Sokak 34 Fax : 418 58 89 Tel: 417 84 57-58-59 - 418 58 89 Bakanlıklar/ANKARA
02	GENEL MADEN-İŞ Gen. Bşk.: ŞEMSİ DENİZER Mithatpaşa Cad. Okul Sokak Tel: 51 23 12 - 51 20 02 ZONGULDAK Fax: 53 66 35	17	TEZKOOP-İŞ Gen. Bşk.: AHMET TAMER Necatibey Cad. Sezenler Sokak 2/16 Tel: 231 74 94 (6 Hat) Sıhhiye/ANKARA Fax : 231 74 99
03	PETROL-İŞ Gen. Bşk.: MÜNİR CEYLAN Yıldız Posta Cad. Evren Sitesi D Blok Tel: 274 88 96 (4 Hat) Gayrettepe/İSTANBUL Fax: 274 74 46	17	TÜRK KOOP-İŞ Gen. Bşk.: AHMET BALAMAN İzmir Cad. Fevzi Çakmak Sokak 15/11 Fax : 229 58 36 Tel: 230 08 55 - 229 44 80 Yenisehir/ANKARA
04	TEKGIDA-İŞ Gen. Bşk.: ORHAN BALTA 4. Levent Konaklar Sokak Tel: 264 49 96-97-98 Levent/İSTANBUL Fax: 278 95 34	18	TÜMTİS Gen. Bşk.: SABRİ TOPÇU Küçük Langa Cad. No: 49/5 Aksaray / İSTANBUL Tel: 529 55 09 Fax : 530 07 43
05	ŞEKER-İŞ Gen. Bşk.: HİKMET ALCAN Karanfil Sokak 59 Bakanlıklar/ANKARA Tel: 418 42 73-74 - 418 19 88 Fax : 425 92 58	19	DEMİRYOL-İŞ Gen. Bşk.: ENVER TOÇOĞLU Necatibey Cad. Sezenler Sokak 5/4 Tel: 231 80 30-31 ANKARA Fax : 231 80 32
06	TEKSİF Gen. Bşk.: ŞEVKET YILMAZ Ziya Gökalp Cad. Aydoğmuş Sokak No: 1 Kat : 5-6 Tel: 431 21 70-71-72-73 ANKARA Fax: 435 78 26	20	TÜRKİYE DENİZCİLER Gen. Bşk.: TURAN UZUN Rıhtım Cad. Denizciler Sokak No: 7 Tel: 244 48 38 - 249 56 29 Tophane/İSTANBUL Fax: 244 52 21
07	DERİ-İŞ Gen. Bşk.: YENER KAYA Gençtürk Cad. 17/3 Birlik İşhanı Fax : 5286207 Tel: 522 19 89 - 526 28 65 Aksaray/İSTANBUL	21	HAVA-İŞ Gen. Bşk.: ATILAY AYÇİN İncirli Cad. Volkan Apt. 66/1 Fax : 571 90 51 Tel: 572 25 98 - 572 35 27 Bakırköy/İSTANBUL
09	AĞAÇ-İŞ Gen. Bşk.: GÜRAL ERÇAKIR Necatibey Cad. No: 20/22-23 Fax : 231 52 19 Tel: 229 53 95 - 229 08 27 Sıhhiye / ANKARA	23	LİMAN-İŞ Gen. Bşk.: HASAN BİBER Necatibey Cad. Sezenler Sokak 4/5 Tel: 231 74 18-19 Fax : 230 24 84 Sıhhiye / ANKARA
09	SELÜLÖZ-İŞ Gen. Bşk.: MİTHAT SARI Ömerağa Mah. Hürriyet Cad. İşilay Apt. Kat: 1 Tel: 118 99 - 134 50 İZMİR Fax: 134 51	23	HABER-İŞ Gen. Bşk.: CENGİZ TEKE Tuna Cad. 30/8 Fax : 434 57 04 Tel: 431 90 44-45 Sıhhiye / ANKARA
10	BASIN-İŞ Gen. Bşk.: ALİ EKBER GÜVENÇ Hanımeli Sokak No. 26/6-7 Fax : 229 43 15 Tel: 231 29 08 - 229 85 65 Sıhhiye / ANKARA	24	SAĞLIK-İŞ Gen. Bşk.: MUSTAFA BAŞOĞLU Necatibey Cad. 23/9-10 Tel: 231 80 45 Fax : 230 23 96 Sıhhiye / ANKARA
11	BASİSEN Gen. Bşk.: METİN TIRYAKIOĞLU İstiklal Cad. 311 - Mısır Han Kat: 4 Oda: 15 Tel: 251 99 00 Galatasaray / İSTANBUL Fax: 252 38 35	25	TOLEYİS Gen. Bşk.: CEMAL BAKINDI İnebey Mh. Küçük Langa Cd. No.16/18 Kat. 1 Bilir İş Merkezi Tel: 530 73 82-585 52 07 Aksaray-İSTANBUL Fax: 530 72 99
11	BASE Gen. Bşk.: TURGUT YILMAZ Sümer Sokak 29 Fax : 229 13 03 Tel: 230 13 71 - 230 20 28 Demirtepe / ANKARA	26	TÜRK HARB-İŞ Gen. Bşk.: İZZET ÇETİN İnkilâp Sokak 20 Fax: 417 13 64 Tel: 417 50 97-98-99 - 434 20 02 Kızılay / ANKARA
12	TÜRKİYE ÇİMSE-İŞ Gen. Bşk.: TAMER ERALAN Necatibey Cad. No: 20 Kat: 4 Fax: 231 89 36 Tel: 231 72 30 (5 hat) Sıhhiye / ANKARA	27	İTGE Gen. Bşk.: ORHAN ERİNÇ Basın Sarayı Kat: 2 Fax: 511 48 17 Tel: 527 85 34 Çağaloğlu / İSTANBUL
12	KRİSTAL-İŞ Gen. Bşk.: İBRAHİM EREN Kazancı yolu, Açıcağı Sokak No: 3 Daire: 10 Tel: 251 95 77 (3 Hat) 80090 Taksim / İST. Fax: 151 95 79	28	TÜRKİYE BELEDİYE-İŞ Gen. Bşk.: FUAT ALAN Yeni Selim Paşa Sokak 62 Fax: 513 93 68 Tel: 513 82 54-55-56 Aksaray / İSTANBUL
13	TÜRK-METAL Gen. Bşk.: MUSTAFA ÖZBEK Akıncılar Sokak No: 14 Tel: 231 79 40 (4 hat) Maltepe / ANKARA Fax : 229 77 14		TÜRK-SEN Gen. Bşk.: ÖNDER KONULOĞLU 7 A Şehit Mehmet R. Hüseyin Sokak Fax : 9 (5-20) 87 831 Tel: 72 444 Lefkoşe / KIBRIS